

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

MAGISTRSKO DELO

NINA VONČINA

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**INSOLVENČNI POSTOPKI NAD
PRAVNO OSEBO**

Ljubljana, junij 2011

NINA VONČINA

IZJAVA

Študentka Nina Vončina izjavljam, da sem avtorica tega magistrskega dela, ki sem ga napisala v soglasju s svetovalcem prof. dr. Korže Branko, in da v skladu s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 14.06.2011

Podpis:_____

KAZALO

UVOD	1
1 POSTOPEK PRISILNE PORAVNAVE.....	4
1.1 Predhodni postopek.....	6
1.1.1 Predlog za začetek postopka prisilne poravnave.....	7
1.1.2 Pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave	11
1.2 Glavni postopek	11
1.2.1 Začetek postopka prisilne poravnave in predložitev davčnih obračunov	13
1.2.2 Pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave.....	14
1.2.3 Prijava in preizkus terjatev	17
1.2.3.1 Terjatve, katerih nosilec je davčni organ	18
1.2.3.2 Terjatve, katerih skrbnik je davčni organ	19
1.2.3.3 Terjatve, katere davčni organ le izterjuje.....	19
1.3 Učinki potrjene prisilne poravnave in njena razveljavitev	25
2 STEČAJNI POSTOPEK	28
2.1 Predhodni stečajni postopek	30
2.1.1 Predlog za začetek stečajnega postopka.....	32
2.1.2 Odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka.....	34
2.1.3 Odločanje o začetku stečajnega postopka	35
2.2 Stečajni postopek	36
2.2.1 Pravne posledice začetka stečajnega postopka, ki se nanašajo na dolžnika.....	37
2.2.2 Položaj upnika v stečajnem postopku	39
2.2.2.1 Vrste terjatev v stečajnem postopku	39
2.2.2.2 Pravne posledice začetka stečaja na terjatve in pravice upnikov.....	42
2.2.2.3 Prijava terjatev v stečajni postopek	46
2.2.2.4 Preizkus terjatev v stečajnem postopku	51
2.2.3 Oblikovanje stečajne mase	57
2.2.4 Poplačilo upnikov.....	59
2.2.4.1 Unovčenje stečajne mase	59
2.2.4.2 Razdelitev stečajne mase upnikom	60
2.2.4.3 Republika Slovenija (davčni organ) kot upnik	62
2.2.5 Končanje stečajnega postopka	63
2.2.5.1 Končanje stečajnega postopka brez razdelitve upnikom	64
2.2.5.2 Ravnanje davčnega organa ob zaključku stečajnega postopka.....	65
2.2.6 Sestava in predložitev davčnih obračunov v stečaju	65
3 RAZMERJE MED POSTOPKOM PRISILNE PORAVNAVE IN STEČAJNIM POSTOPKOM	71
3.1 Končanje postopka prisilne poravnave in začetek postopka stečaja.....	72
3.2 Kumulacija predloga za stečajni postopek in predloga za začetek postopka prisilne poravnave	72
3.3 Učinek izpolnitve obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave v poznejšem stečajnem postopku.....	73
4 DILEME SEDANJE UREDITVE IN MOŽNE NADALJNE SPREMEMBE	74
4.1 Dileme sedanje ureditve, ki se pojavljajo pri delu davčnega organa.....	75

4.2	Predlogi sprememb sedanje ureditve	76
4.2.1	Profesionalizacija dela upraviteljev	76
4.2.2	Odložitev pravnih posledic začetka stečajnega postopka do pravnomočnosti sklepa o začetku postopka.....	77
4.2.3	Davčni izkazi	77
4.2.4	Podaljšanje roka za prijavo terjatev po davčnih obračunih na podlagi samoprijave	78
4.2.5	Terjatve, ki jih je treba prijaviti v stečajnem postopku.....	79
4.2.6	Vračilo preveč plačanega davka po davčnem obračunu, ki je bil predložen ob zaključku stečajnega postopka.....	79
SKLEP		80
LITERATURA IN VIRI.....		83
PRILOGA		
KAZALO TABEL		
Tabela 1: Procesna dejanja in roki pri preizkusu terjatev v postopku prisilne poravnave.		20
Tabela 2: Procesna dejanja in roki pri preizkusu terjatev v postopku stečaja nad pravno osebo.....		51
Tabela 3: Pravnomočno končani stečajni postopki nad pravno osebo v letu 2009 in višina njihove stečajne mase.		71
KAZALO SLIK		
Slika 1: Število vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v obdobju 2005–2009.....		10
Slika 2: Način rešitve predloga za začetek postopka prisilne poravnave v letu 2009.....		12
Slika 3: Trajanje prisilnih poravnav, katere so bile zaključene v letu 2009.....		22
Slika 4: Število vloženih predlogov za začetek postopka stečaja glede na osebo, ki vlaga predlog, v letu 2009.....		31
Slika 5: Število predlogov za začetek postopka stečaja v obdobju od 2005–2009.....		35
Slika 6: Način rešitve predlogov za začetek stečajnega postopka v letu 2009		37
Slika 7: Trajanje zaključenih stečajnih postopkov nad pravno osebo v letu 2009.....		70

UVOD

Problematika in namen magistrskega dela. Gospodarski subjekti skušajo s svojim znanjem in kakovostnimi produkti uspešno obvladovati izzive sedanjosti in prihodnosti. Na poslovanje je potrebno gledati dolgoročno in poskušati najboljše zadovoljiti svoje stranke na trgu. Doseganje zadostnega dobička za financiranje razvoja gospodarskih subjektov, ustvarjanje vrednosti za vlagatelje gospodarskih subjektov in zagotavljanje potrebnih sredstev za doseganje drugih ciljev družbe so le eni izmed mnogih ciljev, ki jih zasledujejo gospodarski subjekti na trgu.

Podjetništvo je samo po sebi tvegano ter zahteva samozavest in avtonomijo pa tudi določeno pripravljenost na prevzemanje tveganj, saj so ustanavljanje gospodarskih subjektov, njihov uspeh in neuspeh del realnosti tržnega gospodarstva. Vendar se zaradi splošnega pomanjkanja družbenega interesa in slabega razumevanja podjetništva poslovna stiska ali celo poslovni neuspeh še ne razumeta v zadostni meri kot normalen gospodarski razvoj in priložnost za nov začetek.

V času svetovne finančne, gospodarske krize gospodarski subjekti le težka obvladujejo zaostrene razmere, ki so nastale na trgu. Plačilna nedisciplina, zmanjšanje povpraševanja po proizvodih in storitvah, nezmožnost najemanja kreditov so le del vzrokov, zakaj gospodarski subjekti zaidejo v finančne težave. Finančne težave so del poslovnega življenja. Za njihovo reševanje je pomembno, da se nanje pripravimo in hitro odzovemo.

Finančne težave lahko rezultirajo v plačilni nesposobnosti (insolventnosti) ali v prezadolženosti. Plačilno nesposoben dolжник ne more plačevati tekočih zapadlih obveznosti. Prezadolženi dolжник je tisti dolжник, katerega dolgovi so večji od njegovega premoženja, kar pomeni, da bo posledično v prihodnosti postal nelikviden.

Gospodarski subjekti lahko nastale finančne težave rešujejo na dva načina, in sicer s prisilno poravnavo ali s stečajem. Prisilna poravnava (tudi reorganizacija) je postopek sanacije dolžnika v finančnih težavah, ki je reguliran z zakonom. V slovenski zakonodaji je to Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, v nadaljevanju ZFPPIPP). Predlog za začetek prisilne poravnave mora vsebovati tudi načrt finančne reorganizacije, ki bi trajno rešil dolžnikov finančni položaj. Prisilno poravnavo navadno predlaga dolжник sam, saj bi z zmanjšanjem svojih obveznosti v bodoče posloval pozitivno. Upniki običajno potrdijo predlog prisilne poravnave, saj so na ta način praviloma poplačani v večji meri, kakor v primeru stečaja.

Stečaj se opravi nad dolžnikom, ki je dalj časa plačilno nesposoben ali pa je prezadolžen. Stečaj lahko predlagajo upniki, dolжник ali osebno odgovorni družbenik.

Nastale finančne težave v gospodarskem subjektu in način reševanje le-teh so predmet mojega magistrskega dela, v katerem ugotavljam in raziskujem, pod kakšnimi pogoji in kriteriji je mogoče uvesti ali prisilno poravnavo ali stečaj z namenom ali nadaljevati poslovanje gospodarskega subjekta ali odstraniti »bolan« gospodarski subjekt, da ne okuži še drugih s katerimi posluje.

Postopki zaradi insolventnosti delimo na postopek prisilne poravnave in stečajne postopke. V stečajne postopke uvrščamo 1. stečajni postopek pravne osebe, 2. postopek osebnega stečaja in 3. postopek stečaja zapuščine.

V svojem magistrskem delu se bom osredotočila predvsem na postopek prisilne poravnave in na postopek stečaja pravne osebe, s katerima se najpogosteje srečujem pri svojem vsakodnevnem delu v službi.

Namen magistrskega dela je opredeliti bistvo insolventnih postopkov kot načina reševanja finančnih težav, pri tem pa se bom osredotočila predvsem na postopka, ki se nanašata na pravne osebe. Poudarek pri magistrskem delu je na predstavitvi in analizi pravne podlage postopka prisilne poravnave in stečajnega postopka nad pravno osebo in na tej podlagi ugotoviti, ali je zakonodajalec z novo ureditvijo ZFPPIPP na področju insolventnih postopkov prispeval k boljši ureditvi in kje se pojavljajo nova vprašanja pri izvajanju teh postopkov.

Teza, ki jo bom skušala v magistrskem delu dokazati je, da so spremembe insolventne zakonodaje izboljšale učinkovitost insolventnih postopkov v smislu izboljšanja položaja upnikov v postopku, zagotovitve hitrejšega in bolj ekonomičnega vodenja postopkov ter hkrati skrajšanja trajanja postopkov. Ne glede na navedene prednosti nove ureditve, pa so že prej zapleteni postopki zaradi insolventnosti postali še kompleksnejši in na določenih področjih nedorečeni. Podteza magistrskega dela tako je, da kljub novi zakonodaji in že prejetih sprememb ZFPPIPP, da še vedno ostajajo pomanjkljivosti na nekaterih področjih.

Nadalje želim v magistrskem delu proučiti razmerje med obema postopkoma, povezavo med končanim postopkom prisilne poravnave in začetkom stečajnega postopka, pojasniti pojem hkratnega predloga obeh postopkov in kako se ta razlikuje od pretekle ureditve. In ne nazadnje bom v delu opisala tudi učinek izpolnitve obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave v poznejšem stečajnem postopku. Razmerje med postopkom prisilne poravnave in stečajnim postopkom je podrejeno, kar pomeni, da če se začel postopek prisilne poravnave ne konča s sklepom o potrditvi prisilne poravnave, se le ta nadaljuje kot stečajni postopek. Izjema od pravila nastane v primeru, ko insolventni dolжник predlog za začetek postopka prisilne poravnave umakne zato, ker je zunaj postopka prisilne poravnave odpravil vzroke za insolventnost.

In ne nazadnje bom skozi študij posameznega insolventnega postopka poizkušala priti do spoznanja, kateri postopek je ugodnejši, predvsem z vidika upnikov.

Opredelitev ciljev. Temeljni cilj magistrskega dela je opredeliti postopek prisilne poravnave in postopek stečaja pravne osebe na način, da bo le-ta pripomogel k razumevanju vzrokov za uvedbo posameznega postopka, bistva uvedbe enega izmed opisanih postopkov ter njune povezanosti. Iz tega izhaja, da bom opredelila razmerje med obema postopkoma, katero je podrejeno, saj velja, da je v primeru, da sodišče zavrže ali zavrne predlog za začetek postopka prisilne poravnave, dolžnik podrejeno predlagal začetek stečajnega postopka.

Pri tem bom zasledovala več delnih ciljev, in sicer bom skušala:

- opredeliti pojem prisilne poravnave,
- opredeliti pojem stečaja in specifično postopek stečaja nad pravno osebo,
- analizirati postopke v smislu faz postopkov, časovnega trajanja ter končnega izida posameznega postopka,
- opredeliti razmerja med postopkom prisilne poravnave in stečajem in
- opredeliti bistvo insolventnih postopkov.

Poudarila bom pomembnost in nujnost sprejetja zakona, ki je vsebinsko usklajen z Uredbo Sveta št. 1346/2000 ter upošteva zakonodajne smernice UNCITRAL za insolventno pravo (*angl. UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law*), na podlagi analize bom izpostavila najpomembnejše spremembe in novosti novega ZFPPIPP glede na veljavno zakonodajo pred sprejetjem ZFPPIPP in ne nazadnje tudi nakazala smernice za nadaljnje spremembe Zakona.

Opredelitev metod dela in raziskovanja. Pri izdelavi magistrskega dela bom uporabila več znanstvenoraziskovalnih metod, ki jih bom tudi kombinirala. Pri tem se bom oprla na literaturo, na znanje pridobljeno na podiplomskem študiju in na znanje pridobljeno z delovnimi izkušnjami in dodatnimi izobraževanji.

Pri raziskovalnem delu bom uporabljala različne metode, ki me bodo vodile k cilju moje magistrske naloge. S pomočjo deskriptivne metode bom pojasnila osnovne pojme na področju insolventnega prava oziroma konkretno insolventnih postopkov. Za to metodo bom zbrala literaturo in vire z obravnavanega področja, osredotočila se bom na proučevanje veljavne zakonodaje in predpise s področja obravnavane teme. V pomoč mi bodo izkušnje pridobljene s praktičnim delom in pridobljena znanja o obravnavani tematiki. Uporabljena bo metoda deskripcije, klasifikacije, komparacija in metoda kompilacije.

V nadaljevanju magistrskega dela bom uporabila tudi eksplikativno metodo v povezavi s komparativno metodo v delu, kjer bom proučila razmerja med postopkom prisilne poravnave in stečajem in predvsem kdaj se odločimo za prisilno poravnavo in kdaj za stečaj.

Zasnova dela s strukturo poglavij. Magistrsko delo je tematsko razdeljeno na 5 poglavij.

V uvodnem delu bom opredelila problematiko magistrskega dela, kakšen je namen moje raziskave, opredelila tezo in temeljne hipoteze ter s pomočjo katerih izbranih metod bom prišla do zastavljenih ciljev magistrskega dela. Uvodnemu delu bodo sledile glavne tri vsebinske celote.

V prvem delu bom proučila postopek prisilne poravnave, kjer uvodoma ugotavljam, katerim subjektom je namenjen postopek prisilne poravnave ter da se sam postopek deli na dve fazi: predhodni in glavni postopek. V okviru predhodnega postopka se dotikam vsebine predloga za začetek prisilne poravnave ter pravnih posledic uvedbe postopka prisilne poravnave. V drugem delu tega poglavja pa bom podrobno analizirala glavni postopek, kakšne so obveznosti subjekta, nad katerim je bil začet postopek prisilne poravnave, ter kakšne so pravne posledice za upnika in dolžnika, ko se postopek začne. V zadnjem delu bom opredelila kaj pomeni potrjena prisilna poravnave in njene učinke.

V drugem delu vsebinske obravnave bom na podoben način poskušala opredeliti pojem stečaja, navedla bom vrste stečaja ter se pri tem osredotočila na stečajni postopek nad pravno osebo. Ravno tako bom postopek delila na dve fazi, dve podpoglavji. Medtem ko faza predhodnega stečajnega postopka zajema predlog za začetek ter odločanje o začetku stečajnega postopka, faza glavnega stečajnega postopka zajema pravne posledice začetka stečajnega postopka, oblikovanje stečajne mase, položaj upnikov v stečajnem postopku ter njihovo poplačilo in ne nazadnje končanje stečajnega postopka.

Po zaključku analize institutov prisilne poravnave in stečaja nad pravno osebo, bom v zadnjem delu primerjala obravnavana insolventna postopka, proučila njuno razmerje in v kolikor bom pri svoji celotni raziskavi ugotovila pomanjkljivosti ali nedoločnosti v sami zakonodaji, bom le te poizkušala nakazati v smislu možnih prihodnjih rešitev.

V zaključku bom povzela najpomembnejše ugotovitve in podala zaključno misel.

1 POSTOPEK PRISILNE PORAVNAVE

Ko postane gospodarski subjekt insolventen, se postavi vprašanje, ali ga ukiniti v postopku likvidacije oziroma stečaja ali pa ga ohraniti v postopku prisilne poravnave.

Altman (1993, str. 6) je na kratko opredelil:

- če je ekonomska vrednost gospodarskega subjekta večja kot je njegova likvidacijska vrednost, je gospodarski subjekt, tako s stališča družbe, kot celote kot s stališča lastnikov, smiselno poskusiti reorganizirati in nadaljevati s poslovanjem;
- če pa je likvidacijska vrednost gospodarskega subjekta večja kot je njegova ekonomska vrednost, potem je boljša rešitev likvidacija gospodarskega subjekta.

Prisilno poravnavo lahko predlaga dolžnik, kadar zaradi dalj časa trajajoče plačilne nesposobnosti in prezadolženosti ne more poravnati obveznosti do svojih upnikov, vendar sodi, da za saniranje ni nujna uvedba stečajnega postopka. Postopek prisilne poravnave lahko v okviru stečajnega postopka predlaga stečajni upravitelj oziroma lastniki s kapitalsko večino. Da se postopek prisilne poravnave lahko izpelje, se morajo z njim strinjati upniki. Dolžnik je prepričan, da lahko z uspešno izpeljano prisilno poravnavo in načrtom finančne reorganizacije trajno izboljša svoj ekonomsko-finančni položaj in omogoči uspešno nadaljevanje poslovanja. Želi torej odložiti plačilo zapadlih obveznosti do upnikov, torej želi izboljšati svoj trenutni položaj, z načrtom finančne reorganizacije pa želi svoj ekonomsko-finančni položaj dolgoročno utrditi (Hieng, 1996, str. 127).

Če je prisilna poravnava sprejeta, dolžnik ni dolžan plačati upnikom vsoto, ki presega odstotek vsote, ki je bila potrjena; plačilni roki so podaljšani v skladu s pogoji o prisilni poravnavi. Potrjena prisilna poravnava vpliva na upnike, ki so volili proti prisilni poravnavi in na tiste upnike, ki niso sporočili svojih terjatev v postopku prisilne poravnave (Legal Framework for Business in Slovenia, 1995, str. 304).

V postopkih zaradi insolventnosti je potrebno biti pozoren, poleg še drugih načel, na tri temeljna načela (Volk, 2008):

1. Načelo enakega obravnavanja upnikov; v postopku zaradi insolventnosti je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnik v enakem položaju, obravnavati enako,
2. Načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov; postopek zaradi insolventnosti je treba voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine plačila in rokov za plačilo terjatev upnikov in
3. Načelo hitrosti postopka; sodišče mora svoja procesna dejanja izvajati v rokih, določenih z zakonom. Sodišče izvaja nadzor nad upravljanjem tudi v smeri, da upravitelj opravi vsa dejanja v rokih. Sodišče in drugi državni organi morajo prednostno obravnavati zadeve, v katerih je kot stranka postopka udeležen stečajni dolžnik ali katerih izid vpliva na potek stečajnega postopka.

Postopek prisilne poravnave ima dve fazi:

- **predhodni postopek**, ki se začne z vložitvijo predloga za začetek postopka prisilne poravnave in zajema fazo odločanja sodišča o pogojih za začetek postopka prisilne poravnave in
- **glavni postopek**, ki se začne s sklepom, v katerem sodišče odloči o začetku postopka prisilne poravnave, in v katerem se izvede glasovanje upnikov o sprejetju prisilne poravnave.

1.1 Predhodni postopek

V predhodnem postopku sodišče odloča o obstoju procesnih in materialnih predpostavk za začetek (glavnega) postopka prisilne poravnave. Predpostavke se delijo na procesne in materialne (Ivanjko, Kocbek & Prelič, 2009, str. 1213).

Procesne predpostavke za začetek postopka prisilne poravnave so (Ivanjko et al., 2009, str. 1214):

- pasivna procesna legitimacija,
- aktivna procesna legitimacija in
- neobstoj procesnih ovir.

Pasivna procesna legitimacija pomeni, da je postopek prisilne poravnave dovoljeno voditi nad pravno osebo, ki je organizirana kot gospodarska družba ali zadruga, samostojnim podjetnikom, drugo pravno osebo, vendar le, če je to določeno v zakonu, ki ureja položaj te pravne osebe.

Aktivna procesna legitimacija pomeni, da je predlog za začetek postopka prisilne poravnave upravičen vložiti insolventni dolžnik, osebno odgovorni družbenik dolžnika, ki je organiziran kot osebna družba ali druga pravna oseba, za obveznosti katere po zakonu ali njenih pravilih odgovarjajo družbeniki.

Predloga za začetek postopka prisilne poravnave ni dopustno vložiti pred potekom:

- treh let od dneva izpolnitve vseh obveznosti iz prej potrjene prisilne poravnave,
- dveh let po izdaji sklepa, s katerim je sodišče ustavilo prejšnji postopek prisilne poravnave zaradi umika predloga in
- pred potekom dveh let po izdaji sklepa, s katerim je sodišče ustavilo prejšnji postopek prisilne poravnave, ker je presodilo, da dolžnik ni insolventen.

S potrditvijo naštetih predpostavk potrdimo neobstoj procesnih ovir.

Materialne predpostavke za začetek in izvedbo postopka prisilne poravnave so (Ivanjko et al., 2009, str. 1215):

- stanje insolventnosti dolžnika,
- vložitev predloga za začetek postopka prisilne poravnave,
- obstoj vsaj 50-odstotne verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja zagotovila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, ki bo odpravilo njegovo insolventnost in
- obstoj vsaj 50-odstotne verjetnosti, da bo sklenitev prisilne poravnave zagotovila ugodnejše plačilne pogoje terjatev upnikov, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek.

Predlog za začetek postopka prisilne poravnave skupaj s prilogami objavi sodišče v osmih dneh po vložitvi na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES). Objava vseh procesnih dejanj na spletni strani AJPES je pomembna novost, ki jo prinaša veljavna zakonodaja. Nanaša se tako na postopek prisilne poravnave kot na postopek stečaja. Ta način objavljanja nadomešča objavljanje v Uradnem listu RS in na oglasnih deskah sodišč. Podatke o dolžniku ter procesna dejanja, ki se objavljajo na tej spletni strani, določa 122. člen ZFPPIPP. Prav tako se na podlagi istega člena na spletni strani AJPES objavljajo podatki o posameznem postopku zaradi insolventnosti. Opisana ureditev je pripomogla k večji preglednosti že opravljenih procesnih dejanj v postopkih.

Podrobnejša pravila o objavah vsebuje Uredba o objavah v postopkih zaradi insolventnosti.

V skladu s 3. odstavkom 141. člena ZFPPIPP predlog za začetek postopka prisilne poravnave vsebuje tudi podrejeni zahtevek, da sodišče začne stečajni postopek, če bo predlog za začetek prisilne poravnave zavrglo ali zavrnilo. Te domneve s predlogom za začetek postopka prisilne poravnave ni mogoče izključiti.

1.1.1 Predlog za začetek postopka prisilne poravnave

Predlog za začetek postopka mora vsebovati identifikacijske podatke o dolžniku in zahtevek, da sodišče nad dolžnikom začne postopek prisilne poravnave. Da bo sodišče lahko odločilo, ali so pogoji za začetek postopka sploh izpolnjeni, morajo biti predlogu za začetek postopka prisilne poravnave priloženi (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 141. člen):

- a) poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika,
- b) revizorjevo poročilo, v katerem je revizor dal revizijsko mnenje brez pridržkov,
- c) načrt finančnega prestrukturiranja,

- d) poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, v katerem je pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja dal pritrdilno mnenje in
- e) dokaz o plačilu takse za sklep o začetku postopka prisilne poravnave in začetnega predujma.

Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika mora revidirati revizor, vsebovati pa mora računovodske izkaze, pojasnila k računovodskim izkazom, seznam navadnih terjatev do dolžnika, seznam podrejenih terjatev do dolžnika, seznam dolžnikovih ločitvenih upnikov s pravnim temeljem pridobitve ločitvene pravice ter opisom premoženja, ki je predmet ločitvene pravice in znesek povprečnih mesečnih stroškov poslovanja dolžnika v zadnjem letu pred datumom bilance stanja (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 142. člen).

Finančno prestrukturiranje je celota ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in lahko vključujejo zmanjšanje in odložitev zapadlosti dolžnikovih obveznosti, pri kapitalski družbi izvedbo povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do dolžnika, ali z novimi denarnimi vložki in druge ukrepe, katerih izvedba v skladu s pravili poslovnofinančne stroke omogoča odpravo vzrokov dolžnikove insolventnosti in zagotavlja, da dolžnik postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 15. člen).

Načrt finančnega prestrukturiranja mora zaradi presoje procesnih predpostavk za vodenje postopka vsebovati (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 145. člen):

- opis dejstev in okoliščin, da je dolžnik insolventen,
- predlog prisilne poravnave,
- oceno deleža plačila nezavarovanih terjatev upnikov in rokov za njihovo plačilo, če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek,
- opis drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih je dolžnik izvedel in
- opis dejstev in okoliščin iz katerih izhaja, da bo dolžnik sposoben izpolniti vse svoje obveznosti v skladu s predlagano prisilno poravnavo.

Načrt finančnega prestrukturiranja mora pregledati pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja in v zvezi s tem pripraviti poročilo, katerega bistven del je njegovo mnenje, ali je dolžnik insolventen, ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben in ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Mnenje ocenjevalca je lahko pritrdilno ali odklonilno. Odklonilno mnenje je razlog za zavrnitev predloga za začetek postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 146. člen).

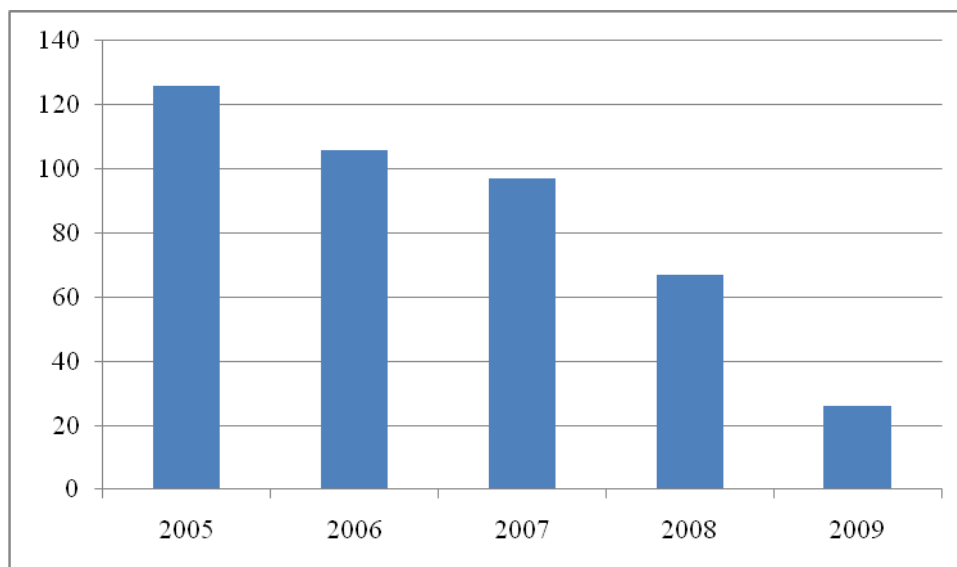
Predlog prisilne poravnave je ponudba dolžnika upnikom, da pristanejo na zmanjšanje svojih navadnih terjatev in odložitve rokov za njihovo plačilo. V skladu z načelom enakega obravnavanja upnikov, kar je pomembna novost ZFPPIPP, mora dolžnik vsem upnikom, ki so v razmerju do njega v enakem položaju, ponuditi enake pogoje plačila njihovih terjatev (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 143. člen). V primerjavi z Zakonom o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (v nadaljevanju ZPPSL) ZFPPIPP tako ne omogoča, da dolžnik upnike razvrsti v različne razrede in vsakemu razredu ponudi različne pogoje plačila terjatev, prav tako pa ZFPPIPP ne določa več najnižjih deležev in rokov za plačilo terjatev. S tem je zakonodajalec zagotovil enako obravnavanje upnikov in izboljšal njihov položaj. To pa še ni vse.

Dolžniku, ki je organiziran kot kapitalska družba, pa ZFPPIPP omogoča, da upnikom ponudi alternativni predlog prisilne poravnave s pretvorbo terjatev v deleže. Tudi pri alternativni ponudbi mora dolžnik upoštevati načelo enakega obravnavanja upnikov. To pomeni, da mora dolžnik alternativni predlog prisilne poravnave pod enakimi pogoji ponuditi vsem upnikom glede navadnih terjatev. Za zavarovane terjatve lahko dolžnik ponudi višji, za podrejene pa nižji delež v svojem kapitalu od deleža, ki ga ponuja za navadne terjatve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 144. člen).

Na podlagi podatkov iz Sodne statistike, ki jo vsako leto izdela Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije iz podatkov, dobljenih pri sodiščih v Sloveniji, lahko naredimo analizo števila postopkov prisilnih poravn, kako se njihovo število po letih spreminja in kakšni so vzroki za takšno gibanje števila vloženih predlogov za začetek prisilne poravnave. V Sliki 1 so prikazani podatki o številu vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v letih od 2005 do 2009.

Iz Slike 1 je razvidno, da število predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v letih 2005 do 2009 zelo pada, in sicer je bilo v letu 2005 126 predlogov za začetek postopka prisilne poravnave, medtem ko je bilo v letu 2009 predlogov za začetek prisilne poravnave le 26. Padec števila vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave je mogoče pripisati spremenjeni zakonodaji leta 2008, ko je v veljavo stopil novi ZFPPIPP, ki je nadomestil Zakon o finančnem poslovanju podjetij (Ur. l. RS, št. 54/1999, 110/1999, 97/2000 Odl. US: UI 264/99-40, 50/2002 Skl. US: U-I-135/00-60, 93/2002 Odl. US: U-I-135/00-77, 117/2006-ZDDPO-2, 31/2007, 33/2007-ZSReg-B, 38/2007 Skl. US: U-I-117/07-7, 126/2007-ZFPPIPP) in Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Ur. l. RS, št. 67/1993, 74/1994 Odl. US, 8/1996 Odl. US: U-I-114/95, 25/1997-ZJSRS, 39/1997, 1/1999-ZNIDC, 52/1999, 101/2001 Odl. US: Up-148/01, 42/2002-ZDR, 58/2003-ZZK-1, 10/2006 Odl. US: U-I-253/04-11, 126/2007-ZFPPIPP).

Slika 1: Število vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v obdobju 2005–2009

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2005, 2006, str. 64.; Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2006, 2007, str. 51.; Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2007, 2008, str. 57, Tabela 64.; Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2008, 2009, str. 62, Tabela 74.; Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2009, 2010, str. 55, Tabela 70.

Postopek prisilne poravnave je postal z ZFPPIPP tako zapleten, da je bilo v prvem tromesečju leta 2010 vloženih le devet predlogov za začetek postopka prisilne poravnave. Poleg zapletenosti predloga, saj naj bi že sam predlog za začetek postopka prisilne poravnave vseboval poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, revizorjevo poročilo, v katerem je revizor dal revizijsko mnenje brez pridržkov, načrt finančnega prestrukturiranja, poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, v katerem je pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja dal pritrdilno mnenje in dokaz o plačilu takse za sklep o začetku postopka prisilne poravnave in začetnega predujma, se je postopek zelo podražil, saj za majhna podjetja stane najmanj 50.000 evrov, kar bo podrobneje predstavljeno tudi v nadaljevanju magistrskega dela.

Iz omenjenih razlogov je mogoče sklepati, da se gospodarski subjekti ne bodo pogosto lotevali postopkov prisilnih poravnav oziroma se jih bodo lotevali le večji. Tu je zakonodajalec želel onemogočiti zlorabe postopkov, saj se je nemalokrat zgodilo, da je upnik z namenom, da se nad gospodarskim subjektom ne bi začel postopek stečaja, vložil zahtevek za začetek postopka prisilne poravnave. Glavni namen prisilna poravnava je poskus, da dolžnik dokaže, da je zmožen sanirati svoje stanje, ustrezno poplačati upnike in nadaljevati poslovanje. V kolikor dolžnik navedenih dejstev ne dokaže, se začet postopek prisilne poravnave, ki se ne konča s sklepom o potrditvi prisilne poravnave, nadaljuje kot stečajni postopek.

Sodišče mora v osmih dneh po vložitvi predloga za začetek postopka prisilne poravnave objaviti predlog skupaj s prilogami (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 148. člen).

1.1.2 Pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave

Postopek prisilne poravnave se uvede z vložitvijo predloga za začetek postopka prisilne poravnave. Posledica uvedbe postopka prisilne poravnave je omejitev poslov, ki jih dolžnik sme opravljati, hkrati pa ima odločanje o predlogu za začetek postopka prisilne poravnave prednost pred odločanjem o (morebitnem) upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (Ivanjko et al., 2009, str. 1215).

ZFPPIPP v 150. členu določa, da pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave nastanejo z začetkom naslednjega dne po vložitvi predloga za prisilno poravnavo in trajajo vse do konca postopka prisilne poravnave.

S trenutkom uvedbe postopka prisilne poravnave nastanejo pravne posledice le za insolventnega dolžnika, ne pa tudi za njegove upnike. Od dneva uvedbe postopka prisilne poravnave je insolventni dolžnik omejen pri sklepanju poslov, saj sme opravljati samo redne posle v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti in poravnovati obveznosti iz tega naslova. Zakon mu izrecno prepoveduje razpolaganje s svojim premoženjem (razen v obsegu, potrebnem za opravljanje rednih poslov in plačevanjem obveznosti iz teh poslov), najemanje posojil in kreditov, dajanje poroštev in avalov, opravljanje poslov in drugih dejanj, katerih posledica je neenakopravno obravnavanje upnikov (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 151. člen).

Kot bo predstavljeno v nadaljevanju, so te omejitve dolžnika v zvezi s poslovanjem po izdaji sklepa o začetku postopka prisilne poravnave milejše, saj lahko določene posle, ki jih v fazi predhodnega postopka absolutno ne sme opravljati, po začetku postopka prisilne poravnave opravlja ob predhodnem soglasju sodišča.

1.2 Glavni postopek

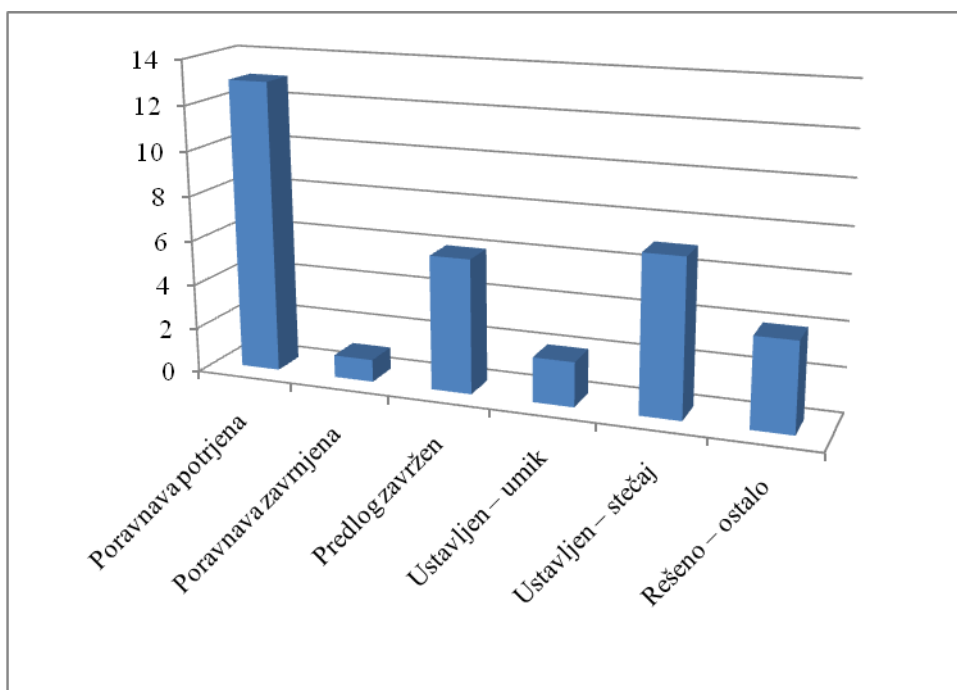
Glavni postopek se začne z izdajo sklepa o začetku postopka prisilne poravnave. Sodišče mora odločiti o predlogu za začetek postopka poravnave v osmih dneh (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 154. člen). Sodišče izda sklep o začetku postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 153. člen), če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji in ga še isti dan objavi na spletni strani AJPEŠ.

Upnike obvesti sodišče o začetku postopka z oklicem, ki ga objavi hkrati s sklepom o začetku postopka prisilne poravnave. Oklic med drugim vsebuje tudi poziv upnikom, da v enem mesecu po njegovi objavi prijavijo svoje terjatve v postopku z vlogo v dveh izvodih

in pouk o pravnih posledicah zamude tega roka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 155. člen).

Kot je razvidno iz Slike 2, je bilo v letu 2009 40 odstotkov od vseh rešenih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave končano s potrjeno prisilno poravnavo, nekaj več kot 20 odstotkov predlogov je bilo ustavljeno in zoper katerih pravnih osebah je bil začet stečajni postopek. Nekaj manj kot 20 odstotkov predlogov pa je bilo zavrženih.

Slika 2: Način rešitve predloga za začetek postopka prisilne poravnave v letu 2009

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), *Sodna statistika 2009, 2010*, str. 55, Tabela 70.

Iz Slike 2 je razvidno, da je bilo v letu 2009 petina vseh predlogov za začetek postopka prisilne poravnave zavrženih oziroma zavrnjenih. Razloge za tako veliko število zavrženih predlogov lahko najdemo tudi v že prej opisanem zapletenem predlogu za začetek postopka prisilne poravnave. Kot je bilo že ugotovljeno, pa predlog za začetek postopka prisilne poravnave vsebuje podrejeni zahtevek za začetek stečajnega postopka. Vsi zavrženi ali zavrnjeni predlogi za začetek prisilne poravnave so se nadaljevali kot stečajni postopki. S tem je zakonodajalec želel onemogočiti zlorabe postopkov.

V letu 2010 je bilo do dne 21.08.2010 izdanih 19 sklepov o začetku postopka prisilne poravnave.

1.2.1 Začetek postopka prisilne poravnave in predložitev davčnih obračunov

Obračun davka od dohodkov pravnih oseb. Zakon o davčnem postopku (Ur. l. RS, št. 117/2006, 24/2008-ZDDKIS, 125/2008, 20/2009-ZDoh-2D, 110/2009, (1/2010 popr.), 43/2010, v nadaljevanju ZDavP-2) v 367. členu določa, da davčni zavezanec, nad katerim se je začel postopek prisilne poravnave, sestavi davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb na dan pred začetkom postopka prisilne poravnave. Navedeno pomeni, da pravna oseba, nad katero se začne postopek prisilne poravnave, sestavi obračun davka od dohodkov pravnih oseb po stanju na dan pred izdajo sklepa o začetku postopka prisilne poravnave.

Davčni obračun se sestavi za obdobje od prvega dne po zaključku predhodnega davčnega obdobja pa do dneva pred začetkom postopka prisilne poravnave.

V primeru prisilne poravnave funkcije organov upravljanja dolžnika kakor tudi pooblastila oseb, ki dolžnika zastopajo in zanj vodijo poslovanje, ne prenehajo. Zato upravitelj, ki se v postopku prisilne poravnave vedno postavi, ni pristojen zastopati dolžnika niti odločati o vodenju poslov dolžnika, pač pa te pristojnosti in pooblastila obdržijo isti upravičenci. Glavnina upraviteljevih pristojnosti se nanaša na preizkus prijavljenih terjatev.

Zato obračun davka od dohodkov pravnih oseb na dan pred začetkom postopka prisilne poravnave sestavi in davčnemu organu predloži davčni zavezanec sam oziroma v njegovem imenu zakoniti oziroma statutarni zastopnik.

Davčni organ sme torej predložitev obračuna zahtevati samo od poslovodstva dolžnika, torej oseb, katere tudi po začetku postopka prisilne poravnave obdržijo pooblastilo za zastopanje družbe, saj začetek postopka prisilne poravnave v tej sferi ne ustvarja pravnih posledic.

Davčni zavezanec predloži davčni obračun v 20 dneh po dnevu začetka postopka prisilne poravnave, vendar najpozneje do dneva predložitve načrta finančne reorganizacije upravitelju prisilne poravnave in članom upniškega odbora (ZDavP-2, Ur. l. RS, št. 117/2006, 24/2008-ZDDKIS, 125/2008, 20/2009-ZDoh-2D, 110/2009, (1/2010 popr.), 43/2010, 367. člen).

Obračun davka na dodano vrednost. Materialnopravne in procesnopravne podlage obdavčenja z davkom na dodano vrednost ureja Zakon o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 10/2010 – UPB2, v nadaljevanju ZDDV-1).

Davčno obdobje je koledarski mesec ali koledarsko trimesečje. Davčni zavezanec mora davčnemu organu obračun predložiti do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja (ZDDV-1, Ur. l. RS, št. 10/2010–UPB2, 88. člen). V skladu z

ZDavP-2 obveznost iz naslova davka na dodano vrednost nastane zadnji dan obdobja, za katero se izračunava, ne glede na rok za predložitve obračuna davčnemu organu.

Za primer prisilne poravnave ZDDV-1 ne zahteva predložitve posebnega/izrednega obračuna davka na dodano vrednost, kar pomeni, da davčni zavezanec, nad katerim se je začel postopek prisilne poravnave, predloži davčnemu organu obračun upošteva davčno obdobje in rok za predložitev obračuna, ki sicer velja zanj. 7. točka 88. člena ZDDV-1 določa, da mora davčni zavezanec, nad katerim je bil začel postopek prisilne poravnave oziroma likvidacije, predložiti obračun DDV davčnemu organu v 20 dneh po poteku davčnega obdobja.

Davčni organ mora za terjatve, ki izvirajo iz predloženih obračunov presoditi, ali gre za terjatve, ki so nastala po začetku postopka prisilne poravnave, ali pred tem datumom in posledično uveljavljati terjatve v ustrezni višini.

1.2.2 Pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave

Pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave nastanejo z dnem, ko je bil objavljen oklic o začetku postopka prisilne poravnave.

Če je bil sklep o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi pritožbe razveljaven, v ponovnem postopku pa je sodišče znova izdalo sklep o začetku postopka prisilne poravnave, velja, da so nastale pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave z dnem, ko je bil objavljen oklic o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi prvega sklepa o začetku postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 157. člen).

Dolžnik. Izvajalec plačilnega prometa mora biti obveščen o začetku postopka prisilne poravnave s strani upravitelja najkasneje naslednji delovni dan po začetku postopka prisilne poravnave in sme od začetka postopka prisilne poravnave pa do konca tega postopka izvajati izplačila v breme transakcijskega računa dolžnika le ob soglasju upravitelja. V tem obdobju izvajalec plačilnega prometa ne sme izvršiti nobenega izplačila v breme na podlagi sklepa o izvršbi, četudi še ne razpolaga s sklepom o prekinitvi izvršilnega postopka. Prepoved velja dokler izvajalec plačilnega prometa ne prejme sklepa izvršilnega sodišča o nadaljevanju postopka izvršbe po potrjeni prisilni poravnavi. Navedeno velja tudi za sklepe, izdane v postopku davčne izvršbe (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 158. člen).

Če je dolžniku po uvedbi postopka izrecno prepovedano razpolaganje s premoženjem in najemanje kreditov, pa lahko od začetka postopka ob soglasju sodišča proda premoženje, ki ga ne potrebuje za redno poslovanje in najame posojilo ali kredit, vendar v omejenem znesku.

Upnik. Pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave nastanejo za vse terjatve upnikov do insolventnega dolžnika, nastale do začetka postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 160. člen).

Od tega splošnega pravila pa obstaja izjema, na podlagi katere začeta prisilna poravnava ne učinkuje na naslednje terjatve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 160. člen):

- zavarovane terjatve,
- prednostne terjatve,
- izločitvene pravice in
- terjatve iz vzajemno neizpolnjenih dvostranskih pogodb.

Zavarovana terjatev je terjatev upnika, ki je zavarovana z ločitveno pravico (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 20. člen) (podlaga je navadno zastavna pravica) in daje upniku pravico do poplačila te terjatve iz posebnega dolžnikovega premoženja pred plačilom terjatev drugih upnikov.

Prednostne terjatve v postopku prisilne poravnave so naslednje nezavarovane terjatve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen):

- plače in nadomestila plače za zadnje tri mesece pred začetkom postopka prisilne poravnave,
- odškodnine za poškodbe, ki so povezane z delom pri dolžniku, in poklicne bolezni ter
- davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati z zgoraj navedenimi izplačili.

Izločitvena pravica je pravica do izločitve stvari, ki ne pripada dolžniku, ampak izločitvenemu upniku oziroma tretjim osebam. Izločitvena pravica konkretno pomeni pravico zahtevati izročitev premičnine, pravico zahtevati priznanje lastninske pravice na nepremičnini, ki je bila pridobljena na originaren način, ter pravico zahtevati prenos premoženja, katerega imetnik je dolžnik za račun druge osebe (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 22. člen).

Vzajemno neizpolnjena dvostranska pogodba je dvostranska pogodba, ki je sklenjena pred začetkom postopka zaradi insolventnosti in pri kateri do začetka postopka zaradi insolventnosti niti insolventni dolžnik niti nasprotna pogodbeni stranka nista izpolnila svoje obveznosti glede izpolnitvenega ravnanja na podlagi te pogodbe ali nobeden od njiju teh obveznosti ni izpolnil v celoti (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 24. člen).

Poleg vseh navedenih terjatev pa ZFPPIPP loči še dve kategoriji terjatev, in sicer podrejene in navadne terjatve. Glede na to, da jih zakon ne določa med izjemami, je zaključiti, da začetek postopka prisilne poravnave učinkuje prav na ti dve kategoriji terjatev (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen):

Podrejene terjatve: to so nezavarovane terjatve, ki se na podlagi pravnega razmerja med upnikom in dolžnikom, če dolžnik postane insolventen, plačajo šele po poplačilu drugih nezavarovanih terjatev.

Navadne terjatve: to so nezavarovane terjatve, ki niso niti prednostne niti podrejene.

Pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave pa nastanejo tudi za terjatve in so naslednje (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 160.–164. člen):

- nadenarna terjatev se pretvori v denarno po tržni vrednosti ob začetku postopka prisilne poravnave,
- občasne dajatve se pretvorijo v enkratne,
- terjatve, izražene v tuji valuti, se z začetkom postopka prisilne poravnave pretvorijo v terjatve, izražene v evrih po tečaju Banke Slovenije na dan začetka prisilne poravnave,
- nasprotni terjatvi z dnem začetka postopka prisilne poravnave veljata za pobotani, kar se uporablja tudi za nezapadle terjatve.

Začetek postopka prisilne poravnave vpliva tudi na postopke izvršbe in zavarovanja. Po začetku postopka prisilne poravnave proti insolventnemu dolžniku ni več dovoljeno izdati sklepa o izvršbi ali zavarovanju. Izjemoma je izvršbo dovoljeno začeti na podlagi ali pravnomočnih sklepov, ki jih v postopku prisilne poravnave izda sodišče, ki postopek vodi in za katere zakon določa, da so izvršilni naslov ali odločbe, s katero je bilo insolventnemu dolžniku naloženo plačilo takse za dejanja v postopku prisilne poravnave. Zavarovanje pa je izjemoma mogoče dovoliti za zahtevek upnika za uveljavljenje ločitvene ali izločitvene pravice (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 131. člen).

Postopek prisilne poravnave pa vpliva tudi na že začete postopke izvršbe ali zavarovanja. Ti postopki se z dnem začetka postopka prisilne poravnave prekinajo, sodišče oziroma davčni organ pa mora izdati sklep o prekinitvi, ki je le deklaratorne narave. Prekinjeni postopki se lahko nadaljujejo le na podlagi sklepa sodišča, ki vodi postopek prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 132. člen).

Poudariti je potrebno, da se prepoved izdaje sklepa o izvršbi oziroma zahteva po prekinitvi izvršilnega postopka nanaša le na terjatve, za katere učinkuje začetek postopka prisilne poravnave. Kadar gre za izterjavo oziroma zavarovanje terjatev, za katere ne nastanejo posledice začetka postopka prisilne poravnave, mora sodišče ali drug organ (davčni organ) izdati sklep o izvršbi oziroma sklep o zavarovanju in ne sme prekiniti postopkov, ki že

potekajo, čeprav je proti dolžniku začet postopek prisilne poravnave. To pomeni, da začetek postopka prisilne poravnave nima nikakršnih posledic na postopke izvršbe in zavarovanja za naslednje vrste terjatev:

- zavarovane terjatve,
- prednostne terjatve,
- izločitvene pravice in
- terjatve iz vzajemno neizpolnjenih dvostranskih pogodb.

1.2.3 Prijava in preizkus terjatev

Rok za prijavo terjatev v postopku prisilne poravnave je en mesec od objave oklica o začetku postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 1. točka 59. člen).

S pravočasno prijavo terjatve pridobi upnik pravico opravljati procesna dejanja v postopku (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 57. člen). Za nekatera procesna dejanja (na primer glasovanje o imenovanju in razrešitvi članov upniškega odbora) pa zakon določa dodatne predpostavke – terjatev mora biti priznana ali verjetno izkazana. Prijava terjatev je v prvi vrsti namenjena presoji procesne legitimacije upnikov za glasovanje o prisilni poravnavi. Z zamudo roka za prijavo terjatev upnik izgubi glasovalno pravico, medtem ko zaradi zamude njegova pravica zahtevati izpolnitev dolžnikove obveznosti ne preneha (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 212. člen).

Pravni interes in s tem pravico glasovati o sklenitvi prisilne poravnave imajo tisti upniki, za terjatve katerih učinkuje potrjena prisilna poravnava. Zato imajo pravni interes za vložitev prijave takšne terjatve le ti upniki.

Prijava terjatve je sestavljena iz dveh delov (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 60. člen):

- **zahtevka za priznanje terjatev**, ki mora vsebovati:
 - znesek glavnice terjatve,
 - znesek obresti obračunanih za obdobje od dospelosti do dne začetka postopka prisilne poravnave (v kolikor obresti niso obračunane – kapitalizirane, velja neizpodbojna domneva, da upnik obresti ne uveljavlja) in
 - znesek stroškov, ki so upniku nastali pri uveljavljanju terjatve v sodnem ali drugem postopku.
- **utemeljitve zahtevka za priznanje terjatev** na način, da upnik opiše dejstva, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka, ter predloži dokaze o njih. V kolikor prijava utemeljitve ne vsebuje, se prijava ne šteje za nepopolno in upnik ni pozvan k

dopolnitvi, temveč zakon določa, da upnik nosi stroške postopka ugotovitve terjatve v primeru, da je terjatev prerekana.

Z isto prijavo lahko upnik prijavi več svojih terjatev.

Prijava terjatev države iz naslova neplačanih davkov. Tako kot vsak upnik mora tudi država svoje terjatve do insolventnega dolžnika prijaviti v postopke prisilne poravnave, saj si s tem zagotovi pravico do glasovanja o potrditvi prisilne poravnave.

Postopek uveljavljanja in spremljanja terjatev Republike Slovenije v insolventnih postopkih ureja Pravilnik o postopku uveljavljanja in spremljanja terjatev Republike Slovenije v insolventnih postopkih (postopku prisilne poravnave, stečaja oziroma likvidacije), o načinu posredovanja dokumentacije in o spremljanju postopkov (Ur. l. RS, št. 55/2004, v nadaljevanju Pravilnik).

Ta Pravilnik nalaga nosilcu terjatve spremljanje objav sklepov sodišč o začetku insolventnih postopkov ter v primeru obstoja terjatve države do dolžnika, seznanitev Državnega pravobranilstva.

Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju DURS) je nosilec tistih terjatev, glede katerih je pristojna za določitev njihove višine, spremljanje, knjigovodsko evidentiranje in izterjavo posamezne vrste davčne obveznosti. Kljub navedenemu sta Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZPIZ) ter Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS) nosilca terjatev iz naslova obveznih prispevkov.

Davčni organ je torej nosilec vseh terjatev, ki ustrezajo definiciji davka, z izjemo obveznih prispevkov za zdravstveno zavarovanje in obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, članarine obrtni zbornici in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Glede slednjih je davčni organ le skrbnik. Davčni organ pa ni niti nosilec niti skrbnik vseh tistih terjatev države, katere na podlagi zakonskega pooblastila samo izterjuje, ne vodi pa knjigovodskih evidenc o teh terjativah.

1.2.3.1 Terjatve, katerih nosilec je davčni organ

Davčni organ terjatve, katerih nosilec je, prijavi v postopek prisilne poravnave preko Državnega pravobranilstva Republike Slovenije. Davčni organ mora Državnemu pravobranilstvu poslati obvestilo (glej Prilogo 1) tako, da ga ta prejme vsaj pet dni pred iztekom roka za prijavo terjatev v postopek prisilne poravnave (Pravilnik, Ur. l. RS, št. 55/2004, 4. člen).

Terjatve, ki naj se prijavijo v postopek prisilne poravnave, davčni organ zbere v seznamu izvršilnih naslovov, v katerem morajo biti zajete obveznosti nastale do dne začetka prisilne poravnave. Iz seznama mora biti za posamezno terjatev ločeno prikazan znesek glavnice in znesek obresti, obračunanih od dne zapadlosti do dne začetka postopka prisilne poravnave. Prijavijo pa se tudi stroški, ki jih je organ imel z uveljavljanjem terjatve v postopku davčne izvršbe.

Če terjatev izvira iz odločbe davčnega organa, bi bilo potrebno navesti tudi, ali je odločba pravnomočna ali ne. Navedba datuma pravnomočnosti je pomembna zato, ker se terjatev, o kateri je bilo odločeno z odločbo, ki je postala pravnomočna pred začetkom postopka prisilne poravnave, šteje za verjetno izkazano. O verjetni izkazanosti prerekanih terjatev sicer odloča sodišče, vendar zakon za primere terjatev, ki izhajajo iz pravnomočnih odločb, določa domnevo verjetne izkazanosti, ki je ni mogoče izpodbijati. Verjetna izkazanost terjatve pa daje upniku pravico do glasovanja o potrditvi prisilne poravnave.

1.2.3.2 Terjatve, katerih skrbnik je davčni organ

Terjatve, za katere izvaja davčni organ le naloge skrbništva, davčni organ ne prijavlja v postopek prisilne poravnave, pač pa to izvede vsak nosilec sam. Za ta namen mora davčni organ nosilce obvestiti o višini terjatev po stanju na dan začetka postopka prisilne poravnave. Davčni organ nosilce obvesti z obvestilom, kateremu priloži seznam izvršilnih naslovov.

Na ta način obvešča davčni organ:

- Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije,
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije,
- Obrtno zbornico Slovenije (članarina OZS) in
- Občine (NUSZ).

Pri posredovanju podatkov ZZZS je potrebno upoštevati dogovor o izmenjavi podatkov pri pobiranju prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, ki sta ga DURS in ZZZS sklenila dne 20.9.2005. Skladno s tem dogovorom mora DURS podatke o neplačanih prispevkih ZZZS, za potrebe prijave terjatev v postopek prisilne poravnave, posredovati najkasneje v 20 dneh po objavi začetka postopka prisilne poravnave.

1.2.3.3 Terjatve, katere davčni organ le izterjuje

Terjatve, katere na podlagi zakonskega pooblastila davčni organ le izterjuje, ta ni dolžan prijavljati v prisilno poravnavo, niti o njih obveščati nosilca terjatev. Ti so sami dolžni spremljati objave sklepov sodišč o začelih insolventnih postopkih ter o obstoječi terjatvi obvestiti Državno pravobranilstvo.

Preizkus terjatev se ne izvede na naroku, temveč je predpisan pisen postopek, upravitelj in upniki svoje izjave o prerekanju vlagajo pisno. Navedena sprememba oziroma novost po ZFPPIPP je odraz načela hitrosti postopka.

Postopek poteka tako, da se o pravočasno prijavljenih terjatvah upravitelj izreče na način, da sestavi osnovni seznam preizkušenih terjatev. Če upnik meni, da njegova terjatev ni pravilno umeščena v seznam, lahko le tega izpodbija z ugovorom proti osnovnemu seznamu. Na podlagi utemeljenega ugovora izdela upravitelj popravek osnovnega seznama preizkušenih terjatev.

Upnik lahko pravočasno prijavljeno terjatev drugega upnika prereka z ugovorom o prerekanju terjatve. Na podlagi tega ugovora upravitelj sestavi in sodišču predloži dopolnjeni seznam preizkušenih terjatev. Proti dopolnjenemu seznamu lahko upnik ponovno vloži ugovor. O preizkusu terjatev odloči sodišče s sklepom o preizkusu terjatev, na podlagi katerega upravitelj izdela končni seznam preizkušenih terjatev.

Glasovalno pravico imajo le tisti upniki, ki svoje terjatve pravočasno prijavijo v postopek prisilne poravnave, medtem ko je delež glasovalnih pravic odvisen od skupnega zneska vseh njegovih priznanih in verjetno izkazanih terjatev po stanju ob začetku postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 73. člen). Katere terjatve so priznane in katere verjetno izkazane, je razvidno iz končnega seznama preizkušenih terjatev, ki je sestavni del sklepa o preizkusu terjatev (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 69. člen).

Iz Tabele 1 so razvidna procesna dejanja in roki pri preizkusu terjatev v postopku prisilne poravnave.

Tabela 1: Procesna dejanja in roki pri preizkusu terjatev v postopku prisilne poravnave

Kdo	Vsebina procesnega dejanja	Rok
Upnik	Prijava terjatve	En mesec od objave oklica o začetku postopka
Upravitelj	Osnovni seznam preizkušenih terjatev – izjava upravitelja o priznanju oziroma prerekanju vseh prijavljenih terjatev	En mesec od poteka roka za prijavo terjatev
Sodišče	Objava osnovnega seznama preizkušenih terjatev	Tri delovne dni od prejema osnovnega seznama

se nadaljuje

nadaljevanje

Kdo	Vsebina procesnega dejanja	Rok
Upnik	Ugovor proti osnovnemu seznamu preizkušenih terjatev, če seznam ne vsebuje njegove pravočasno prijavljene terjatve ali če so podatki o njegovi terjatvi v seznamu napačni	15 dni od objave osnovnega seznama
Upravitelj	Popravek osnovnega seznama preizkušenih terjatev	8 dni po poteku roka za ugovor proti osnovnemu seznamu
Sodišče	Objava popravka osnovnega seznama	Naslednji delovni dan po prejemu popravka
Upnik	Ugovor o prerekanju terjatve	Splošno pravilo: 15 dni od objave osnovnega seznama Posebno pravilo za terjatve, vsebovane v popravku osnovnega seznama: 15 dni od objave popravka
Upravitelj	Dopolnjeni seznam preizkušenih terjatev–osnovni seznam, dopolnjen s podatki o: ugovorih o prerekanju terjatev in popravkih terjatev (če je bil izdelan popravek osnovnega seznama)	8 dni po poteku roka za ugovor o prerekanju terjatev
Sodišče	Objava dopolnjenega seznama	Tri delovne dni po prejemu dopolnjenega seznama
Upnik	Ugovor proti dopolnjenemu seznamu preizkušenih terjatev 1. upnik, ki je pravočasno vložil ugovor proti osnovnemu seznamu preizkušenih terjatev, če upravitelj njegovega ugovora ni upošteval v popravku osnovnega seznama preizkušenih terjatev, 2. upnik, in je pravočasno vložil ugovor o prerekanju terjatve: - če seznam ne vsebuje njegovega ugovora, - če so podatki o tem ugovoru nepravilni.	15 dni od objave dopolnjenega seznama

se nadaljuje

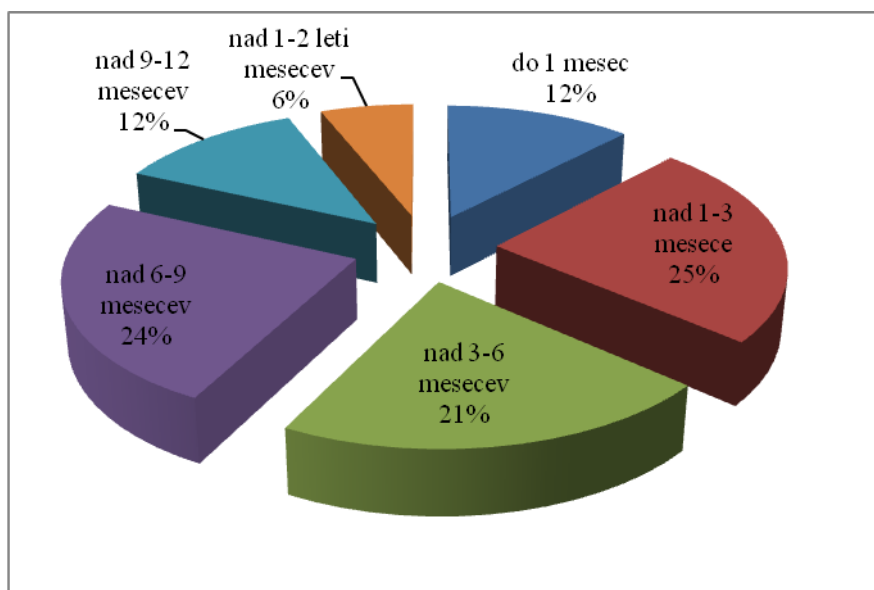
nadaljevanje

Kdo	Vsebina procesnega dejanja	Rok
Sodišče	Sklep o preizkusu terjatev – sodišče odloči: 1. o ugovorih proti dopolnjenemu seznamu preizkušenih terjatev in o zavrženju prepoznanih in nedovoljenih ugovorov, 2. katere terjatve so dokončno priznane ali prerekane, 3. katere prerekane terjatve so verjetno izkazane.	Tri delovne dni od poteka roka za ugovor proti dopolnjenemu seznamu
Upravitelj	Končni seznam preizkušenih terjatev – dopolnjeni seznam, dopolnjen s podatki o odločitvah sodišča v sklepu o preizkusu terjatev	Tri delovne dni po prejemu obvestila sodišča o odločitvi o preizkusu terjatev
Sodišče	Objava sklepa o preizkusu terjatev in končnega seznama preizkušenih terjatev, ki je sestavni del sklepa o preizkusu terjatev	Tri delovne dni po prejemu končnega seznama

Vir: N. Plavšak: *Novosti prisilne poravnave v ZFPPIPP*, 2008.

Iz Tabele 1 je razvidno, da so jasno določeni roki za vsa procesna dejanja pri preizkusu terjatev v postopku prisilne poravnave. S tem je ZFPPIPP zagotovil, da so posamezni postopki hitreje zaključeni in izboljšana je učinkovitost samega postopka prisilne poravnave.

Slika 3: Trajanje prisilnih poravnav, katere so bile zaključene v letu 2009

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), *Sodna statistika 2009, 2010*, str. 56, Tabela 72.

Iz Slike 3 je razvidno, da je največji odstotek rešenih postopkov prisilne poravnave v letu 2009 trajal manj kot tri mesece ali pa več kot šest in manj kot devet mesecev. Cilj veljavne zakonodaje in njenih nadaljnjih sprememb je v skrajševanju časa, v katerem so postopki prisilnih poravnav zaključeni.

Priznane terjatve. V postopku prisilne poravnave je priznana terjatev vsaka pravočasno prijavljena terjatev, ki jo je upravitelj prizna z izjavo, vsebovano v osnovnem seznamu preizkušenih terjatev in proti kateri nobeden od upnikov ni vložil ugovora o prerekanju terjatve. V osnovnem seznamu se mora upravitelj do vsake terjatve, ki jo vanj vključi, izreči, ali jo priznava ali prereka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 67. člen).

Verjetno izkazane terjatve. Med terjatvami, ki so bile prerekane ali s strani upravitelja ali s strani drugih upnikov, pa sodišče odloči, katere izmed njih so verjetno izkazane. Odločitev sprejme sodišče na podlagi opisa dejstev o obstoju terjatve iz upnikove prijave terjatve ter opisa dejstev o neobstoju terjatve, ki ga je podala oseba, ki terjatev prereka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 68. člen).

O verjetni izkazanosti nekaterih prerekanih terjatev pa ne odloča sodišče, pač pa ZFPPIPP v 68. členu določa domnevo verjetne izkazanosti, ki je ni mogoče izpodbijati. Gre za naslednje terjatve:

- terjatve, o katerih je bilo pred začetkom prisilne poravnave odločeno s pravnomočno odločbo sodišča ali drugega organa,
- navadne in podrejene terjatve ter terjatve ločitvenih upnikov, katere je dolжник vključil v poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, ki je priloga predloga za začetek postopka prisilne poravnave,
- terjatve, ki izhajajo iz obračunov davka in
- terjatve, katerih obstoj je upnik v postopku prijave utemeljil in izkazal in ugovor o prerekanju te terjatve ne vsebuje opisa dejstev o neobstoju terjatve.

Taka ureditev pomeni za davčni organ prednost, saj je na njeni podlagi šteti, da so verjetno izkazane vse terjatve, ki jih davčni organ pravočasno prijavi v postopek prisilne poravnave in izhajajo iz obračunov davka (davčni obračun, obračun davčnega odtegljaja, obračun prispevkov za socialno varnost) ter pravnomočnih odločb davčnega organa. Da bo sodišče pri ugotavljanju verjetne izkazanosti davčnih terjatev lahko uporabilo domnevo, mora biti prijava davčnih terjatev v postopek prisilne poravnave pripravljena tako, da bo iz nje razvidno, ali terjatev izvira iz obračuna, odločbe ali sklepa davčnega organa. Če gre za odločbo ali sklep (na primer sklep o davčni izvršbi, ko gre za terjatev iz naslova stroškov davčne izvršbe), ki je že pred začetkom postopka prisilne poravnave postal pravnomočen, mora biti iz prijave razviden datum pravnomočnosti.

Nova kategorija verjetno izkazanih terjatev po ZFPPIPP je tako zelo pomembna za določitev deleža glasovalnih pravic v postopku. Zakon določa neizpodbojno domnevo, da so verjetno izkazane prijavljene terjatve davčnega organa, ki izhajajo iz obračunov davka in pravnomočnih odločb davčnega organa.

Glasovalno pravico ima vsak upnik, katerega terjatev je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana, razen glede zavarovane in prednostne terjatve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 200. člen).

Delež glasovalnih pravic se določi tako, da se skupen znesek priznanih in verjetno izkazanih terjatev (vključuje glavnice terjatev, zneske obračunanih obresti do dne začetka postopka prisilne poravnave in stroške za uveljavljanje teh terjatev) pomnoži s ponderji, kateri so določeni v 201. členu ZFPPIPP. Prisilna poravnava je sprejeta, če za njeno sprejetje glasujejo upniki, katerih skupni ponderirani zneski terjatev so najmanj enaki 6/10 znesku osnove (vsote ponderiranih zneskov vseh priznanih in verjetno izkazanih terjatev upnikov) (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 205. člen).

Pomembna novost ZFPPIPP je, da se glasovanje vedno opravi zunaj naroka, s tem pa je zagotovljeno hitrejšo in bolj ekonomično vodenje postopkov. Glasovanje zunaj naroka se opravi tako, da upniki oddajo pisne glasovnice. Posebej je potrebno opozoriti na pravilo, da se pri presoji izida glasovanja upoštevajo glasovnice, ki jih sodišče prejme do poteka roka za oddajo glasovnic, ne glede na to, ali so bile glasovnice oddane s priporočeno pošto pošiljko ali sodišču predložene na drug način. To pomeni, da bo moral upnik pri oddaji glasovnice poskrbeti, da jo bo sodišče dejansko prejelo pred iztekom roka.

Rok za oddajo glasovnic je en mesec od objave poziva za glasovanje. Poziv upnikom za glasovanje objavi sodišče:

- hkrati z objavo poziva za vpis in vplačilo novih delnic – če je v načrtu finančnega prestrukturiranja vključena alternativna ponudba za pretvorbo terjatev v deleže oziroma
- v vseh ostalih primerih pa hkrati z objavo sklepa o preizkusu terjatev.

Če upnik sodišču pravočasno ne predloži svoje glasovnice velja, da je glasoval proti sprejetju prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 206. člen).

O izidu glasovanja pripravi upravitelj poročilo, na podlagi katerega sodišče:

- ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka (če prisilna poravnava ni bila sprejeta) v nasprotnem primeru pa
- izda sklep o sprejetju prisilne poravnave.

1.3 Učinki potrjene prisilne poravnave in njena razveljavitev

Potrjena prisilna poravnava učinkuje za vse terjatve upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka prisilne poravnave, ne glede na to, ali je upnik to terjatev prijavil v postopku prisilne poravnave ali ne (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 212. člen).

Izjeme od tega pravila veljajo za (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 213. člen):

- terjatve, ki jih je upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku vpisa in vplačila novih delnic ter za
- zavarovane, prednostne in izločitvene pravice.

Potrjena prisilna poravnava v obliki zmanjšanja deleža plačila in odloga plačila (delež in rok plačila sta sestavni del sklepa o potrditvi prisilne poravnave) učinkuje le na:

1. **navadne terjatve.** S pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave preneha upnikova pravica v sodnem ali drugem (na primer davčnem) postopku uveljavljati terjatev v višjem deležu od deleža, določenega v potrjeni prisilni poravnavi in pred potekom rokov za plačilo, določenih v potrjeni prisilni poravnavi (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 214. člen).
2. **podrejene terjatve.** S pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave v celoti prenehajo podrejene terjatve, zato teh terjatev upnik ne more več uveljavljati v drugih postopkih. Razlog za tako posledico potrjene prisilne poravnave na podrejene terjatve je v tem, da se te po definiciji (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen) lahko poplačajo šele po celotnem poplačilu prednostnih in navadnih terjatev. Ker se navadne terjatve po potrjeni prisilni poravnavi ne poplačajo v celotnem znesku, podrejene terjatve prenehajo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 214. člen).

Na podlagi določbe 3. odstavka 106. člena ZDavP-2 davčni organ odpiše davek, glede katerega je bil dolžnik na podlagi potrjene prisilne poravnave oproščen obveznosti, da upniku izplača znesek, ki presega v potrjeni poravnavi naveden delež in sicer z dnem pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave. Z odpisom davka davčna obveznost preneha. Dolžnik po odpisu obveznosti te ni več dolžan poravnati.

Navedena določba se nanaša le na terjatve, ugotovljene v postopku prisilne poravnave. Gre torej za navadne terjatve, ki so bile v postopku prisilne poravnave priznane in niso bile prenesene na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja.

Izvršilni naslovi, iz katerih izhajajo terjatve, ugotovljene v postopku prisilne poravnave, izgubijo moč izvršilnega naslova v celoti. Izvršilni naslov za te terjatve postane pravnomočni sklep o potrditvi prisilne poravnave in sicer v deležu, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi. Kot je že pojasnjeno, v preostalem delu upnik izgubi pravovarstveni zahtevek (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 215. člen).

Če upniku obveznosti po pravnomočnem sklepu o potrditvi prisilne poravnave ne plača v celoti, lahko upnik torej predlaga izvršbo, pri čemer mu izvršilni naslov predstavlja sodni sklep o potrditvi prisilne poravnave.

Izvršilni naslovi, izdani pred pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave in iz katerih izhajajo terjatve, na katere učinkuje potrjena prisilna poravnava so izvršilni naslovi, ki kumulativno izpolnjujejo navedene lastnosti (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 215. člen):

- v katerih se ugotavlja obveznost za nazaj, torej za obdobje do začetka postopka prisilne poravnave,
- izdani so bili pred pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave,
- terjatve, ki iz njih izvirajo, niso bile prijavljene v postopek prisilne poravnave.

Izvršilni naslov z navedenimi lastnostmi proti insolventnemu dolžniku izgubi moč izvršilnega naslova v obsegu, v katerem preneha upnikova pravica uveljavljati plačilo. Ohrani pa sodna odločba ali izvršilni naslov drugega državnega organa moč izvršilnega naslova v obsegu, v katerem je upniku zagotovljeno plačilo v skladu s pravnomočnim sklepom o potrjeni prisilni poravnavi. V tem obsegu (v deležu, v rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi) izvršilno sodišče dovoli in opravi izvršbo na podlagi tega izvršilnega naslova, kot je to določeno v 2. odstavku 215. člena ZFPPIPP.

Navedeno pravilo se torej neposredno nanaša samo na sodno izvršbo, torej izvršbo, ki jo opravlja sodišče. Vendar pa je treba upoštevati tudi, da se po drugem odstavku 130. člena ZFPPIPP o postopkih izvršbe ali zavarovanju, ki jih vodi sodišče, smiselno uporabljajo tudi za postopke davčne izvršbe in druge postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi drug državni organ. Zato davčni organ v postopku davčne izvršbe za izterjavo davčne terjatve na podlagi odločbe, ki je bila izdana pred pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave in s katero je bilo določeno o davčni terjatvi, za katero učinkuje prisilna poravnava, opravi izvršbo samo v deležu, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, saj je glede višjega deleža oziroma obresti odločba izgubila moč izvršilnega naslova.

Pri izdaji sklepa o davčni izvršbi na podlagi takega izvršilnega naslova je v seznamu izvršilnih naslovov potrebno upoštevati tudi pravnomočen sklep o potrditvi prisilne

poravnave. V seznam in v sklep se vključi obveznost le v višini, ki ustreza deležu, rokom in obrestim iz pravnomočnega sklepa o potrjeni prisilni poravnavi.

V tretjo skupino, to so **izvršilni naslovi izdani po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave in iz katerih izhajajo terjatve, na katere učinkuje potrjena prisilna poravnava**, pa spadajo izvršilni naslovi, v katerih se:

- odloča o terjativah, na katere učinkuje potrjena prisilna poravnava in
- terjatev ni bila prijavljena v postopek prisilne poravnave in
- izvršilni naslov se izdaja po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

V teh primerih gre za to, da se terjatev, na katero učinkuje prisilna poravnava, ugotovi šele po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave. Organ, ki o terjatvi odloča, mora pri izdaji odločbe upoštevati odločitev sodišča o deležu, rokih in obrestih iz sklepa o potrditvi prisilne poravnave. Izrek odločbe mora biti sestavljen iz dveh delov (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 217. člen):

- **ugotovitvenega**, v katerem se ugotovi obstoj celotnega zneska terjatve ob začetku postopka prisilne poravnave in
- **dajatvenega**, v katerem se dolžniku naloži v plačilo terjatve v deležu, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi.

Davčni organ se s takimi situacijami srečuje pri dvoje vrst postopkov:

- pri izdajanju odločb v davčnem nadzoru, ki se opravlja za obdobje pred začetkom postopka prisilne poravnave in
- pri vodenju ponovnih postopkov odmere davčnih obveznosti, ki se na nanašajo na obdobje pred začetkom postopka prisilne poravnave.

Pojasnjen je vpliv potrjene prisilne poravnave na izvršilne naslove, iz katerih izhajajo terjatve, za katere nastanejo učinki potrjene prisilne poravnave. Pravila torej so:

- **terjatve, ugotovljene v postopku prisilne poravnave** se po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave lahko začnejo izterjevati, pri čemer predstavlja izvršilni naslov pravnomočen sklep o potrditvi prisilne poravnave,
- **terjatve, ki izhajajo iz izvršilnega naslova, izdanega pred pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave**, in za katere učinkuje potrjena prisilna poravnava, se izterjujejo na podlagi izvršilnega naslova, s katerim je bilo odločeno o terjatvi, vendar pa se izvršba lahko dovoli le v deležu, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi in

- **v izvršilnem naslovu, ki so izdani po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave** in v katerih se odloča o terjatvi, za katero učinkuje začetek postopka prisilne poravnave, pa je potrebno v dajatvenem delu izreka upoštevati pravnomočen sklep o potrditvi prisilne poravnave. Ta akt je podlaga za izvršbo.

Postopki izvršbe in zavarovanja, ki so bili prekinjeni zaradi začetka postopka prisilne poravnave, se lahko nadaljujejo samo na podlagi sklepa sodišča, ki vodi postopek zaradi insolventnosti (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 132. člen).

Potrjena prisilna poravnava je izpodbojna (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 219. člen):

- če lahko insolventni dolžnik plača terjatve upnikov v celotnem znesku (ker se je na primer dolžnikov finančni položaj po finančnem prestrukturiranju izboljšal bolj kot je bilo pričakovano ob sprejetju prisilne poravnave) ali
- če je bila sprejeta na goljufiv način (ker je na primer dolžnik upnikom v postopku dal napačne ali nepopolne informacije o svojem finančnem položaju in poslovanju).

Izpodbojnost prisilne poravnave lahko uveljavlja vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava. Če upnik s tožbo za razveljavitev potrjene prisilne poravnave uspe, mora dolžnik v roku, ki ga določi sodišče, plačati neplačani del terjatev, za katere je učinkovala potrjena prisilna poravnava.

Glede na to, da v tem primeru odpade pravna podlaga, na podlagi katere je davčni organ odpisal davek, glede katerega v postopku prisilne poravnave ni bilo potrjeno znižano plačilo, je potrebno v knjigovodskih evidencah ponovno vzpostaviti zadolžitev za odpisane davke.

2 STEČAJNI POSTOPEK

Stečajni postopek uvrščamo med postopke zaradi insolventnosti, katerega namen je ustrezno urediti pravna razmerja med stečajnim dolžnikom in njegovimi upniki ter predvsem med konkurirajočimi upniki istega insolventnega dolžnika.

Stečajni postopek je generalna izvršba, ki se opravi nad celotnim premoženjem stečajnega dolžnika, katerega namen je enakomerno in sočasno poplačilo vseh upnikov. Gre za obliko likvidacijskega insolventnega postopka, ki se nad dolžnikom opravi predvsem zaradi dejstva, ker dolžnikovo premoženje ne zadostuje za poplačilo vseh njegovih obveznosti, poplačilo terjatev pa si lahko upniki obetajo od izkupička, doseženega z unovčevanjem dolžnikovega premoženja.

Stečaj lahko predlagajo upniki ali sam dolžnik, kadar ugotovijo, da je zaradi dalj časa trajajoče plačilne nesposobnosti in prezadolženosti nadaljevanje dolžnikovega poslovanja v nespremenjenem obsegu škodljivo, ker se z njim zmanjšuje dolžnikovo premoženje in s tem tudi možnosti upnikov za poplačilo njihovih terjatev, pa tudi poplačilo družbenikov iz ostanka stečajne mase (Hieng & Hieng, 1996, str. 146).

Wood (1995, str. 33–34) je opisal razloge za stečaj takole: stečaj je povzročen zaradi nesreče (misfortune) ali slabega upravljanja ali s kombinacijo obojega. Slaba uprava oziroma gospodarjenje vključuje slabe proizvode, prezadolženost, preveliko število zaposlenih, neustrezne finančne kontrole, nepripravljenost na poslovne cikle, zgrešene kratkoročne zadolženosti, občutljive na preobrate namesto dolgoročnega vlaganja. Wood pravi, da so nekateri stečaji povzročeni z goljufijami posloводства in z goljufijami dolžnikov.

Če vzrokov, ki so pripeljali gospodarski subjekt v akutno krizo, ni mogoče odpraviti z radikalnimi spremembami v poslovanju in zunajsodnimi dogovori z upniki o odlogu ali zmanjšanju obveznosti, potem ostane gospodarskemu subjektu, ki si želi zagotoviti svoj obstoj in razvoj, le še sodno varstvo oziroma uporaba določil sodnih insolventnih postopkov (Dubrovski, 2006, str. 1805).

Stečajni postopek je dovoljeno voditi (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 5. člen):

- nad vsako pravno osebo, če ni v zakonu za posamezno pravnoorganizacijsko obliko drugače določeno¹,
- nad vsako fizično osebo in
- nad zapuščino po vsaki umrli fizični osebi.

Stečajni postopek je mogoče uvesti nad dolžnikom, ki je:

- insolventen,
- v drugih z zakonom določenih primerih.

Insolventnost je položaj, ki nastane kot posledica (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 14. člen):

- **trajnejše nelikvidnosti:** dolžnik v daljšem časovnem obdobju ni sposoben poravnati svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju (če več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo obveznosti v skupnem znesku, ki presega 20 odstotkov zneska njegovih

¹ Primer drugačne ureditve oziroma omejitve je najti v Zakonu o zavodih, ki v 55. členu določa, da se nad zavodom lahko vodi stečaj le, če ustanovitelj po zakonu ali aktu o ustanovitvi ni odgovoren za obveznosti zavoda.

obveznosti, izkazanih v letnem poročilu za zadnje poslovno leto pred zapadlostjo teh obveznosti) ali

- **dolgoročne plačilne nesposobnosti:** če je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti oziroma pri kapitalskih družbah – tudi če je izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

V procesnem smislu se stečajni postopek deli na dve fazi, in sicer (Ivanjko et al., 2009, str. 1174):

- fazo predhodnega stečajnega postopka in
- fazo glavnega stečajnega postopka.

V predhodnem postopku, ki se začne na predlog upravičenega predlagatelja, sodišče odloča o obstoju procesnih in materialnih predpostavk za začetek glavnega stečajnega postopka.

2.1 Predhodni stečajni postopek

Predpostavke za začetek stečajnega postopka se delijo na procesne in materialne. Procesne predpostavke za začetek stečajnega postopka so (Ivanjko et al., 2009, str. 1174):

- pasivna procesna legitimacija,
- aktivna procesna legitimacija in
- plačilo takse in predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka.

Materialna predpostavka za začetek stečajnega postopka je obstoj stanja insolventnosti dolžnika (stečajni razlog).

Med predpostavkami, ki morajo biti izpolnjene za začetek stečajnega postopka, opredeljuje ZFPPIPP pojem stečajnega dolžnika ter v tej zvezi pasivno stečajno sposobnost.

Predhodni postopek se začne z vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, ki ga lahko predlaga samo aktivno procesno legitimirani. Začetek stečajnega postopka lahko predlagajo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 231. člen):

- dolžnik,
- osebno odgovorni družbenik dolžnika,
- upnik ali
- javni jamstveni in preživninski sklad RS.

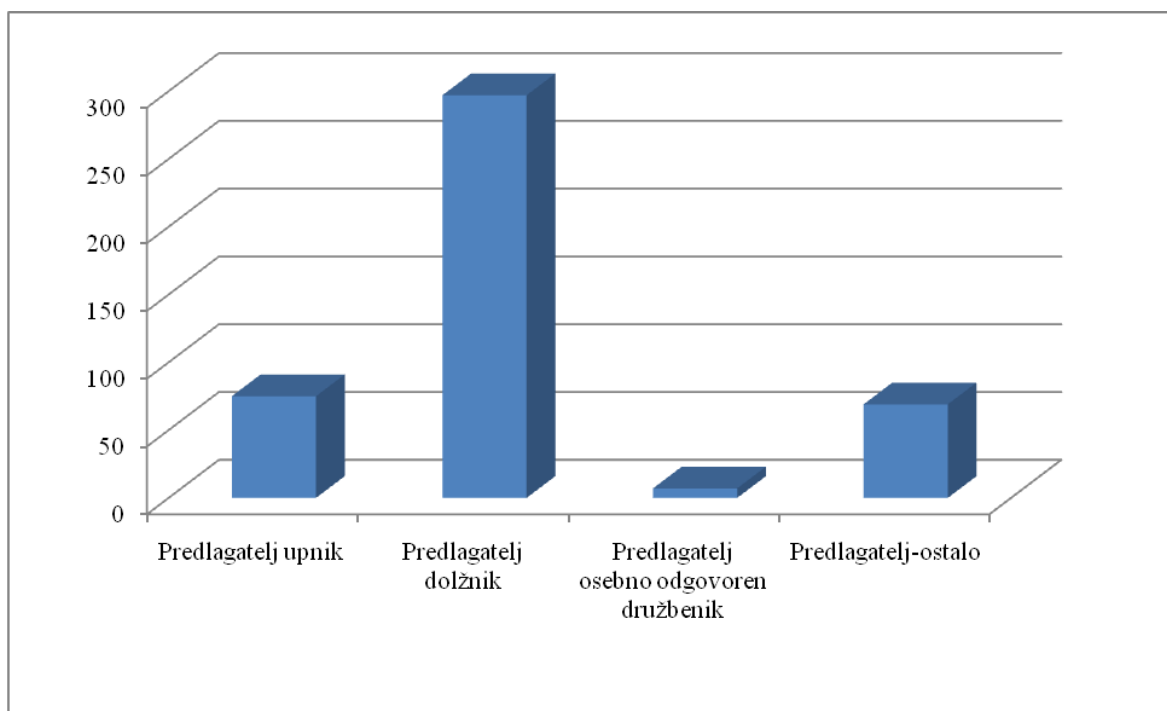
Po 233. členu ZFPPIPP mora predlagatelj stečajnega postopka ob vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka založiti predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka. Več o tem v nadaljevanju magistrskega dela.

Za odločanje v stečajnem postopku nad pravno osebo je pristojno okrožno sodišče, na področju katerega ima insolventni dolжник svoj sedež. V postopku sodi sodnik posameznik.

Sodišče o začetku postopka odloča po uradni dolžnosti.

Na Sliki 4 so prikazani vloženi predlogi za začetek stečajnega postopka po posameznih predlagateljih. Razvidno je, da je od skupaj 448 predlogov za začetka postopka stečaja, kar 297 predlaganih s strani dolžnika, to je nekaj več kot 66 odstotkov. Le 1,6 odstotka predlogov je vloženi s strani osebno odgovornih družbenikov.

Slika 4: Število vloženi predlogov za začetek postopka stečaja glede na osebo, ki vlaga predlog, v letu 2009

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2009, 2010, str. 55, Tabela 70.

Ugotavljam, da je presenetljivo malo vloženi predlogov za začetka stečajnega postopka nad pravno osebo s strani upnika, vendar pa je v letu 2010 že opaziti spremembo, in sicer se število predlogov s strani upnika povečuje.

2.1.1 Predlog za začetek stečajnega postopka

Predlog za začetek stečajnega postopka mora vsebovati:

- identifikacijske podatke dolžnika,
- opis dejstev in okoliščin, iz katerih izhaja insolventnost dolžnika, in dokaze o njih, ter
- zahtevek, da sodišče nad dolžnikom začne stečajni postopek.

Predlogu se priložijo tudi morebitni listinski dokazi, da je dolžnik postal insolventen ter dokaz o plačilu takse za sklep o začetku postopka ter predujma za stroške postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 232. člen). Hkrati z vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka mora predlagatelj založiti tudi predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 233. člen).

ZFPPIPP pri vsebini predloga določa nekatere posebnosti, če predlog vložita dolžnik ali upnik. Omejila se bom le na posebnosti, ki veljajo za upnikov predlog. Upnikov predlog za začetek postopka mora vsebovati tudi opis dejstev in okoliščin, iz katerih verjetno izhaja, da ima terjatev do dolžnika in da dolžnik zamuja s plačilom te terjatve več kot dva meseca, o čemer mora predložiti ustrezna dokazila. Predlog za začetek stečajnega postopka sodišče vroči dolžniku, ki lahko s predlogom za uvedbo soglaša in s tem se vzpostavi domneva o obstoju insolventnosti, lahko pa zoper predlog ugovarja. Enako kot soglasje šteje, v kolikor stečajni dolžnik v 15 dnevnem roku v zvezi s podanim predlogom za uvedbo stečajnega postopka ničesar ne izjavi. Temeljna ugovora stečajnega dolžnika bosta, da ni insolventen oziroma da upnikova terjatev ne obstoji (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 235. člen).

Predlog za začetek stečajnega postopka s strani davčnega organa kot upnika.

Temeljni namen predloga za uvedbo stečajnega postopka s strani davčnega organa je preprečitev nadaljnjega poslovanja davčnega zavezanca ter s tem preprečitev naraščanja davčnega dolga pri davčnih zavezancih, ki praviloma dlje časa izkazujejo neporavnane davčne obveznosti. Po zaključku stečajnega postopka nad pravno osebo se terjatve davčnega organa iz naslova neporavnanih davčnih obveznosti, ki v postopku stečaja niso bile poplačane, odpišejo zaradi neizterljivosti.

Davčni organ predlog za uvedbo stečajnega postopka gospodarskega subjekta praviloma vloži v primeru neuspešnosti postopka davčne izvršbe. Odločitev davčnega organa temelji na podrobni preučitvi likvidnostnega stanja davčnega dolžnika ter ugotovitvi, da višina njegovega premoženja ne bo zadostovala za pokritje neporavnanih davčnih obveznosti.

V predlogu za uvedbo stečajnega postopka davčni organ izkaže pravni interes z obstojem dospele terjatve do dolžnika, s plačilom katere davčni zavezanec zamuja več kot dva

meseca, prezadolženostjo in insolventnostjo dolžnika, neporavnavanjem obveznosti tudi drugim upnikom ter dokazilom, da poplačilo terjatve v postopku davčne izvršbe ni bilo mogoče.

Podatki, ki jih mora vsebovati predlog za uvedbo stečajnega postopka, ter dokazila, ki morajo biti predlogu priložena so:

- naziv, sedež in podpis predlagatelja,
- navedbo pristojnega sodišča,
- identifikacijske podatke o dolžniku:
 - naziv pravne osebe, firma, sedež, matična številka, davčna številka,
 - izpisek iz sodnega registra,
- opis dejstev in okoliščin, iz katerih izhaja insolventnost dolžnika, ter dokaze o teh dejstvih:
 - podatek o premoženjskem stanju dolžnika (na primer računovodski izkazi za pravne osebe, za fizične osebe pa obvestilo Geodetske upravne o lastništvu nepremičnega premoženja, potrdilo UE o lastništvu registriranega motornega vozila, potrdilo Klirinško depotne družbe o stanju nematerializiranih vrednostnih papirjev, rubežni zapisnik iz katerega izhaja premoženo dolžnika,...),
 - seznam izvršilnih naslovov s klavzulo izvršljivosti,
 - morebitne druge navedbe, iz katerih je razbrati razloge za vložitev predloga za uvedbo stečajnega postopka, ter dokaze o teh dejstvih (prezadolženost, insolventnost, neuspešnost davčne izvršbe...),
- opis dejstev in okoliščin, iz katerih verjetno izhaja, da ima terjatev do dolžnika in da dolžnik naveden terjatve ni poravnal v roku dveh mesecev od zapadlosti:
 - seznam izvršilnih naslovov ter obrazložitev te predpostavke izhajajoč iz seznama izvršilnih naslovov,
- zahtevek, da sodišče nad dolžnikom začne stečajni postopek in
- dokaz o plačilu takse za sklep o začetku postopka ter predujma za stroške postopka.

Davčni organ predlog za uvedbo stečajnega postopka skupaj s prilogami posreduje Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije, ki ga vloži pred pristojnim sodiščem. Po vložitvi predloga je predlagatelj dolžen plačati predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka, ki mora biti enak:

- znesku pavšalnega nadomestila za objave na spletni strani AJPES,
- znesku najnižjega nadomestila upravitelja za izdelavo otvoritvene bilance in
- pavšalnemu znesku za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se zaključi brez razdelitve upnikom.

Skladno z zakonskim pooblastilom je AJPES sprejela Tarifo nadomestil za objave v postopkih zaradi insolventnosti, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 39/08 z dne

30.9.2008, Minister za pravosodje pa Pravilnik o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 91/08 z dne 26.9.2008.

Skladno z 2. členom Tarife pavšalno nadomestilo za storitev objave znaša (brez DDV):

- stečajni postopek nad pravno osebo: 100 evrov,
- postopek osebnega stečaja: 50 evrov,
- postopek stečaja zapuščine: 50 evrov.

Skladno s 5. členom Pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen, znaša najnižje nadomestilo za pripravo otvoritvenega poročila 1.500 evrov, pavšalni znesek za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom pa na podlagi 22. člena Pravilnika znaša:

- v postopku stečaja nad pravno osebo ali samostojnim podjetnikom: 2.000 evrov,
- v postopku osebnega stečaja nad zasebnikom ali potrošnikom in v postopku stečaja zapuščine: 500 evrov.

V primeru, ko unovčena stečajna masa preseže poravnane stroške upnika, ima upnik pravico do vrnitve založenega zneska predujma.

Sodišče stečajnega postopka ne bo uvedlo, če je predlagatelj predlog za začetek stečajnega postopka umaknil do izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka.

V fazi predhodnega stečajnega postopka lahko sodišče na predlog upnika, ki verjetno izkaže svojo terjatev do dolžnika, izda začasno odredbo za zavarovanje denarnih terjatev vseh upnikov do dolžnika. Za začasno odredbo se uporabljajo pravila Zakona o izvršbi in zavarovanju, razlike pa so v tem, da o začasni odredbi odloča sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti, ter da se začasna odredba izda za zavarovanje vseh terjatev upnikov do dolžnika in ne le terjatev upnika, ki je predlagal začetek stečajnega postopka in začasno odredbo v tem postopku.

2.1.2 Odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka

Če začetek stečajnega postopka predlaga upnik, ima dolžnik možnost, da v 15 dneh odkar mu sodišče vroči predlog za začetek postopka, zahteva odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka. Odlog odločanja lahko dolžnik opravičuje z zatrjevanjem, da bo z izvedbo finančnega prestrukturiranja odpravil svojo insolventnost (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 239. člen).

V kolikor je dolžnikova zahteva pravočasna in če so ji priložene vse listine, ki jih zakon zahteva (Poročilo posloводства o ukrepih finančnega prestrukturiranja in dokaz o sklicu skupščine ki bo odločala o povečanju osnovnega kapitala z novimi vložki), sodišče za dva meseca odloži odločanje o predlogu za začetek stečajnega postopka. Do poteka tega roka mora dolžnik opravičiti odložitev odločanja tako, da bodisi vloži predlog za prisilno poravnavo bodisi predloži dokaze, da ni več insolventen.

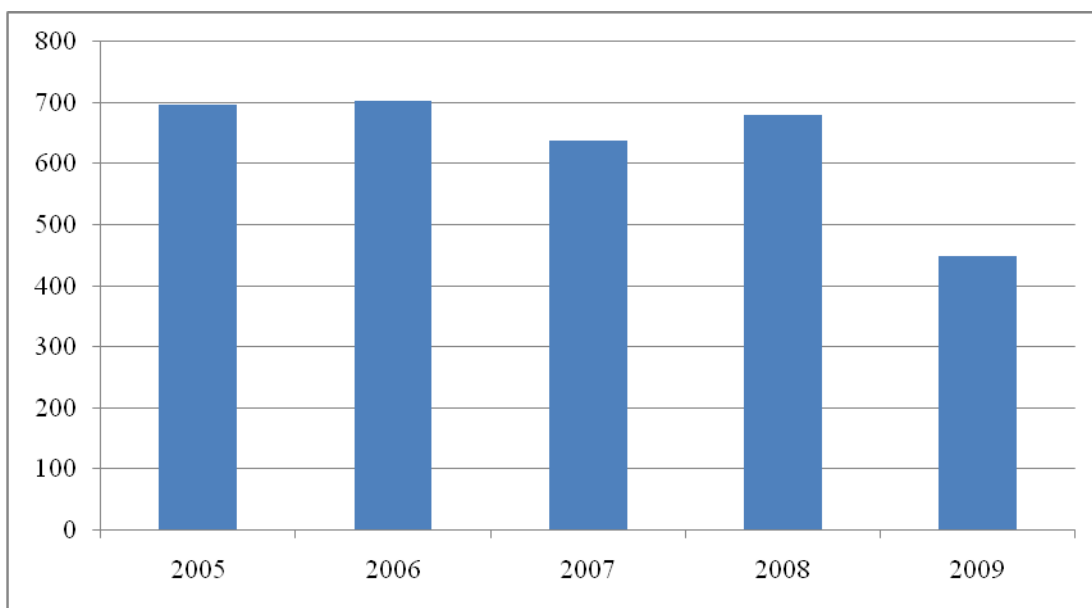
2.1.3 Odločanje o začetku stečajnega postopka

O predlogu za začetek stečajnega postopka odloča sodišče, in sicer (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 240. člen):

- **zunaj naroka**, ne da bi izvajalo dokaze o insolventnosti dolžnika;
 - če je začetek stečajnega postopka predlagal dolžnik sam ali
 - če dolžnik z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka soglaša, če dolžnik predlogu za začetek stečajnega postopka ni ugovarjal.
- **na naroku** za začetek stečajnega postopka:
 - če dolžnik začetku stečajnega postopka ugovarja ali
 - če je dolžnik predlagal odložitev odločanja o začetku stečajnega postopka in v zakonskem roku predložil dokaze da ni več insolventen.

Na Sliki 5 je razvidno, koliko predlogov za začetek stečajnega postopka je bilo vloženih v letih od 2005–2009.

Slika 5: Število predlogov za začetek postopka stečaja v obdobju od 2005–2009

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), *Sodna statistika 2005, 2006*, str. 63.; Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), *Sodna statistika 2006, 2007*, str. 50.; Ministrstvo za pravosodje

Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2007, 2008, str. 56, Tabela 59.; Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2008, 2009, str. 60, Tabela 69.; Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2009, 2010, str. 55, Tabela 70.

Iz Slike 5 je razvidno, da je število predlogov za začetek stečajnega postopka po posameznih letih ni bistveno razlikovalo, le v letu 2009 je število predlogov za začetek stečajnega postopka nekoliko padlo. Glede na razmere na svetovnem gospodarskem trgu, svetovni finančni, gospodarski krizi, se v letu 2010 pričakuje veliko povečanje števila predlogov za začetek stečaja.

2.2 Stečajni postopek

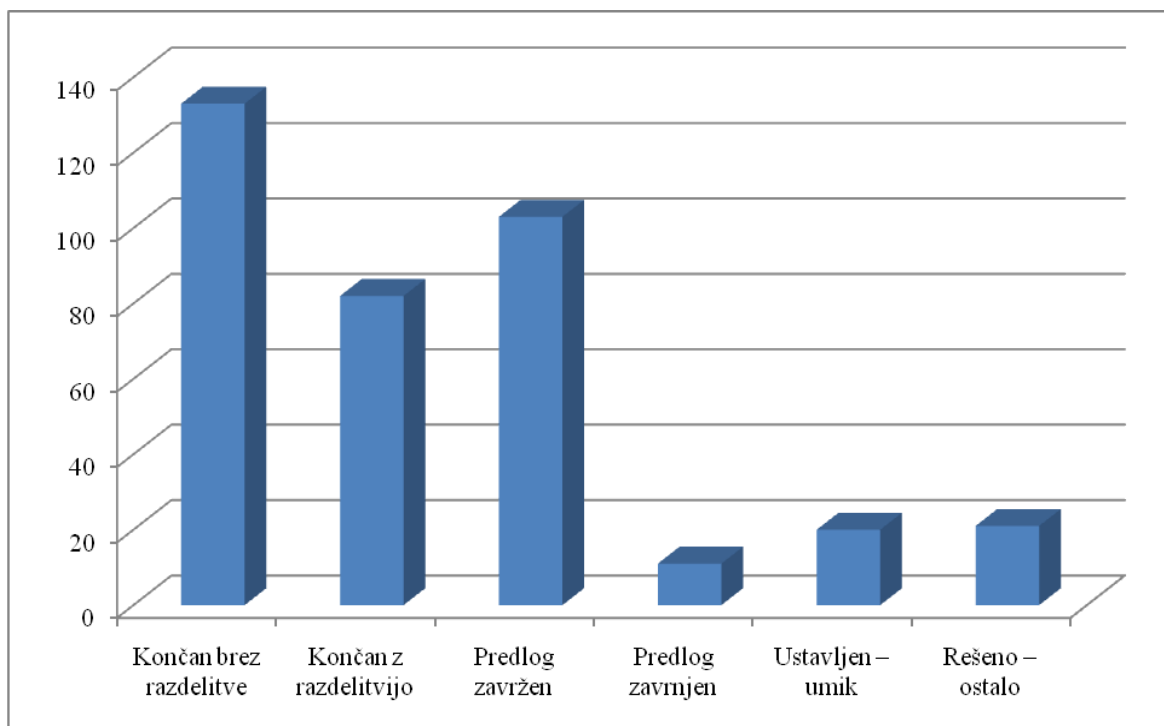
Če sodišče presodi, da so predpostavke za začetek stečajnega postopka izpolnjene (torej ko ugotovi, da je upnik aktivno legitimiran za vložitev predloga za začetek stečajnega postopka, da so izpolnjene druge procesne predpostavke ter da je dolжник insolventen), izda sklep o začetku stečajnega postopka (Ivanjko et al., 2009, str. 1177).

Stečajni postopek se začne z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka. Sodišče obvesti upnike o začetku stečajnega postopka z oklicem, ki med drugim vsebuje tudi poziv upnikom, naj v treh mesecih po objavi oklica prijavijo svoje terjatve ter ločitvene in izločitvene pravice v stečajnem postopku z vlogo v dveh izvodih, in pouk o pravnih posledicah zamude roka za prijavo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 243. člen). Oklic se objavi hkrati z objavo sklepa o začetku stečajnega postopka na spletnih straneh AJPES.

Na Sliki 6 je prikazan način rešitve predlogov za začetek stečajnega postopka v letu 2009.

Razvidno je, da je bilo v letu 2009 od skupno 370 rešenih postopkov stečaja nad pravno osebo 35,95 odstotkov oziroma 133 zadev končanih brez razdelitve, kar nam kaže, da je bilo premoženjsko stanje gospodarskih subjektov v stečaju izredno slabo. 27,84 odstotkov predlogov je bilo zavrženih in 22,16 odstotkov rešenih stečajnih postopkov nad pravno osebo je bilo končanih z razdelitvijo. 5,41 odstotkov stečajnih postopkov je bilo zaradi umika predloga ustavljenih in nekaj manj kot 3 odstotki stečajnih postopkov nad pravno osebo je bilo zavrženih.

Slika 6: Način rešitve predlogov za začetek stečajnega postopka v letu 2009

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), *Sodna statistika 2009, 2010*, str. 55, Tabela 70.

2.2.1 Pravne posledice začetka stečajnega postopka, ki se nanašajo na dolžnika

Pravne posledice začetka stečajnega postopka nastopijo z začetkom dneva, ko je objavljen oklic o začetku stečajnega postopka. Če je sklep o začetku stečajnega postopka na podlagi pritožbe razveljavljen, v ponovnem postopku pa je sodišče znova izdalo sklep o začetku stečajnega postopka, velja, da so nastale pravne posledice začetka stečajnega postopka z dnem, ko je bil objavljen oklic o začetku stečajnega postopka na podlagi prvega sklepa o začetku stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 244. člen).

Z dnem začetka stečajnega postopka prenehajo pooblastila dolžnikovih zastopnikov, prokuristov in drugih pooblaščenцев za zastopanje dolžnika in pooblastila posloводства dolžnika za vodenje njegovih poslov, upravitelj pa pridobi pooblastilo za zastopanje stečajnega dolžnika in vodenje njegovih poslov v skladu s potrebami stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 245. člen). Pristojnosti upravitelja v stečajnem postopku so opredeljene v 97. členu ZFPPIPP, ki določa, da upravitelj vodi posle insolventnega dolžnika v skladu s potrebami postopka in ga zastopa:

1. pri procesnih in drugih pravnih dejanjih v zvezi s preizkusom terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic,

2. pri procesnih in drugih dejanjih v zvezi z izpodbijanjem pravnih dejanj insolventnega dolžnika,
3. pri pravnih poslih in drugih dejanjih, potrebnih za unovčitev stečajne mase,
4. pri uresničevanju odstopnih in drugih pravic, ki jih pridobi insolventni dolžnik kot pravne posledice začetka stečajnega postopka in
5. pri drugih pravnih poslih, ki jih insolventni dolžnik lahko izvede v skladu s tem zakonom.

Upravitelj mora najpozneje naslednji dan po začetku stečajnega postopka izvajalce plačilnega prometa, ki vodijo dolžnikove transakcijske račune, obvestiti o začetku stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 245. člen).

Z začetkom stečajnega postopka prenehajo veljati nalogi za izvedbo pravnega posla ali drugega pravnega dejanja za račun dolžnika, ki jih je dolžnik izdal pred začetkom stečajnega postopka. Izjema velja za naloge, ki jih je izvajalec izvršil, ker ni vedel za začetek stečajnega postopka. S potekom 8 dni od objave oklica o začetku stečajnega postopka pa začne veljati neizpodbojna domneva, da je vsak izvedel za začetek stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 246. člen).

Z začetkom stečajnega postopka nastanejo tudi naslednje pravne posledice:

- prenehanje veljavnosti dolžnikovih ponudb,
- odpoved najemnih in zakupnih pogodb,
- zadržanje zastaranja terjatev stečajnega dolžnika, ki ne teče v obdobju enega leta od začetka stečajnega postopka,
- zasledovalna pravica – pravica prodajalca, ki mu kupnina ni bila v celoti plačana, lahko zahteva vrnitev blaga, ki je bilo poslano dolžniku in do začetka stečajnega postopka še ni prispelo v namembni kraj in
- začetek stečajnega postopka mora biti razviden tudi iz dolžnikovega imena, zato se dolžnikovi firmi doda oznaka »v stečaju«, kar se tudi vpiše v ustrezni register.

Od dne začetka stečajnega postopka je potrebno po izrecni zakonski določbi vsa pisanja v sodnih in drugih postopkih, ki jih je potrebno vročiti stečajnemu dolžniku kot stranki ali drugemu udeležencu postopka, vročiti stečajnemu upravitelju na naslov, ki je kot njegov naslov vpisan v sodnem registru pri osebah, pooblaščenih za zastopanje stečajnega dolžnika.

2.2.2 Položaj upnika v stečajnem postopku

2.2.2.1 Vrste terjatev v stečajnem postopku

Tako kot v postopku prisilne poravnave, se tudi v stečajnem postopku terjatve razvrščajo v skupine, njihova različna narava pa pride do izraza predvsem pri poplačevanju terjatev, saj zakon predpisuje vrstni red plačila prijavljenih terjatev.

Prednostne terjatve. V stečajnem postopku imajo naravo prednostnih terjatev naslednje terjatve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen):

1. plače in nadomestila plače za zadnje tri mesece pred začetkom stečajnega postopka,
2. odškodnine za poškodbe pri delu, ki so povezane z delom pri stečajnemu dolžniku in poklicne bolezni,
3. neizplačane odpravnine zaradi prenehanja delovnega razmerja pred začetkom stečajnega postopka, ki zaposlenim pripada po Zakonu o delovnih razmerjih,
4. plače in nadomestila plače delavcem, katerih delo zaradi začetka stečajnega postopka postane nepotrebno za obdobje od začetka stečajnega postopka do poteka odpovednega roka,
5. odpravnine delavcem, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi, ker je njihovo delo postalo nepotrebno ter
6. davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati z izplačili pod točkami 1, 3, 4 in 5.

Poleg vseh navedenih terjatev imajo v stečajnem postopku naravo prednostne terjatve tudi nezavarovane terjatve za plačilo davkov in prispevkov, ki bi jih moral dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi in ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen).

Za davčni organ bistvena novost v ZFPPIPP torej je, da imajo poleg vseh navedenih terjatev, v stečajnem postopku naravo prednostne terjatve tudi nezavarovane terjatve za plačilo davkov in prispevkov, ki bi jih moral dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi in ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka. ZFPPIPP je s to novostjo izboljšal položaj upnika v postopku.

Prednostne terjatve za plačilo davkov in prispevkov, nastalih v enem letu pred začetkom stečajnega postopka. Prednostne terjatve se iz splošne razdelitvene mase poplačajo prve, zato predstavljajo za upnika večjo možnost za plačilo. Uvrstitev terjatev iz naslova davkov in prispevkov, ki so nastali v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka, med prednostne terjatve, postavlja državo v stečajnem postopku v precej ugodnejši položaj, kot ga je ta imela v stečajnem postopku, ki se je vodil po Zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. Zaradi razvrščanja prijavljenih terjatev in

možnosti nadzora je pomembno, da se prednostne terjatve po 2. točki 21. člena ZFPPIPP natančneje opredelijo.

Prednostne terjatve so terjatve, ki ustrezajo naslednjima dvema pogojema:

1. terjatve so nezavarovane in izhajajo iz naslova davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi in
2. terjatve so nastale zadnje leto pred začetkom stečajnega postopka.

V ta sklop spadajo samo nezavarovane terjatve, ki so nastale zadnje leto pred začetkom stečajnega postopka. Če so katere izmed terjatev, nastalih v tem obdobju, zavarovane z ločitveno pravico, imajo pri plačilu prav tako poseben status, saj se poplačajo iz posebne razdelitvene mase, ki se oblikuje z unovčenjem premoženja, ki je predmet ločitvene pravice. Glede na definicijo ločitvene pravice iz 19. člena ZFPPIPP, terjatev davčnega organa, ki so zavarovane zgolj na podlagi izdanega začasnega sklepa za zavarovanje ali predloženega instrumenta zavarovanja (zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti), ni mogoče šteti za zavarovane v smislu ZFPPIPP. V davčnih postopkih so v tem smislu zavarovane predvsem terjatve, za plačilo katerih je davčni organ pridobil zastavno pravico.

Zakon določa, da se med prednostne terjatve štejejo terjatve iz naslova davkov in prispevkov, ki jih je dolžnik dolžan obračunati in plačati v skladu s predpisi. Po mojem mnenju te besedne zveze ne gre razumeti tako, da spadajo med prednostne le tisti davki in prispevki, za katere zakon določa, da se izračunavajo v obračunu davka (davčni obračun, obračun davčnega odtegljaja), pač pa vse davčne obveznosti, nastale v zadnjem letu pred začetkom stečaja, ne glede na način, kako se izračunavajo. Navedeno pomeni, da se med prednostne terjatve uvrščajo tako tiste obveznosti, katere izhajajo iz obračuna davka, kot tudi tiste, ki jih je davčni organ odmeril z odločbo.

Katere vrste obveznosti so v posameznem stečajnem postopku prednostne, je odvisno od subjekta, nad katerim se bo stečajni postopek vodil. Splošno pravilo pa je, da so prednostne terjatve prav vse terjatve iz naslova davkov in prispevkov, ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka.

V stečajnem postopku nad pravno osebo so prednostne terjatve terjatve iz naslova davkov in prispevkov, glede katerih je konkretna pravna oseba zavezanec za davek.

Prednostna terjatev je le tista, ki je nastala v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka. Nastanek davčne obveznosti ni vezan na sestavo obračuna davka (v primerih ko zakon predpisuje izpolnjevanje davčne obveznosti na podlagi davčnega obračuna, ki ga sestavi zavezanec sam, ali obračuna davčnega odtegljaja, ki ga za davčnega zavezanca sestavi izplačevalec dohodka) oziroma izdajo odmerne odločbe (v primerih, ko zakon določa, da obveznost odmeri davčni organ z odločbo). Nastanek davčne obveznosti

opredeljuje zakon o obdavčenju ali pa zakon o davčnem postopku, in je lahko vezan na nek dogodek (na primer pri davku na promet nepremičnin), na izplačilo določenega dohodka (na primer davki in prispevki iz naslova izplačila plač), ali pa na potek obdobja, za katerega se davek zaračunava (na primer DDV ali DDPO).

Glede na različne principe nastanka davčne obveznosti, splošnega pravila za opredelitev tistih obveznosti, ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka, ni mogoče določiti, pač pa je trenutek nastanka terjatve in posledično uvrstitev v kategorijo prednostnih terjatev potrebno ugotavljati v vsakem primeru posebej.

Za določitev enoletnega roka se na podlagi določbe 121. člena ZFPPIPP uporabljajo pravila Zakona o pravdnem postopku. Skladno s 111. členom ZFPPIPP se enoletni rok razteza od dneva začetka stečajnega postopka nazaj do dne, ki se v prvem letu pred začetkom stečajnega postopka, po svoji številki ujema z dnem začetka stečajnega postopka.

Podrejene terjatve. Podrejene terjatve so nezavarovane terjatve, ki se na podlagi pravnega razmerja med dolžnikom in upnikom poplačajo šele po plačilu drugih nezavarovanih terjatev (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen).

Navadne terjatve. Navadne terjatve so nezavarovane terjatve, ki niso niti prednostne niti podrejene (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen).

Zavarovane terjatve. Zavarovana terjatev je tista terjatev, ki je zavarovana z ločitveno pravico (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 20. člen).

Ločitvena pravica pomeni pravico, ki nudi ločitvenim upnikom ločeno poplačilo iz določenih dolžnikovih stvari ali pravic, ki so sicer del stečajne mase, vendar se iz njih najprej poplačajo tisti upniki, ki imajo na njih ločitveno pravico. Navedeno predstavlja izjemo od enakomernega poplačila upnikov. Predmet ločitvene pravice je lahko vsako dolžnikovo premoženje, ki je prišlo v stečajno maso, pri čemer je lahko del stečajne mase predmet ločitvene pravice več ločitvenih upnikov.

Poplačilo ločitvenega upnika se izvrši iz izkupička od prodanega predmeta, na katerem obstoji ločitvena pravica. Če izkupiček ne zadošča za poplačilo celotne terjatve ločitvenega upnika, se presežek terjatve poplača na enak način kot terjatve ostalih stečajnih upnikov. Če je izkupiček od prodaje večji od terjatve ločitvenega upnika, je presežek namenjen poplačilu preostalih stečajnih upnikov.

V praksi davčnega organa kot upnika se kot temelj ločitvene pravice pojavlja zastavna pravica, ki se pridobi:

- na premoženju v postopku davčne izvršbe z rubežem oziroma vpisom zastave v Register neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premoženj, prav tako v postopku davčne izvršbe,
- na nepremičnini v izvršilnem postopku z zaznambo sklepa o izvršbi v zemljiški knjigi,
- na terjatvi s sklepom o dovolitvi rubeža terjatve in
- na nepremičnini z vknjižbo zastavne pravice.

Izločitvena pravica. Izločitvena pravica je pravica, na podlagi katere izločitveni upnik zahteva izločitev določene stvari iz posesti stečajnega dolžnika zato, da ne bi prišla v stečajno maso. Gre torej za zatiranje izločitvenega upnika, da stvar v posesti stečajnega dolžnika ni njegova last, zaradi česar ne more deliti usode dolžnikovega premoženja, iz katerega bodo poplačani stečajni upniki (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 22. člen).

2.2.2.2 Pravne posledice začetka stečaja na terjatve in pravice upnikov

Pravne posledice začetka stečajnega postopka nastanejo za vse terjatve upnikov do stečajnega dolžnika, ki so nastale do začetka stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 252. člen).

Pravne posledice, ki za te terjatve nastanejo, so naslednje:

- nederivne terjatve do stečajnega dolžnika se z začetkom stečaja pretvorijo v derivne po tržni vrednosti ob začetku postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 253. člen),
- derivne in nederivne terjatve do stečajnega dolžnika, katerih predmet so občasne dajatve, se z začetkom stečaja pretvorijo v enkratne derivne terjatve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 254. člen),
- derivne terjatve, izražene v tuji valuti, se z začetkom stečajnega postopka pretvorijo v terjatve, izražene v evrih, po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije in velja na dan začetka stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 255. člen),
- terjatve, ki so se obrestovale do začetka stečajnega postopka, se od začetka stečajnega postopka dalje obrestujejo po predpisani obrestni meri,
- če se terjatev do začetka stečajnega postopka ne obrestuje in terjatev ob začetku stečajnega postopka še ni zapadla, začnejo obresti po predpisani obrestni meri teči od njene zapadlosti dalje,
- zastaranje upnikove terjatve do stečajnega dolžnika se pretrga s prijavo te terjatve v stečajni postopek in
- pobot terjatev upnikov in stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka.

Terjatve upnika do stečajnega dolžnika, ki je nastala do začetka stečajnega postopka, ni dovoljeno pobotati z nasprotno terjatvijo stečajnega dolžnika do tega upnika, ki je nastala po začetku stečajnega postopka. Prav tako ni dovoljen pobot terjatev, če je upnik terjatev do stečajnega dolžnika pridobil s cesijo v obdobju šestih mesecev pred uvedbo stečajnega postopka in če je pri pridobitvi vedel ali bi moral vedeti, da je dolžnik insolventen.

ZFPPIPP izrecno določa, da zgoraj navedene pravne posledice ne nastanejo za terjatve na podlagi vzajemno neizpolnjenih dvostranskih pogodb. Stečajni dolžnik mora svojo obveznost, ki izhaja iz vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe, izpolniti v skladu s to pogodbo in po pravilih tega zakona o plačilu stroškov stečajnega postopka. Upniku zato terjatve, ki izvira iz take pogodbe, ni potrebno prijaviti v stečajni postopek. Zakon pa daje stečajnemu dolžniku možnost, da v treh mesecih od začetka stečajnega postopka odstopi od pogodbe, za kar potrebuje soglasje sodišča (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 265. člen).

Prav tako pa posledice začetka stečajnega postopka ne nastanejo za (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 279. člen):

- izločitvene pravice in
- ločitvene pravice in terjatve, zavarovane z ločitveno pravico, razen če ločitvena pravica preneha. Z začetkom stečajnega postopka preneha ločitvena pravica, ki je bila pridobljena v izvršilnem postopku, začetem na podlagi sodne odločbe ali odločbe drugega državnega organa, v obdobju od zadnjih dveh mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka.

Izvršbe in zavarovanja. Enako kot pri prisilni poravnavi tudi pri stečaju velja splošno pravilo, da po začetku stečajnega postopka ni mogoče izdati sklepa o izvršbi oziroma zavarovanja in da se postopki izvršbe in zavarovanja, začeti pred začetkom stečajnega postopka, prekinejo.

Ob splošnem pravilu pa zakon predvideva določene izjeme.

Kljub začetku stečajnega postopka je dovoljeno začeti postopek izvršbe na podlagi (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 131. člen):

- pravnomočnih sklepov, ki jih izda v stečajnem postopku sodišče in za katere ZFPPIPP določa, da so izvršilni naslov,
- pravnomočne sodne odločbe ali odločbe drugega državnega organa, izdane v postopku preizkusa ločitvenih in izločitvenih pravic v delu, v katerem je bilo insolventnemu dolžniku naloženo povračilo stroškov postopka,

- sodne odločbe, iz katere izhaja terjatev, ki se v stečajnem postopku plača kot strošek postopka ali izvršilni naslovi, izdani v upravnem postopku, na podlagi katerih mora dolжник poravnati obveznost, ki se v stečajnem postopku plača kot strošek postopka in
- odločbe, s katero je insolventnemu dolžniku naloženo plačilo takse za dejanja, opravljena v tem postopku po začetku postopka zaradi insolventnosti.

Po začetku postopka je dovoljeno začeti postopek zavarovanja:

- zahtevka upnika za uveljavitev ločitvene ali izločitvene pravice, razen če je upnik v stečajnem postopku zamudil rok za prijavo te pravice,
- terjatve, ki se v stečajnem postopku plača kot strošek postopka.

Izvršba in zavarovanje davčnih terjatev po začetku stečajnega postopka. Posebnost davčnega organa kot upnika v stečajnem postopku je, da davčni organ sam izvaja izvršbo svojih terjatev do stečajnega dolžnika.

Davčni organ mora vse začete postopke izvršbe in zavarovanja, ki so na dan začetka stečajnega postopka v teku, s sklepom prekiniti (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 132. člen). Postopke izvršbe in zavarovanja na nepremičnine, ki jih na zahtevo davčnega organa vodi sodišče, prekine sodišče, ki postopek vodi. Prekinitev izvršilnih postopkov je usmerjena k uresničevanju temeljnega načela stečajnega postopka, tj. pravila o koncentraciji uveljavljanja terjatev v stečajnem postopku (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 227. člen).

Četudi davčni organ te obveznosti ne bi izpolnil nemudoma, izvajalec plačilnega prometa od dne začetka stečajnega postopka dalje ne sme izvršiti nobenega plačila v breme transakcijskega računa stečajnega dolžnika. O začetku stečajnega postopka je izvajalec plačilnega prometa dolžan obvestiti stečajni upravitelj. Iz tega je sklepati, da je sklep o prekinitvi, ki ga je dolžan izdati davčni organ po začetku stečajnega postopka, zgolj deklaratorne narave, saj se postopek šteje za prekinjen po samem zakonu z dnem začetka stečajnega postopka. Prepoved izplačil v breme transakcijskega računa stečajnega dolžnika velja za izvajalce plačilnega prometa vse dokler ta ne prejme sklepa izvršilnega sodišča ali davčnega organa o nadaljevanju postopka izvršbe.

Kljub temu da po izrecni zakonski določbi začetek stečajnega postopka načeloma ne vpliva na ločitveno pravico in terjatev, ki je s to pravico zavarovana, mora davčni organ prekiniti postopek izvršbe, četudi gre za izvršbo terjatve, ki je zavarovana z ločitveno pravico.

Nadaljevanje prekinjenega postopka izvršbe je odvisno od tega, ali je ločitvena pravica nastala v izvršilnem postopku v obdobju od zadnjih dveh mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka. Kot je že navedeno, v tem primeru ločitvena pravica z začetkom stečajnega postopka po samem zakonu preneha. Stečajni upravitelj

pravni položaj stečajnega dolžnika zavaruje tako, da vloži ugovor zoper sklep o izvršbi. Izvršilno sodišče izvršbo ustavi in razveljavi sklep o izvršbi ter druga dejanja opravljena v postopku izvršbe. Navedeno velja tudi v primeru, če do začetka stečajnega postopka še ni bila pridobljena ločitvena pravica (zastavna pravica še ni vpisana v ustrezen register, zaznamba sklepa o izvršbi še ni vpisna v zemljiško knjigo,...). Izvršilno sodišče postopek izvršbe ustavi tudi, če ločitvena pravica ni bila pravočasno prijavljena v stečajni postopek in če je tisti, ki je ločitveno pravico prerekal, uspel s tožbenim zahtevkom za ugotovitev neobstoja terjatve in nedopustnosti izvršbe (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 280. člen).

Kadar pa ločitvena pravica z začetkom stečajnega postopka ne preneha, se prekinjen izvršilni postopek lahko nadaljuje šele na podlagi pravnomočnega sklepa o preizkusu terjatev. Kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, mora ločitveni upnik v stečajni postopek prijaviti tudi terjatev, ki je zavarovana z ločitveno pravico. Če sta v postopku preizkusa terjatev, zavarovana terjatev ter ločitvena pravica, s katero je ta terjatev zavarovana, priznani, sodišče v izreku sklepa o preizkusu terjatev določi, da so podani pogoji za nadaljevanje postopka izvršbe za plačilo priznane zavarovane terjatve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 281. člen).

Tako se glasi izrek le v primeru, če je bila priznana ločitvena pravica pridobljena v izvršilnem postopku, medtem ko v drugih primerih sodišče stečajnemu upravitelju naloži prednostno poplačilo terjatve iz premoženja, ki je predmet ločitvene pravice.

Na podlagi takega sklepa izvršilno sodišče nadaljuje prekinjen postopek izvršbe (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 281. člen). Glede na to, da se ločitvena pravica lahko pridobi tudi v postopku davčne izvršbe (na premičnine, terjatve,...), ki jo vodi davčni organ, menim, da bo lahko tudi davčni organ na podlagi pravnomočnega sklepa o preizkusu terjatev nadaljeval z izvršbo terjatve, zavarovane z ločitveno pravico. Če je bila torej v postopku davčne izvršbe pridobljena ločitvena pravica prej, kot v zadnjih dveh mesecih pred uvedbo stečajnega postopka, davčni organ nadaljuje izvršbo, ki je bila prekinjena, na podlagi pravnomočnega sklepa stečajnega sodišča (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 130. in 281. člen).

Izjemoma je dovoljen tudi začetek postopka izvršbe in zavarovanja po začetku stečajnega postopka. Za davčni organ sta zanimivi predvsem izjemi, ki dopuščata izvršbo in zavarovanje terjatev, ki se v stečajnem postopku poplačajo kot strošek postopka.

Med stroške stečajnega postopka zakon uvršča tudi določene davčne obveznosti. Med stroške stečajnega postopka se štejejo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 355. člen):

- obveznosti iz naslova davkov in prispevkov, ki nastanejo med potekom stečajnega postopka (tekoči stroški) ter
- davek na dodano vrednost ali davek na promet nepremičnin v zvezi s prodajo premoženja (občasni stroški).

Obveznosti, ki se štejejo kot strošek in so navedene pod prvo alinejo prejšnjega odstavka, se bodo pojavljale predvsem pri pravnih osebah, saj so te po začetku stečajnega postopka še vedno zavezane za oddajo obračunov davka od dohodkov pravnih oseb ter obračunov davka na dodano vrednost. Če pravna oseba po začetku še vedno zaposluje delavce, se kot stroški poplačajo tudi vse davčne obveznosti, ki se nanašajo na izplačilo plač.

Uvrstitev davčnih obveznosti med stroške postopka pomeni, da zanje prepoved začetka izvršbe in zavarovanja po dnevu začetka stečajnega postopka ne velja. Davčni organ bo te terjatve, v kolikor jih stečajni upravitelj ne bo prostovoljno poravnal, tekom stečajnega postopka lahko prisilno izterjal.

2.2.2.3 Prijava terjatev v stečajni postopek

Rok za prijavo terjatev v stečajnem postopku je z ZFPPIPP podaljšan na tri mesece od objave oklica o začetku stečajnega postopka. Poseben rok za prijavo pa zakon določa za primere izpodbijanja pravnih dejanj stečajnega dolžnika, saj mora upnik, ki je na podlagi izpodbijanega pravnega dejanja prejel izpolnitev, pogojno prijaviti svojo terjatev v roku enega meseca od dneva, ko mu je bila vročena tožba (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 59. člen).

Upnik terjatve prijavi z vlogo v dveh izvodih.

V stečajnem postopku morajo upniki prijaviti vse svoje terjatve do stečajnega dolžnika, ki so nastale do začetka stečajnega postopka. To pomeni, da se prijavijo tako nezavarovane, podrejene in prednostne terjatve ter ločitvene in izločitvene pravice, ki so nastale do začetka stečajnega postopka.

Zakon določa posebna pravila za prijavo terjatev, za izpolnitev katerih stečajni dolžnik odgovarja poleg solidarnega sodolžnika, poroka ali zastavitelja. V stečajni postopek mora morebitno regresno terjatev, ki do začetka stečajnega postopka še ni nastala, prijaviti tudi upnik, ki je odgovoren za obveznosti stečajnega dolžnika kot solidarni sodolžnik, porok ali zastavitelj. Po drugi strani pa lahko upnik terjatev, za katero poleg stečajnega dolžnika odgovarjajo tudi solidarni sodolžniki, v celoti prijavi in uveljavlja v stečajnem postopku pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če terjatev plača drug solidarni sodolžnik.

Od splošnega pravila, da se v stečajni postopek prijavijo vse terjatve, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, pa zakon določa izjemo, po kateri je v stečajnem postopku

treba prijaviti tudi terjatev, ki nastane po začetku stečajnega postopka, če ZFPPIPP določa, da se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov. Tak primer so terjatve upnikov, ki so tekom stečajnega postopka znova nastale zaradi uspešnega izpodbijanja pravnega dejanja stečajnega dolžnika. Zaradi uspešnega izpodbijanja pravnega dejanja stečajnega dolžnika mora upnik v stečajno maso vrniti to, kar je prejel, in posledično njegova terjatev, ki je z izpodbitim pravnim dejanjem prenehala, ponovno oživi. Ta terjatev se plača iz razdelitvene mase po pravilih o plačilu terjatev upnikov le, če jo je upnik kot pogojno terjatev prijavil v stečajni postopek v roku enega meseca od vročitve tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj.

Določenih terjatev v stečajnem postopku sploh ni treba prijaviti, ne glede na to, ali nastanejo pred ali po začetku stečajnega postopka. Gre za določene prednostne terjatve, za katere zakon določa, da veljajo za pravočasno prijavljene z dnem, ko nastanejo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 296. člen). To so (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 21. člen):

- plače in nadomestila plač delavcem, katerih delo zaradi začetka stečajnega postopka postane nepotrebno, za obdobje od začetka stečajnega postopka do poteka odpovednega roka, ter pripadajoči davki in prispevki – nastanejo vedno po začetku stečajnega postopka,
- odpravnine delavcem, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi, ker je njihovo delo zaradi začetka stečajnega postopka ali med postopkom postalo nepotrebno, ter pripadajoči davki in prispevki – nastanejo vedno po začetku stečajnega postopka,
- davki in prispevki v zvezi s plačami in nadomestili plač za zadnje tri mesece pred začetkom postopka zaradi insolventnosti – nastanejo lahko pred ali po začetku stečajnega postopka ter
- davki in prispevki v zvezi z neizplačanimi odpravninami za prenehanje delovnega razmerja pred začetkom stečajnega postopka, ki zaposlenim pripadajo po zakonu, ki ureja delovna razmerja, vendar največ v višini odpravnine, določene za delavca, ki mu delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov – nastanejo po začetku stečajnega postopka.

Če navedene terjatve nastanejo po začetku stečajnega postopka, se štejejo za tekoče stroške stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 355. člen). Kot pa je že navedeno, ZFPPIPP izjemoma dovoljuje začetek postopka izvršbe in zavarovanja po začetku stečajnega postopka tudi za tekoče stroške stečajnega postopka.

V stečajnem postopku je upnik načeloma udeležen pri razdelitveni masi le, če svojo terjatev pravočasno prijavi. Zatorej morata v stečajni postopek, za razliko od prisilne poravnave, svoje terjatve prijaviti tudi ločitveni in izločitveni upnik. Če upnik terjatve ne prijavi oziroma zamudi rok za prijavo, njegova terjatev v razmerju do stečajnega dolžnika

preneha. Ta posledica ne zadene terjatev, za katere zakon izrecno določa, da jih ni potrebno prijaviti. Prepozno prijavo sodišče zavrže.

Vsebina prijave terjatve. Zaradi posebnosti stečajnega postopka in njegovih učinkov na posamezne vrste terjatev, zakon za prijave terjatev v stečajni postopek določa nekatere posebnosti:

1. Nezavarovana terjatev. Prijava nezavarovanih terjatev v stečajni postopek mora poleg zahtevka za priznanje terjatve ter njegove utemeljitve vsebovati še račun, v dobro katerega naj se opravi plačilo terjatve. Če se po prijavi terjatve podatki spremenijo, mora upnik o tem nemudoma obvesti stečajnega upravitelja (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 60. člen).

Zakon zahteva, da upnik v prijavi navede tudi podatek o sodišču ali drugem pristojnem organu, pred katerim teče postopek, in o opravljeni številki zadeve, pod katero se postopek vodi, če je upnik pred začetkom stečajnega postopka za uveljavitev terjatve začel pravdni ali drug postopek.

Posebej je potrebno izpostaviti zahtevo iz prejšnjega odstavka. Menim, da s postopki za uveljavljanje terjatev niso mišljeni le postopki uveljavljanja civilnopravnih terjatev pred sodišči, ampak tudi postopki za ugotovitev terjatev iz naslova davkov in prispevkov. Predvsem gre za postopke, ki se v zvezi z izdanimi akti davčnega organa na podlagi uporabljenih pravnih sredstev vodijo pred drugostopnim organom oziroma pred sodiščem na podlagi zahteve davčnega zavezanca za sodno varstvo pravic. Tako bo moral davčni organ pri prijavi terjatev v stečajni postopek navesti, katere terjatve so predmet izpodbijanja s strani davčnega zavezanca. V prijavi terjatev je potrebno navesti organ, pred katerem se odvija postopek v trenutku prijave terjatve ter opravljeni številko, pod katero organ te postopke vodi. Na ta način bo upravitelj ali upnik, ki bo terjatev davčnega organa prekal, lahko pri pristojnem organu prijavil udeležbo v postopku (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 314. člen).

2. Zavarovana terjatev in ločitvena pravica. Če je terjatev, ki je nastala pred začetkom stečajnega postopka, zavarovana z ločitveno pravico, mora upnik v stečajni postopek prijaviti tako zavarovano terjatev kot ločitveno pravico. Rok za prijavo ločitvene pravice je enak roku za prijavo zavarovane terjatve v stečajni postopek.

Prijava zavarovane terjatve in ločitvene pravice mora vsebovati (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 298. člen):

- zahtevka za priznanje zavarovane terjatve ter opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka ter dokaze o teh dejstvih,

- zahtevek za priznanje ločitvene pravice, ki vključuje tudi opis premoženja, ki je predmet ločitvene pravice ter opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka za priznanje ločitvene pravice ter dokaze o teh dejstvih,
- račun, v dobro katerega naj se opravi plačilo terjatve in
- podatek o sodišču ali drugem pristojnem organu, pred katerim teče postopek, in o opravični številki zadeve, pod katero se postopek vodi, če je upnik pred začetkom stečajnega postopka za uveljavitev terjatve začel pravični ali drug postopek.

Ločitvena pravica preneha v kolikor upnik zamudi rok za prijavo ločitvene pravice.

Na tem mestu je potrebno omeniti še izjemo, ki jo ZFPPIPP določa v 282. členu, na podlagi katere ločitvenemu upniku v določenih primerih ni potrebno prijaviti ločitvene pravice v stečajni postopek. Gre za primere, ko lahko ločitveni upnik po splošnih pravilih, ki veljajo za to vrsto ločitvene pravice, premoženje, ki je obremenjeno z ločitveno pravico, proda zunajsodno.

V davčnih postopkih so tak primer nematerializirani vrednostni papirji, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, saj Zakon o trgu nematerializiranih vrednostnih papirjev (Ur. l. RS, št. 02/2007-UPB1, 67/2007, 100/2007) v 47. členu določa, da če dolжник ob zapadlosti ne poravnava terjatve, zavarovane z zastavo takega vrednostnega papirja, lahko zastavni upnik proda zastavljeni vrednostni papir na organiziranem trgu po osmih dneh od dneva, ko je opozoril dolžnika, pa tudi zastavitelja, če to ni ista oseba, da bo tako ravnal. Zunajsodna prodaja je smiselna takrat, ko upnik utemeljeno pričakuje, da bo s tako prodajo iztržil več, kot pa če premoženje prodaja stečajni upravitelj v stečajnem postopku. Za vrednostne papirje, s katerimi se trguje na organiziranem trgu, velja izjema glede načina prodaje premoženja v stečajnem postopku. Taki vrednostni papirji se prodajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev po tržni ceni, ki se oblikuje na trgu. Upnik, ki bi take vrednostne papirje prodajal zunajsodno, bi jih najverjetneje tudi prodal na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, kar pomeni, da bi dosegel primerljivo ceno.

Menim, da je primerneje, da davčni organ v primeru ločitvene pravice na vrednostnih papirjih, to uveljavlja v stečajnem postopku tako, da pravočasno prijavi zavarovano terjatev ter ločitveno pravico.

3. Izločitvena pravica. Izločitveno pravico, ki je nastala do začetka stečajnega postopka, mora upnik v stečajni postopek prijaviti v splošnem roku za prijavo terjatev v stečajni postopek tj. v treh mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka.

Prijava izločitvene pravice mora vsebovati (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 299. člen):

- zahtevkov za priznanje izločitvene pravice, ki vključuje opis premoženja, ki je predmet izločitvene pravice ter opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka za priznanje izločitvene pravice, ter dokaze o teh dejstvih in
- podatek o sodišču ali drugem pristojnem organu, pred katerim teče postopek, in o opravljeni številki zadeve, pod katero se postopek vodi, če je upnik pred začetkom stečajnega postopka za uveljavitev terjatve začel pravdni ali drug postopek.

Zamuda roka za prijavo izločitvene pravice nima za posledico izgubo izločitvene pravice. To pravico upnik, ki je zamudil s prijavo izločitvene pravice izgubi šele, ko stečajni upravitelj proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice, vendar ima upnik možnost zahtevati, da se mu izplača denarni znesek dosežen s prodajo tega premoženja, zmanjšan za stroške prodaje. Če pravice do izplačila denarnega zneska ne prijavi do objave načrta prve splošne razdelitve, izgubi tudi pravico do izplačila kupnine od prodaje premoženja, ki je bilo predmet izločitvene pravice.

Prijava terjatev s strani davčnega organa. V primeru začetka stečajnega postopka mora davčni organ postopati v skladu s Pravilnikom o postopkih uveljavljanja in spremljanja terjatev Republike Slovenije v insolventnih postopkih, o načinu posredovanja dokumentacije in o spremljanju postopkov.

Davčni urad je kot nosilec terjatev iz naslova neporavnanih davčnih obveznosti dolžan spremljati objave sklepov sodišč o začetkih insolventnih postopkov in v primeru obstoja terjatve do dolžnika, nad katerim je uveden stečajni postopek, o višini in vrsti obvestiti Državno pravobranilstvo Republike Slovenije, in sicer vsaj pet dni pred potekom prekluzivnega roka za prijavo terjatev. Davčni organ v obvestilu Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije posreduje podatke o obstoju in višini terjatev, ki so nastale do dne začetka stečajnega postopka.

To niso samo terjatve, ki so do dne začetka stečajnega postopka tudi že postale izvršljive, pač pa vse obveznosti, ki so do dne začetka stečajnega postopka zgolj nastale, če je davčni organ seznanjen z njihovim nastankom. Obstoj terjatev organ izkazuje s seznamom izvršilnih naslovov, opremljenim s številkami vplačilnih podračunov (z modelom in sklicem), na katere bo dolžnik po zaključku postopka izvedel poplačilo. V ta seznam davčni organ vključi tudi obračune davka oziroma odločbe, ki še nimajo vseh lastnosti izvršilnega naslova (na primer izvršljivost še ni nastopila). V stečajni postopek se namreč prijavijo tudi terjatve po obračunih za davčna obdobja pred dnem začetka stečajnega postopka, čeprav rok za plačilo davka po teh obračunih še ni potekel.

Državno pravobranilstvo sestavi prijavo terjatve v stečajni postopek in jo posreduje pristojnemu sodišču, pri čemer obvesti nosilca terjatve (davčni organ) o opravljeni prijavi ter ga tekom postopka sproti obvešča o zadevah, ki se nanašajo na obstoj in višino terjatve (priznanje terjatev, faze postopka,...). Predmet prijave v stečajni postopek s strani

davčnega organa so zgolj neporavnane obveznosti stečajnega dolžnika iz naslova davkov in prispevkov, ki so prihodek proračuna Republike Slovenije. Kot je že navedeno, statusa neporavnane obveznosti nima zgolj obveznost, kateri je že potekel rok plačila.

Glede terjatev, za katere izvaja davčni organ le naloge skrbnika in terjatev, katere davčni organ na podlagi zakonskega pooblastila le izterjuje, davčni organ postopa enako kot v primeru začetega postopka prisilne poravnave.

Terjatve in naslova glob in povprečnin, ki so posledica kršitev davčnih predpisov, so lahko prav tako predmet prijave v stečajni postopek, pri čemer je potrebno poudariti, da se v stečajni postopek lahko prijavijo le terjatve iz naslova globe izrečene pravni osebi, ne pa tudi globa izrečena odgovorni osebi te pravne osebe.

2.2.2.4 Preizkus terjatev v stečajnem postopku

Postopek preizkusa. Postopek preizkusa terjatev prijavljenih v stečajni postopek je zelo podoben kot pri terjatvah prijavljenih v postopek prisilne poravnave, s tem da so določene razlike pri nekaterih procesnih rokih, ki so v postopku stečaja daljši.

Iz Tabele 2 so razvidna procesna dejanja in roki pri preizkusu terjatev v postopku stečaja.

Tabela 2: Procesna dejanja in roki pri preizkusu terjatev v postopku stečaja nad pravno osebo

Kdo	Vsebina procesnega dejanja	Rok
Upnik	Prijava terjatve	Tri mesece od objave oklica o začetku postopka
Upravitelj	Osnovni seznam preizkušenih terjatev: - izjava upravitelja o priznanju oziroma prerekanju vseh prijavljenih terjatev - možnost podaljšanja tega roka	En mesec od poteka roka za prijavo terjatev Za en mesec
Sodišče	Objava osnovnega seznama preizkušenih terjatev	Tri delovne dni od prejema osnovnega seznama
Upnik	Ugovor proti osnovnemu seznamu preizkušenih terjatev: - če seznam ne vsebuje njegove pravočasno prijavljene terjatve ali - če so podatki o njegovi terjatvi v seznamu napačni	15 dni od objave osnovnega seznama

se nadaljuje

nadaljevanje

Kdo	Vsebina procesnega dejanja	Rok
Upravitelj	Popravek osnovnega seznama preizkušenih terjatev	8 dni po poteku roka za ugovor proti osnovnemu seznamu
Sodišče	Objava popravka osnovnega seznama	Naslednji delovni dan po prejemu popravka
Upnik	Ugovor o prerekanju terjatve	• Splošno pravilo: en mesec od objave osnovnega seznama • Posebno pravilo za terjatve, vsebovane v popravku osnovnega seznama: en mesec od objave popravka
Upravitelj	Dopolnjeni seznam preizkušenih terjatev – osnovni seznam, dopolnjen s podatki o: 1. ugovorih o prerekanju terjatev 2. popravkih terjatev (če je bil izdelan popravek osnovnega seznama)	8 dni po poteku roka za ugovor o prerekanju terjatev
Sodišče	Objava dopolnjenega seznama	Tri delovne dni po prejemu dopolnjenega seznama
Upnik	Ugovor proti dopolnjenemu seznamu preizkušenih terjatev 1. upnik, ki je pravočasno vložil ugovor proti osnovnemu seznamu preizkušenih terjatev, če upravitelj njegovega ugovora ni upošteval v popravku osnovnega seznama preizkušenih terjatev, 2. upnik, ki je pravočasno vložil ugovor o prerekanju terjatve: • če seznam ne vsebuje njegovega ugovora, • če so podatki o tem ugovoru nepravilni.	15 dni od objave dopolnjenega seznama

se nadaljuje

nadaljevanje

Kdo	Vsebina procesnega dejanja	Rok
Sodišče	Sklep o preizkusu terjatev – sodišče odloči: 1. o ugovorih proti dopolnjenemu seznamu preizkušenih terjatev in o zavrženju prepoznih in nedovoljenih ugovorov, 2. katere terjatve so dokončno priznane ali prerekane, 3. katere prerekane terjatve so verjetno izkazane.	15 delovnih dni od poteka roka za ugovor proti dopolnjenemu seznamu
Upravitelj	Končni seznam preizkušenih terjatev – dopolnjeni seznam, dopolnjen s podatki o odločitvah sodišča v sklepu o preizkusu terjatev	Tri delovne dni po prejemu obvestila sodišča o odločitvi o preizkusu terjatev
Sodišče	Objava sklepa o preizkusu terjatev in končnega seznama preizkušenih terjatev, ki je sestavni del sklepa o preizkusu terjatev	Tri delovne dni po prejemu končnega seznama

Vir: N. Plavšak: Novosti prisilne poravnave v ZFPPIPP, 2008.

V stečajnem postopku je upnik lahko udeležen pri razdelitvi stečajne mase le, če svoje terjatve prijavi v stečajni postopek. Vse pravočasno prijavljene terjatve pa mora upravitelj vključiti v osnovni seznam preizkušenih terjatev, v katerem se tudi izjavi, ali terjatev prereka ali jo priznava.

Davčni organ kot upnik mora po objavi osnovnega seznama preizkušenih terjatev skrbno preveriti, ali so vanj vključene vse terjatve, ki jih je pravočasno prijavil in še posebej, ali je pravilna njihova višina. V kolikor davčni organ ugotovi, da njegova terjatev v seznam ni pravilno vključena, mora v roku 15 dni od objave osnovnega seznama preizkušenih terjatev zoper njega ugovarjati.

Drug ugovor, ki ga davčni organ kot upnik lahko vloži, je ugovor o prerekanju terjatve. Gre za ugovor, s katerim upnik prereka pravočasno prijavljeno terjatev drugega upnika. Prerekanje terjatve drugega upnika dejansko pomeni zatrjevanje, da njegova terjatev ne obstoji. Za uspešno prerekanje upnikove terjatve ne zadošča že navedba o prerekanju, pač pa je mora upnik v ugovoru opisati dejstva, iz katerih izhaja, da terjatev ali prerekani del terjatve ne obstoji, ter dokaze o teh dejstvih. Če upnik ugovora ne obrazloži oziroma mu priloži zahtevanih dokazil, sodišče ugovor zavrže, ne da bi upnika predhodno pozvalo k dopolnitvi ugovora. Rok za ugovor je en mesec od objave osnovnega seznama preizkušenih terjatev. Menim, da bi davčni organ tak ugovor lahko uveljavljal kvečjemu zoper upnike, za katerih terjatve sam izvaja naloge »skrbnika«, saj lahko le v teh primerih utemeljeno zatrjuje neobstoje (dela) terjatve in predloži tudi dokazila (knjigovodske

evidence), medtem ko za terjatve drugih poslovnih upnikov stečajnega dolžnika davčni organ svojih trditev najverjetneje ne bo mogel dokazati (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 63. člen).

Priznane in prerekane terjatve. Terjatev, prijavljena v stečajni postopek, je priznana, če je ne prereka upravitelj niti nihče od ostalih upnikov stečajnega dolžnika. Neprerekana terjatev bo participirala pri poplačilu iz stečajne mase in nadaljnje aktivnosti za njeno dokazovanje niso potrebne.

Drugače pa je pri terjativah, ki so prerekane. Za prerekane se štejejo tiste terjatve, ki jih je prerekal ali stečajni upravitelj ali pa kateri izmed upnikov stečajnega dolžnika. Katere terjatve so prerekane, je razvidno iz sodnega sklepa o preizkusu terjatev (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 67. člen).

V postopku prisilne poravnave je prijava terjatev v postopek namenjena predvsem pridobitvi glasovalne pravice. Zato priznane terjatve upniku avtomatično dajejo pravico do glasovanja, medtem ko glede prerekanih terjatev sodišče na podlagi podatkov pridobljenih v postopku preizkusa terjatev oceni, katera izmed prerekanih terjatev je verjetno izkazana. Kot je že bilo pojasnjeno v delu, ki se nanaša na postopek prisilne poravnave, glede nekaterih prerekanih terjatev zakon določa domnevo o njihovi verjetni izkazanosti in v teh primerih drugačna presoja sodišča ni dovoljena. Skupna vsota priznanih in verjetno izkazanih terjatev je osnova za določitev deleža upnikovih glasovalnih pravic.

Ker je namen stečajnega postopka plačilo vseh upnikovih terjatev in dokončno prenehanje dolžnikovih pravnih razmerij oziroma dolžnika samega, mora biti pred zaključkom stečajnega postopka jasno, ali prerekana terjatev obstoji ali ne. Prav zato se v stečajnem postopku določba o verjetni izkazanosti terjatev ne uporablja. V primeru, da je v stečajnem postopku terjatev prerekana, je ugotovitev obstoja oziroma neobstoja terjatve potrebno dokazati s pravnomočno sodno odločbo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 67. člen).

Zakon določa zelo natančna pravila za postopanje v primeru prerekanja nezavarovanih terjatev ter posebej za ločitvene in izločitvene pravice. Vsem pa je skupno to, da za razliko od razveljavljenega ZPPSL, senat osebe, ki mora začeti pravdo, na pravdo ne napoti več s sklepom, pač pa mora ta oseba pravdo začeti na podlagi zakonske določbe in v roku, ki ga zakon določa.

Nezavarovane terjatve. Splošno pravilo je, da mora upnik, katerega terjatev je prerekana, vložiti tožbo na ugotovitev obstoja prerekane terjatve v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev. Če upnikova terjatev temelji na izvršilnem naslovu, mora v enakem roku tožbo na ugotovitev neobstoja terjatev vložiti tisti, ki je terjatev prerekal. Če v roku tožba ni vložena velja, da je prerekana terjatev prenehala (če bi tožbo moral vložiti upnik,

katerega terjatev je prerekana) oziroma terjatev obvelja za priznano (če bi tožbo moral vložiti tisti, ki je terjatev prerekal) (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 300. člen).

Posebna pravila veljajo, če je upnik za uveljavitev svoje terjatve že pred začetkom stečajnega postopka začel pravdni postopek, ki pa je bil zaradi pravnih posledic začetka stečajnega postopka z dnem objave oklica o začetku postopka prekinjen. V primeru, da je taka terjatev prerekana, mora upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev pravdnemu sodišču predlagati nadaljevanje postopka, v nasprotnem primeru njegova terjatev preneha. Če pa je taka terjatev v stečajnem postopku priznana, preneha pravni interes upnika za nadaljevanje pravdnega postopka. Prav iz tega razloga mora upnik v prijavi terjatve navesti organ in opravilno številko, pod katero se postopek vodi, če se je postopek za uveljavljanje terjatve začel že pred začetkom stečajnega postopka. Pravdno sodišče postopek zato ustavi (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 301. člen).

Poudariti je potrebno, da ta pravila niso uporabljiva za terjatve, katere v postopek stečaja prijavlja davčni organ. Za postopek preizkusa nezavarovanih terjatev za plačilo davkov in prispevkov so namreč predpisana posebna pravila.

Terjatve za plačilo davkov in prispevkov. Prijavljeno terjatev davčnega organa lahko prereka tako upravitelj kot tudi vsak drugi upnik stečajnega dolžnika. Učinek oziroma posledice prerekanja terjatve davčnega organa pa so različne glede na to, iz kakšnega izvršilnega naslova terjatev izvira.

Če je to obračun davka, ki v skladu s 4. odstavkom 49. člena ZDavP-2 zajema davčni obračun, obračun davčnega odtegljaja in obračun prispevkov za socialno varnost, izjava o prerekanju terjatve nima pravnega učinka in terjatev velja kljub prerekanju za priznano.

Če pa terjatev izvira iz odločbe davčnega organa, pa je učinek prerekanja odvisen od tega, ali je odločba davčnega organa že pravnomočna:

- če je odločba že pravnomočna, izjava o prerekanju nima učinka in terjatev velja za priznano ali
- če odločba še ni pravnomočna, mora tisti, ki je terjatev prerekal, v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev prijaviti svojo udeležbo v postopku, v katerem pristojni organ odloča o prerekani terjatvi. Informacijo o organu, pred katerim se postopek vodi in opravilno številko zadeve, pod katero se zadeva vodi, je razvidna iz podatkov v prijavi terjatve. Mogoče je razumeti, da ta obveznost velja za vsakogar, ki je prerekal terjatev, tudi za stečajnega upravitelja, čeprav prav on zastopa dolžnika, ki že tako ali tako sodeluje v postopku, v katerem pristojni organ odloča o prerekani terjatvi.

Ta oseba prijavi udeležbo v davčnem postopku z vlogo za priznanje položaja stranskega udeleženca na podlagi 43. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS št. 24/2006-UPB2, 105/2006 – ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 8/2010), ki določa, da ima pravico udeleževati se postopka tudi oseba, ki izkaže pravni interes. Pravni interes izkaže oseba, ki zatrjuje, da vstopa v postopek zaradi varstva svojih pravnih koristi (stranski udeleženec). Pravni interes oseba izkaže s kopijo ugovora o prerekanju terjatve s potrdilom sodišča, da je bil ugovor vložen. V davčnem postopku ima pravico opravljati vsa procesna dejanja, ki jih je sicer upravičen opravljati dolжник. V kolikor rok za vložitev tožbe v upravnem sporu še ni potekel, lahko oseba, ki je terjatev prerekala, sproži upravni spor in tudi v tem postopku lahko opravlja vsa procesna dejanja, ki jih sicer lahko opravlja dolжник.

Če udeležbo v davčnem postopku prijavi upnik stečajnega dolžnika, mu mora davčni organ na kopiji vloge potrditi njen prejem, saj lahko upnik le s tem upravitelju izkaže, da je pravočasno začel postopke za uveljavljanje terjatve.

Če terjatev davčnega organa, ki izvira iz še nepravnomočne odločbe, ni prerekana oziroma oseba, ki je terjatev prerekala, ni pravočasno priglasila udeležbe v postopku pri davčnem organu oziroma sodišču (v tem primeru se šteje, da je terjatev priznana), po izrecni zakonski določbi preneha pravna korist dolžnika in drugih upnikov za vodenje postopka, v katerem pristojni organ odloča o tej terjatvi, za vložitev pritožbe ali drugega pravnega sredstva v tem postopku in za tožbo v upravnem sporu v tej zadevi.

To pomeni, da v primeru, da je terjatev, ki izvira iz obstoječe odločbe davčnega organa, ki še ni pravnomočna, v stečajnem postopku priznana, davčni organ postopek v tej zadevi ustavi. Drugače bi bilo na primer v primeru, ko bi bil na podlagi odprave odločbe s strani instančnega organa v teku ponovni postopek. V tem primeru se mora postopek, ki je tudi v interesu organa, zaključiti z izdajo odločbe.

Posebej je potrebno izpostaviti terjatve, kot na primer prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezne prispevke za zdravstveno zavarovanje, ki jih odmerja in pobira davčni organ, nosilca teh prispevkov pa sta oba Zavoda. Ker postopke v zvezi s temi terjatvami vodi davčni organ, bo morala oseba, ki bo prerekala terjatev enega izmed teh Zavodov (zavoda sta nosilca teh terjatev in jih v stečajni postopek tudi sama prijavita), udeležbo v skladu s 314. členom ZFPPIPP prijaviti pri davčnem organu oziroma sodišču.

Glede na to, da je v prijavi terjatve potrebno navesti organ in opravilno številko zadeve, pod katero se vodi postopek za uveljavljanje terjatve, bosta morala Zavoda razpolagati s temi podatki glede postopkov, v katerih se uveljavljajo terjatve iz naslova obveznih prispevkov za socialno varnost.

Ločitvene pravice. Če zavarovane terjatve in ločitvene pravice nihče ne prereka, sodišče s sklepom o preizkusu terjatev (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 304. člen):

- če je ločitvena pravica nastala v izvršilnem postopku: odloči, da so izpolnjeni pogoji za nadaljevanje postopka izvršbe, in v tem primeru bo izvršilno sodišče, ki je začelo postopek izvršbe pred začetkom stečajnega postopka, prekinjen postopek nadaljevalo in
- v ostalih primerih pa stečajnemu upravitelju naloži terjatev, ki je zavarovana z ločitveno pravico, da se prednostno poplača iz tega premoženja. Stečajni upravitelj potem v skladu s pravili stečajnega postopka premoženje unovči in iz posebne razdelitvene mase poplača zavarovano terjatev.

V primeru prerekanja ločitvene pravice velja splošno pravilo, da je za vložitev tožbe (za prednostno poplačilo terjatve iz premoženja, ki je predmet ločitvene pravice) aktivno legitimiran ločitveni upnik. Če je prerekana tudi zavarovana terjatev, mora ločitveni upnik s tožbo zahtevati tudi ugotovitev obstoja zavarovane terjatve. V kolikor v roku tožbe ne vloži, prenehata njegova ločitvena pravica in zavarovana terjatev (če je bila tudi ta prerekana).

Če je bila prerekana ločitvena pravica pridobljena ali v postopku izvršbe (na primer na nepremičnini z zaznambo sklepa o izvršbi v zemljiški knjigi) ali z vpisom v zemljiško knjigo (vknjižba hipoteke v zemljiško knjigo) ali na podlagi izvršilnega naslova (na primer neposredna zastavna pravica na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa), je aktivna legitimacija za vložitev tožbe na subjektu, ki je ločitveno pravico prerekal. Če tožba v roku ni vložena oziroma če je bila vložena tožba pravnomočno zavrnjena, veljata terjatev in ločitvena pravica za priznani. V stečajnem postopku sodišče v tem primeru na predlog upnika izda sklep kot v primeru, ko ločitvene pravice in zavarovane terjatve nihče ne prereka.

2.2.3 Oblikovanje stečajne mase

Z dnem začetka stečajnega postopka se oblikuje stečajna masa. V stečajno maso dolžnika spada premoženje stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka.

Stečajno maso povečuje tudi vse premoženje, doseženo z unovčenjem in upravljanjem stečajne mase ter z izpodbijanjem pravnih dejanj stečajnega dolžnika. V stečajno maso spada tudi vse premoženje doseženo z nadaljevanjem poslovanja po začetku stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 224. člen).

Pri upravljanju stečajne mase je stečajni upravitelj zavezan spoštovati načelo omejevanja tveganj, na podlagi katerega sme prevzemati samo tista tveganja, ki so nujna za uresničitev interesov upnikov za plačilo terjatev, ki jih uveljavljajo v stečajnem postopku. Premoženje

stečajnega dolžnika lahko da upravitelj v najem ali zakup za največ obdobje 6 mesecev, če se s tem ne zavleče njegova prodaja, denarno dobroimetje stečajnega dolžnika pa lahko naloži samo v finančne instrumente z nizko stopnjo tveganja.

Tudi postopek prodaje premoženja, ki spada v stečajno maso, je zelo natančno predpisan. Vsako dolžnikovo premoženje, ki sestavlja stečajno maso, mora oceniti pooblaščen ocenjevalec. Ker licitacijski načini sklepanja pogodb načeloma omogočajo prodajo pod najoptimalnejšimi pogoji, zakon predpisuje splošno pravilo, da se premoženje proda ali na javni dražbi ali z zavezujočim zbiranjem ponudb, pri čemer so dopuščene določene izjeme.

V primeru uspešnega izpodbijanja se stečajna masa poveča, saj mora oseba, v korist katere je bilo izpodbito pravno dejanje opravljeno, stečajnemu dolžniku vrniti to, kar je na podlagi izpodbitega pravnega dejanja prejela oziroma denarno nadomestilo. Obdobje izpodbijnosti traja 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka. Dolžnikovo dejanje v tem obdobju je izpodbijno, če je njegova posledica bodisi zmanjšanje čiste vrednosti premoženja stečajnega dolžnika, bodisi je oseba, v korist katere je bilo dejanje opravljeno, pridobila ugodnejše pogoje za plačilo svojih terjatve, upnik pa je vedel, ali bi moral vedeti, da je dolžnik insolventen. Če upnik ne dokaže drugače, se šteje, da je za dolžnikovo insolventnost vedel, če je prejel plačilo pred zapadlostjo terjatve ali če je bila terjatev poravnana na način, ki ni v skladu s poslovnimi običaji oziroma med njim in dolžnikom ni bil običajen, vselej pa, če je bilo dejanje opravljeno v zadnjih treh mesecih pred uvedbo stečajnega postopka. Splošni rok za uveljavljanje izpodbijnega zahtevka je šest mesecev od objave oklica o začetku stečajnega postopka.

Ker ima v stečajnem postopku interes upnikov za čim ugodnejše poplačilo terjatev prednost pred podjetniškim interesom stečajnega dolžnika, lahko stečajni dolžnik svoje poslovanje po začetku stečajnega postopka nadaljuje le, če pridobi dovoljenje sodišča. Nadaljevanje poslovanja sodišče dovoli le, če s tem soglaša upniški odbor, če se s tem dosežejo ugodnejši pogoji za prodajo premoženja stečajnega dolžnika in če se z nadaljevanjem poslovanja ne krši načelo omejevanja tveganj.

V stečajnem postopku se oblikuje več stečajnih mas, ki so namenjene poplačilu različnih upnikov. Splošna razdelitvena masa je vse dolžnikovo premoženje, razen tistega, ki spada v posebno stečajno maso. Posebnih stečajnih mas pa je toliko, kolikor je delov premoženja, ki so predmet ločitvene pravice.

Iz stečajne mase se poplačujejo tudi stroški postopka. Stroški stečajnega postopka so praviloma obveznosti stečajnega dolžnika, ki nastanejo po začetku stečajnega postopka in ti se v celoti poplačujejo tekom stečajnega postopka. Iz splošne stečajne mase se poplačujejo tekoči in občasni stroški stečajnega postopka, medtem ko se iz posebne stečajne mase poplačujejo stroški, povezani z njenim unovčenjem.

2.2.4 Poplačilo upnikov

2.2.4.1 Unovčenje stečajne mase

Unovčevanje stečajne mase je glavna naloga stečajnega upravitelja in obsega prodajo premoženja stečajnega dolžnika, izterjavo njegovih terjatev ter vsak drug pravni posel za uresničevanje dolžnikovih premoženjskih pravic. Upravitelj po pripravi otvoritvenega poročila takoj prične z unovčevanjem stečajne mase v skladu z roki, postavljenimi v načrtu poteka stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 320. člen). Sodišče določi potek načrta stečajnega postopka na predlog upravitelja. Načrt poteka stečajnega postopka mora za vsako vrsto premoženja, ki sestavlja stečajno maso, vključevati opis pravnih poslov in drugih dejanj, ki jih je potrebno opraviti v zvezi z unovčevanjem tega premoženja in roke v katerih mora upravitelj to opraviti (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 321. člen).

Priprava za prodajo premoženja stečajnega dolžnika vključuje oceno vrednosti premoženja ter zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti in kupnine, ki jo je mogoče doseči (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 326. člen). Upravitelj mora za vsako premoženje, ki sestavlja stečajno maso, dobiti oceno vrednosti zaradi prodaje, ki jo sestavi pooblaščen ocenjevalec za tisto vrsto premoženja, ki se prodaja.

Pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika se lahko sklene le na podlagi (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 329. člen):

- javne dražbe,
- zavezujočega zbiranja ponudb ali
- neposrednih pogajanj s kupcem.

Javna dražba je vabilo k dajanju ponudb, s katerim se stečajni dolžnik zaveže, da bo sklenil prodajno pogodbo s tistim dražiteljem, ki bo na dražbi ponudil najvišjo ceno.

Zavezujoče zbiranje ponudb je opredeljeno kot javno vabilo, s katerim se stečajni dolžnik zaveže, da bo sklenil prodajno pogodbo s tistim ponudnikom, ki bo ponudil najvišjo ceno, vendar ne nižje od izhodiščne cene, oziroma če bo ponudnikov za isto ceno več, s tistim, ki bo ponudil najkrajši rok plačila.

Neposredna pogajanja s kupcem se opravijo v primeru neuspešno opravljene dražbe oziroma neuspešnega zbiranja ponudb. Neposredna pogajanja se opravijo s kupcem, ki je sodeloval v postopku nezavezujočega zbiranja ponudb (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 329. člen).

Prodaja premoženja stečajnega dolžnika se prične s sklepom sodišča o prodaji, zaradi česar ni dovoljena prodaja nobenega premoženja pred pravnomočnostjo sklepa sodišča. Prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, ki je bila prerekana, ni dovoljena, dokler zahtevk izločitvenega upnika ni pravnomočno zavržen oziroma če izločitveni upnik ni vložil sodnega varstva v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev, s čimer je prenehala njegova izločitvena pravica (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 330. člen).

Sodišče izda sklep o prodaji na predlog upravitelja in na podlagi mnenja upniškega odbora. Z navedenim sklepom sodišče določi način prodaje, izklicno ceno v primeru izvedbe dražbe in določi znesek varščine (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 331. člen).

Proti sklepu o prodaji lahko vložijo ugovor zgolj upniki, njihova pritožba pa zadrži izvršitev sklepa o prodaji.

Posebna pravila so določena za prodajo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 346. člen):

- vrednostnih papirjev ali blaga, s katerim se trguje na organiziranem trgu,
- hitro pokvarljivega blaga in za
- netržnih zalog materiala ali izdelkov ter rabljene opreme in strojev, če je skupna vrednost teh zalog manjša od 10.000,00 evrov.

Če se dosežejo ugodnejši pogoji za poplačilo upnikov, se v stečajnem postopku lahko proda tudi premoženje stečajnega dolžnika kot poslovna celota. Gre za prodajo stvari in premoženjskih pravic, ki so kot celota potrebne za opravljanje podjetja. S plačilom kupnine preidejo na kupca kot pravnega naslednika stečajnega dolžnika pri podjetju vse pravice (poleg premoženjskih pravic na premoženju tudi pravice, ki so povezane z opravljanjem podjetja: koncesija, licenca, pravica uporabe imena, vključenega v firmi stečajnega dolžnika,...) in obveznosti, povezane z opravljanjem podjetja.

2.2.4.2 Razdelitev stečajne mase upnikom

Stečajna masa, iz katere so se že plačali stroški stečajnega postopka (razdelitvena masa), je namenjena za plačilo terjatev upnikov.

Posebna razdelitvena masa je namenjena plačilu terjatev, zavarovanih z ločitveno pravico na premoženju, ki spada v to posebno razdelitveno maso, če sta bili terjatev in ločitvena pravica v stečajnem postopku pravočasno prijavljeni. Če je premoženje, ki spada v posebno razdelitveno maso, predmet več ločitvenih pravic, se terjatve, zavarovane s temi ločitvenimi pravicami, plačajo po vrstnem redu pridobitve ločitvenih pravic. Premoženje,

ki ostane po celotnem poplačilu, se prenese v splošno razdelitveno maso (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 371. člen).

Iz **splošne razdelitvene mase** pa se poplačajo drugi upniki z nezavarovanimi terjatvami po naslednjem vrstnem redu (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 359. člen):

- prednostne terjatve,
- navadne terjatve in nato
- podrejene terjatve.

Prednostne terjatve se poplačajo v prednostni razdelitvi splošne razdelitvene mase, medtem ko se navadne in podrejene terjatve poplačajo v splošni razdelitvi splošne razdelitvene mase.

Dokler splošna razdelitvena masa ne zadošča za celotno poplačilo terjatev predhodnega vrstnega reda, ki jih je potrebno upoštevati pri razdelitvi, ni dovoljeno začeti plačevati terjatev poznejšega vrstnega reda. Če splošna razdelitvena masa ne zadošča za celotno poplačilo terjatev posameznega vrstnega reda, ki jih je potrebno upoštevati pri razdelitvi, se vse terjatve tega vrstnega reda poplačajo v deležu, ki se izračuna kot razmerje med zneskom razpoložljive razdelitvene mase in skupnim zneskom vseh terjatev tega vrstnega reda, ki jih je potrebno upoštevati pri razdelitvi (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 359. člen).

Poplačilo upnikov se lahko izvede že pred unovčitvijo celotnega dolžnikovega premoženja. Zakon loči prvo, poznejšo in končno razdelitev.

Prva razdelitev se lahko opravi med upniki s prednostnimi terjatvami, ko splošna razdelitvena masa zadošča za plačilo polovice teh terjatev, poznejše pa, ko splošna razdelitvena masa zadošča za poplačilo nadaljnjih deset odstotkov teh terjatev. Šele ko so poplačane vse prednostne terjatve, se lahko začne delitev splošne razdelitvene mase za plačilo navadnih terjatev in sicer pod pogojem, da preostanek razdelitvene mase zadošča za plačilo vsaj polovice zneska prednostnih terjatev. Po poteku 6 mesecev od začetka stečajnega postopka se ta razdelitev lahko začne že, če razdelitvena masa zadošča za plačilo desetih odstotkov zneska navadnih terjatev (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 361. člen).

Upravitelj mora pred izdelavo načrta prve razdelitve posodobiti končni seznam preizkušenih terjatev. Načrt prve razdelitve mora vsebovati (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 363. člen):

- znesek splošne razdelitvene mase, ki je predmet prve delitve,
- skupni znesek terjatev, ki se upoštevajo pri prvi delitvi in

- razmerje med zneskom razpoložljive razdelitvene mase in skupnim zneskom vseh terjatev tega vrstnega reda.

Proti načrtu prve delitve lahko ugovarja vsak upnik, in sicer proti načrtu prve delitve mora upnik vložiti pri prvi prednostni razdelitvi v 15-ih dneh, in pri prvi splošni razdelitvi v enem mesecu od objave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 364. člen).

Sodišče s sklepom o prvi razdelitvi odloči o ugovorih, o odmeri sorazmernega dela nadomestila upravitelju in določi končni načrt prve razdelitve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 365. člen). Zoper sklep o prvi razdelitvi je mogoče podati pritožbo, vendar le zoper odločitev sodišča v zvezi z ugovorom proti načrtu prve razdelitve ter zoper končni načrt prve razdelitve v delu, ki je predmet ugovora. Pritožba zadrži izvršitev. V primeru neobstoja ugovorov sklep postane pravnomočen in kot tak predstavlja izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj upnikom poravnava zneske iz splošne delitvene mase, kot izhaja in končnega načrta prve delitve (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 366. člen). Za poznejše delitve se smiselno uporabljajo ista pravila.

Končna razdelitev se opravi, ko je unovčena vsa stečajna masa. Če razdelitvena masa zadošča za poplačilo vseh nezavarovanih terjatev, se del razdelitvene mase, ki ni potreben za poplačilo nezavarovanih terjatev, z načrtom končne razdelitve razdeli med družbenike stečajnega dolžnika v sorazmerju z njihovimi deleži (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 373. člen).

Če premoženja, ki sestavlja stečajno maso, ni mogoče unovčiti ali bi z njegovim unovčenjem nastali nesorazmerni stroški, se to premoženje na podlagi sklepa sodišča o končni razdelitvi razdeli (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 374. člen):

- če so poplačane vse nezavarovane terjatve: med družbenike v sorazmerju z njihovimi poslovnimi deleži ali
- v ostalih primerih na upnike, če so ti to premoženje pripravljeni prevzeti.

Če upniki in družbeniki ne pristanejo na prevzem premoženja oziroma če pri končni razdelitvi ostane denarno dobroimetje v tako majhnem znesku, da bi z razdelitvijo med upnike ali družbenike nastali nesorazmerni stroški, se premoženje oziroma denarno dobroimetje prenese na Republiko Slovenijo (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 374. člen).

2.2.4.3 Republika Slovenija (davčni organ) kot upnik

Prevzem neunovčenega premoženja. Če pogoji, da se neunovčeno premoženje razdeli med družbenike, niso izpolnjeni, stečajni upravitelj pozove upnike k sprejemu tega

premoženja. Republiko Slovenijo oziroma davčni organ upravitelj k izjavi o ne/sprejemu pozove preko državnega pravobranilstva.

Davčni organ se v zvezi s prevzemom premoženja v naravi odloča na podlagi dejstev, za kakšno premoženje gre ter izkušenj glede možnosti prodaje takšnega premoženja na javni dražbi. Tako davčni organ ne bo prevzel premoženja, za katerega se je v preteklosti že izkazalo, da ga zaradi neaktualnosti ali slabega stanja, v katerem se nahaja, ni mogoče prodati oziroma bi stroški prodaje presegli vrednost prodanega premoženja. Pri svoji odločitvi upošteva tudi navedbe stečajnega upravitelja glede vrednosti premoženja ter podatka, da navedenega premoženja v stečajnem postopku ni bilo mogoče prodati.

Podobno ravna davčni organ tudi v primeru ponujenih terjatev stečajnega dolžnika. V večini primerov gre za sporne ali težko izterljive terjatve, ki jih v času trajanja stečajnega postopka ni bilo mogoče izterjati. Pred prevzemom terjatve davčni organ preveri možnosti izterjave prevzete terjatve, pri čemer so mu v pomoč podatki o dolžniku, s katerimi razpolaga davčni organ (na primer ali dolžnik posluje, ali ima likvidnostne težave, ali izkazuje neporavnane davčne obveznosti, ali se zoper njega vodijo postopki davčne izvršbe...). Na podlagi navedenih dognanj bo odločitev davčnega organa o prevzemu posamezne terjatve bistveno olajšana.

Plačila v stečajnem postopku. Posamezna plačila na podlagi končnih načrtov razdelitve (prve in poznejših) se knjižijo na aktivnih kontih. Ker davčni organ v primeru začetka stečajnega postopka obveznosti v višini plačila prenese iz aktivnih kontov na račun 92, mora v primeru priliva sredstev znesek v višini priliva prenesti iz računa 92 na aktivne konte. Prav tako je potrebno obračunati obresti za obdobje od začetka stečajnega postopka do plačila, pri čemer se s posameznimi plačili najprej poravnajo stroški, zamudne obresti in šele nato glavnica. Znesek neporavnane davčnega dolga se odpiše.

Pravna podlaga za odpis davka, ki je po zaključku stečajnega postopka ostal neplačan, je v 1. odstavku 106. člena ZDavP-2. Davek se lahko odpiše šele z dnem vpisa sklepa o zaključku stečaja v ustrezen register (sodni register).

2.2.5 Končanje stečajnega postopka

Upravitelj mora v enem mesecu po opravljeni končni razdelitvi predložiti sodišču svoje končno poročilo, ki mora poleg podatkov, ki jih mora vsebovati redno poročilo, vključevati še:

- skupni znesek unovčene stečajne mase,
- končni delež plačila terjatev upnikov,
- predlog upravitelja za odmero zadnjega dela nagrade za njegovo delo in

- izjavo upravitelja, da je izvedel vsa dejanja, ki jih je bilo potrebno opraviti v stečajnem postopku.

Sodišče na podlagi končnega poročila upravitelja in mnenja upniškega odbora odloči o odmeri zadnjega dela nagrade upravitelju in izda sklep o zaključku stečajnega postopka.

Sklep o zaključku stečajnega postopka vključuje odločitev sodišča, da se stečajni postopek konča, da se razreši stečajni upravitelj ter pravno varstvo, da pritožba proti sklepu o končanju stečajnega postopka zadrži njegovo izvršitev. Sklep o zaključku stečajnega postopka se objavi na spletni strani AJPES, stečajni dolžnik pa se na podlagi pravnomočnega sklepa o končanju stečajnega postopka po uradni dolžnosti izbriše iz registra.

Z dnem vpisa sklepa o zaključku stečajnega postopka v sodni register dolžnik – pravna oseba preneha.

2.2.5.1 Končanje stečajnega postopka brez razdelitve upnikom

Stečajni postopek je mogoče zaključiti brez razdelitve upnikom v primeru, če je stečajna masa neznatne vrednosti ali ne zadošča niti za stroške stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 378. člen).

ZFPPIPP ne pozna instituta začetka in zaključka stečajnega postopka, kot ga je urejal 99. čl. ZPPSL, v skladu s katerim je stečajni senat v primeru, da premoženje, ki bi prišlo v stečajno maso, ne bi zadoščalo niti za stroške vodenja stečajnega postopka, stečajni postopek s sklepom začelo in hkrati zaključilo. S tem je ZFPPIPP zaščitil morebitne upnike v stečajnem postopku.

Upravitelju ni potrebno opraviti preizkusa terjatev. Na predlog upravitelja in na podlagi mnenja upniškega odbora sodišče odloči, da se stečajni postopek konča, ne da bi bila opravljena razdelitev upnikom. Morebitno premoženje stečajnega dolžnika se porabi za kritje stroškov stečajnega postopka, drugo premoženje pa se s sklepom brez razdelitve prenese na Republiko Slovenijo. Republika Slovenija v zvezi s prevzetim premoženjem ne odgovarja za neporavnane obveznosti stečajnega dolžnika v smislu pravnega nasledstva (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 378. člen).

Zoper sklep sodišča o končanju stečajnega postopka brez delitve upnikom je dovoljen ugovor, ki ga je potrebno vložiti v 15-ih dneh po objavi sklepa o zaključku stečajnega postopka. V kolikor je stečaj zaključen pred opravljenim preizkusom prijavljenih terjatev, lahko ugovor vloži vsak upnik, ki verjetno izkaže svojo terjatev do stečajnega dolžnika (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 379. člen).

Davčni organ bo ugovor zoper sklep vložil v primeru, ko bo razpolagal s podatkom o dolžnikovem premoženju (na primer zavarovanje na dolžnikovem nepremičnem premoženju). V praksi je bilo namreč v preteklosti kar nekaj primerov, ko je sodišče najverjetneje pomotoma stečaj začelo in hkrati zaključilo ob hkratnem obstoju dolžnikovega premoženja večje vrednosti.

Z ugovorom je mogoče izpodbijati odločitev sodišča o končanju postopka ker (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 379. člen):

- je vrednost premoženja stečajnega dolžnika ocenjena prenizko ali so stroški stečajnega postopka ocenjeni previsoko,
- je verjetno, da v stečajno maso spada določeno premoženje, ki ni bilo upoštevano ali ker
- je verjetno, da bi bilo z izpodbijanjem dolžnikovih pravnih dejanj mogoče povečati premoženje, ki spada v stečajno maso.

Sodišče v navedenih primerih naloži upniku da v osmih dneh založi predujem za kritje stroškov uveljavljanja pravic stečajnega dolžnika. V primeru, da upnik predujma ne založi, se šteje, da je ugovor umaknil.

2.2.5.2 Ravnanje davčnega organa ob zaključku stečajnega postopka

Znesek neplačanega davčnega dolga, knjiženega na kontu 92, se po zaključku stečajnega postopka nad pravno osebo odpiše.

Odpis se ob zaključku stečajnega postopka nad pravno osebo opravi po stanju na dan vpisa sklepa o zaključku stečajnega postopka v ustrezen register. Enako usodo kot neplačane prijavljene terjatve davčnega organa delijo terjatve, ki so nastale po začetku stečajnega postopka in v stečajnem postopku (kot strošek) niso bile plačane.

2.2.6 Sestava in predložitev davčnih obračunov v stečaju

V času stečaja mora gospodarski subjekt sestaviti in predložiti naslednje obračune davka od dohodkov pravnih oseb in obračun davka na dodano vrednost:

1. Obračun po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka. Pravna oseba, nad katero se je začel stečajni postopek, mora na podlagi 1. odstavka 368. člena ZDavP-2 sestaviti davčni obračun po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka. Stečajni postopek se začne z izdajo sklepa o začetku postopka in objavo oklica upnikom, zato je mora biti obračun davka od dohodkov pravnih oseb sestavljen po stanju na dan pred dnem izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka. Obračun mora biti davčnemu organu predložen najkasneje v dveh mesecih od dneva, ko se je začel stečajni postopek.

Določba ZDavP-2 je bila spremenjena in obveznost predložitve obračuna nalaga stečajnemu upravitelju in ne več davčnemu zavezancu. V zvezi s tem potrebno upoštevati tudi določbo 291. člena ZFPPIPP, ki sestavo in predložitev davčnega obračuna na dan pred začetkom stečajnega postopka z vsebino in v rokih, ki jih določa ZDavP-2, izrecno nalaga stečajnemu upravitelju. To pomeni, da mora obračun po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka sestaviti in davčnemu organu predložiti stečajni upravitelj. Stečajni dolжник, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so bile zaposlene pri stečajnem dolžniku, pa morajo dati upravitelju pojasnila o poslih ter vseh drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za sestavo davčnega obračuna in pripadajočih računovodskih izkazov.

Stečajni upravitelj ne odgovarja za nepravilnosti davčnega obračuna po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka in računovodskih izkazov, na podlagi katerih je ta izdelan:

1. če so vzrok za te nepravilnosti:

- napačni ali pomanjkljivi podatki, ki so jih upravitelju dale osebe, ki so opravljale funkcijo člana posloводства stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka,
- napake ali pomanjkljivosti poslovne dokumentacije stečajnega dolžnika do začetka stečajnega postopka ali
- druga ravnanja ali opustitve stečajnega dolžnika ali njegovih poslovodnih oseb.

2. in če teh nepravilnosti ni mogel ugotoviti ali odpraviti, čeprav je ravnal z ustrezno profesionalno skrbnostjo.

Če obstajajo opravičljivi razlogi, lahko davčni organ stečajnemu upravitelju dovoli predložitev obračuna po izteku predpisanega roka.

Obveznost, ki izhaja iz tega obračuna, davčni organ prijavi v stečajni postopek, saj gre za obveznost, ki je nastala pred začetkom stečajnega postopka.

2. Obračuni tekom stečajnega postopka. Pravna oseba, nad katero se je začel postopek stečaja, mora obračune davka od dohodkov pravnih oseb sestavljati tudi tekom stečajnega postopka. V skladu z določbo 4. odstavka 368. člena ZDavP-2 mora davčni zavezanec v času stečaja skupaj z davčnim obračunom za posamezno obdobje davčnemu organu predložiti tudi poročila stečajnega upravitelja s prilogami.

Prvo davčno obdobje znotraj teka stečajnega postopka se začne z dnem začetka postopka stečaja in zaključi z zadnjim dnem koledarskega leta, če je davčno obdobje enako koledarskemu letu oziroma z zadnjim dnem poslovnega leta, če je davčno obdobje enako poslovnemu letu.

Na tem mestu se pojavi vprašanje, kdo mora sestavljati in davčnemu organu predlagati vse naslednje davčne obračune tekom stečajnega postopka. ZFPPIPP v 291. členu nalaga

stečajnemu upravitelju obveznost sestave le prvega obračuna po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka. Na podlagi 1. odstavka 368. člena ZDavP-2 mora sestaviti obračune znotraj stečajnega postopka in davčnemu organu predložiti stečajni upravitelj.

Z začetkom stečajnega postopka prenehajo pooblastila dolžnikovih zastopnikov, prokuristov in drugih pooblaščenecv za zastopanje dolžnika in preidejo na stečajnega upravitelja (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 245. člen). Od dneva začetka stečajnega postopka stečajni upravitelj zastopa stečajnega dolžnika, kar pomeni, da v imenu in za račun stečajnega dolžnika oblikuje njegovo poslovno voljo in vodi njegove posle. Upošteva te materialnopravne posledice začetka stečajnega postopka je edini možen zaključek ta, da je sestava in predložitev obračunov znotraj stečajnega postopka prav tako dolžnost stečajnega upravitelja. Prvi razlog je v pridobitvi pooblastila za zastopanje, drugi pa v tem, da mora poslovodstvo stečajnega dolžnika takoj po začetku stečajnega stečajnemu upravitelju predati vse posle stečajnega dolžnika ter izročiti vso poslovno in drugo dokumentacijo, ki se nanaša na stečajnega dolžnika.

Kot že rečeno, mora upravitelj davčnim obračunom, ki jih sestavi in davčnemu organu predlaga za davčna obdobja znotraj stečajnega postopka, priložiti tudi poročila, ki jih je upravitelj dolžan sestavljati v stečajnem postopku s prilogami. O poteku stečajnega postopka mora stečajni upravitelj poročati sodišču za vsako koledarsko trimesečje. To je tako imenovano redno poročilo, pri čemer mora stečajni upravitelj na zahtevo sodišča ali upniškega odbora sestavljati tudi izredna poročila.

Prvo redno poročilo za sodišče mora stečajni upravitelj pripraviti (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 99. člen):

- če je obdobje od začetka postopka do konca prvega koledarskega trimesečja po začetku postopka krajše od enega meseca: za obdobje od začetka postopka do konca drugega koledarskega trimesečja po začetku postopka in
- v ostalih primerih za obdobje od začetka postopka do konca prvega koledarskega trimesečja po začetku postopka.

Redno poročilo mora vsebovati predvsem podatke o opravljenih poslih in dejanjih upravitelja ter stanju stečajne mase.

Obveznosti, ki izhajajo iz teh obračunov, imajo naravo stroškov stečajnega postopka.

3. Končni davčni obračun. Končni davčni obračun je zadnji davčni obračun, ki ga mora predložiti davčni zavezanec, nad katerim se je začel stečajni postopek.

Končni davčni obračun je potrebno sestaviti v dveh primerih (ZDavP-2, Ur. l. RS, št. 117/2006, 24/2008-ZDDKIS, 125/2008, 20/2009-ZDoh-2D, 110/2009, (1/2010 popr.), 43/2010, 368. člen):

1. ko je predvidena glavna razdelitev: v tem primeru sestavi zavezanec končni davčni obračun na dan pred potrditvijo osnutka za glavno razdelitev, davčnemu organu pa ga mora predložiti v 15 dneh po dnevu potrditve tega osnutka in
2. ko se dolжник v stečaju prodaja kot pravna oseba: v tem primeru se končni davčni obračun sestavi na dan pred izročitvijo prodanega zavezanca v stečaju kupcu, davčnemu organu pa mora biti predložen v 15 dneh po dnevu izročitve prodane pravne osebe v stečaju kupcu.

Na tem mestu je potrebno poudariti, da ZDavP-2 ni usklajen z ZFPPIPP. ZFPPIPP namreč pojma glavna razdelitev ne pozna, nadomeščajo pa ga pojmi prva, poznejša in končna razdelitev.

Prva razdelitev se opravi, ko razdelitvena masa zadošča za plačilo polovice zneska terjatev, ki jih je potrebno upoštevati pri razdelitvi. Po poteku šestih mesecev po začetku stečajnega postopka pa se prva razdelitev lahko opravi že, če razdelitvena masa zadošča za plačilo desetih odstotkov terjatev, ki jih je treba upoštevati pri plačilu. Ko razdelitvena masa zadošča za plačilo dodatnih deset odstotkov terjatev, se opravi poznejša razdelitev, pri čemer se zadnja poznejša razdelitev (končna razdelitev) opravi, ko je unovčena vsa stečajna masa (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 361. člen).

V skladu z ZPPSL se je glavna razdelitev izvedla, ko je bil unovčen precejšnji del stečajne mase in predložitev obračuna je bila vezana na potrditev osnutka glavne razdelitve. Sredstva, ki so pritekala kasneje, pa so se med upnike razdelile v poznejših razdelitvah.

Menim, da je določbo 4. odstavka 368. člena ZDavP-2 mogoče smiselno uporabiti na način, da se obveznost predložitve končnega obračuna veže na končno razdelitev. Mogoče je zaključiti, da mora biti končni obračun sestavljen na dan pred potrditvijo načrta končne razdelitve, davčnemu organu pa predložen v 15 dneh od potrditve načrta.

Prav tako ZFPPIPP ne uporablja pojma prodaja dolžnika kot pravne osebe, temveč uporablja pojem prodaja premoženja, ki je poslovna celota. Nov zakon uporablja drugačen izraz, vendar gre po vsebini za podoben način prodaje poslovne celote, ki jo tvorijo stvari in premoženjske pravice, ki so kot celota potrebne za opravljanje posamezne proizvodne ali storitvene dejavnosti. Glede na navedeno menim, da se določba 5. odstavka 368. člena ZDavP-2 lahko smiselno uporablja tudi za prodajo poslovne celote po določbah ZFPPIPP.

V postopkih, ki so se vodili na podlagi določb ZPPSL, se je obračun sestavil po stanju na dan pred izročitvijo pravne osebe kupcu, v postopkih, ki se bodo vodili po ZFPPIPP, pa je ob smiselni razlagi 5. odstavka 368. člena ZDavP-2 utemeljeno določiti, da mora v primeru prodaje premoženja, ki je poslovna celota, stečajni upravitelj obračun predložiti na dan pred izdajo sklepa iz 4. odstavka 343. člena ZFPPIPP o ugotovitvi vstopa kupca v pravne položaje stečajnega dolžnika kot univerzalnega pravnega naslednika stečajnega dolžnika. Rok za oddajo obračuna je 15 dni od dneva izdaje omenjenega sklepa.

Stečajni postopek pa se lahko zaključi brez razdelitve upnikom in brez prodaje premoženja, ki je poslovna celota. Do te situacije lahko pride, če je stečajna masa neznatne vrednosti in ne zadostuje niti za stroške stečajnega postopka. V tem primeru sodišče na predlog stečajnega upravitelja in na podlagi mnenja upniškega odbora odloči, da se stečajni postopek konča, ne da bi bila opravljena glavna razdelitev. Ker mora biti v davčnem obračunu zajeto celotno obdobje poslovanja (obstoja) davčnega zavezanca, stečajni upravitelj predloži davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb za čas stečajnega postopka tudi v primeru, če ni opravljena razdelitev upnikom (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 378. člen). Davčni predpisi ne odvezujejo zavezanca od predlaganja davčnega obračuna v tem primeru, hkrati pa ZDavP-2 za ta primer ne določa pravil glede predložitve davčnega obračuna. Zato naj zavezanci v tem primeru obračun sestavijo po stanju na dan pred sprejetjem sklepa o končanju stečajnega postopka brez razdelitve upnikom in ga davčnemu organu predložijo v 15 dnevnem roku.

4. Obračun davka na dodano vrednost. ZDDV-1 določa davčna obdobja in roke za predložitev obračunov DDV. Po splošnem pravilu je davčno obdobje koledarski mesec ali koledarsko trimesečje, davčni obračun pa mora biti davčnemu organu obračun predložen do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja.

Za davčnega zavezanca, nad katerim se začne stečajni postopek, ZDDV-1 v 89. členu določa, da se davčno obdobje, ki se je začelo pred začetkom stečajnega postopka, zaključi z dnem začetka stečajnega postopka. Davčno obdobje torej traja od prvega dne po izteku predhodnega obdobja do dne začetka stečajnega postopka. Ta obračun mora biti davčnemu organu predložen v 60 dneh od dneva začetka stečajnega postopka.

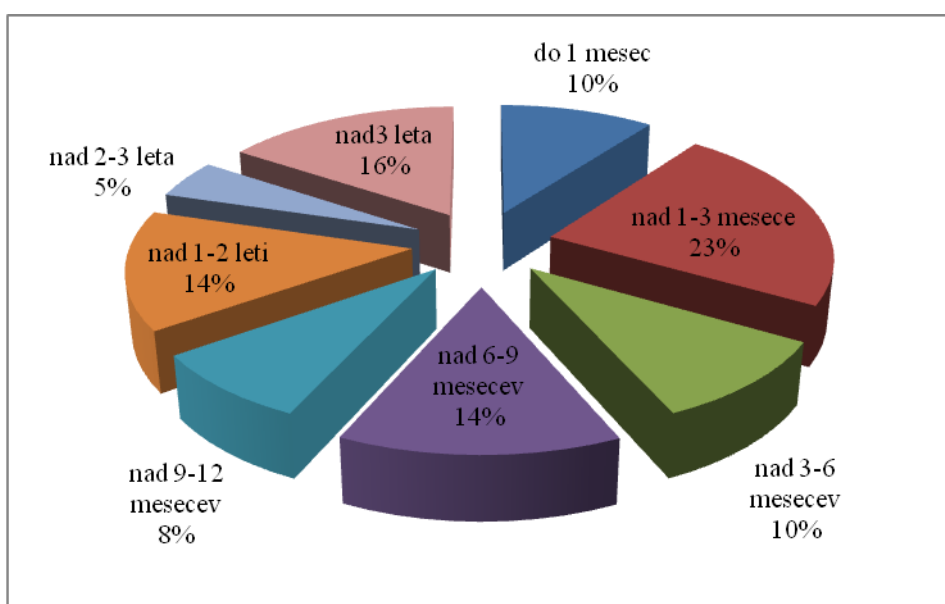
Glede na dejstvo, da se davčno obdobje zaključi »z dnem začetka stečajnega postopka«, in ne na dan pred začetkom stečajnega postopka, bi bilo mogoče zaključiti, da davčna obveznost nastane na dan začetka stečajnega postopka, torej po začetku stečajnega postopka, kar bi pomenilo, da se ta obveznost poplača po pravilih za poplačilo stroškov stečajnega postopka. Ne glede na navedeno, pa bi bilo v praksi primerno, da zavezanci sestavijo obračun DDV po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka. Taka ureditev je v ZDavP-2 že določena za obračun davka od dohodkov pravnih oseb in obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Prav tako so takšna pravila določena za vodenje poslovnih knjig in sestavljanje računovodskih izkazov stečajnega dolžnika. ZFPPIPP v 291. členu izrecno določa, da mora upravitelj sestaviti in predložiti davčnemu organu davčni obračun na dan pred začetkom stečajnega postopka. Podatki, ki so podlaga za pripravo računovodskih izkazov, ki jih mora stečajni upravitelj v skladu z ZFPPIPP sestaviti po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka, so tudi podlaga za sestavo obračunov davka (DDPO, DOHDEJ in tudi DDV). S tem je doseženo poenotenje davčnih obdobj v obračunih davka do začetka stečajnega postopka, prav tako pa tudi enaki učinki stečajnega postopka na obveznosti iz teh obračunov davka.

Obveznost predlaganja obračunov DDV se razteza tudi na obdobje znotraj stečajnega postopka. V tem obdobju se obračuni sestavljajo in predlagajo v rokih in na način, ki veljajo za davčnega zavezanca zunaj stečajnega postopka. Zadnje davčno obdobje znotraj stečaja se zaključi z datumom sklepa o zaključku stečajnega postopka. Ta obračun mora biti davčnemu organu predložen do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku meseca, v katerem je izdan sklep o zaključku stečajnega postopka (ZDDV-1, Ur. l. RS, št. 10/2010–UPB2, 89. člen).

Izhajajoč iz obrazložitve iz predhodnega poglavja mora po mojem mnenju navedene obračune sestaviti in davčnemu organu predložiti stečajni upravitelj.

Iz Slike 7 je razvidno trajanje stečajnih postopkov nad pravno osebo. Problem vidim v tem, da nekaj manj kot 16 odstotkov stečajnih postopkov nad pravno osebo traja več kot tri leta do zaključitve postopka.

Slika 7: Trajanje zaključenih stečajnih postopkov nad pravno osebo v letu 2009

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), *Sodna statistika 2009, 2010*, str. 56, Tabela 72.

Iz Tabele 3 so razvidni podatki o pravnomočno končanih stečajnih postopkih nad pravno osebo glede na pravno obliko pravne osebe v letu 2009 in koliko je bila vredna njihova stečajna masa.

Tabela 3: Pravnomočno končani stečajni postopki nad pravno osebo v letu 2009 in višina njihove stečajne mase

Vrsta pravne osebe	Število zadev	Stečajna masa
d.o.o.	313	42.110.967,00
d.d.	12	3.753.539,00
Zadruga	2	105.722,00
Društvo	3	0,00
Zavod	3	64.928,00
Ostalo	47	31.823.714,00

Vir: Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.), Sodna statistika 2009, 2010, str. 58, Tabela 76.

3 RAZMERJE MED POSTOPKOM PRISILNE PORAVNAVE IN STEČAJNIM POSTOPKOM

Ko postane gospodarski subjekt insolventen, se postavi vprašanje, ali ga ukiniti v postopku likvidacije oziroma stečaja ali pa ga ohraniti v postopku prisilne poravnave. Odločitev temelji na določitvi vrednosti saniranega gospodarskega subjekta v primerjavi z vrednostjo odprodanega premoženja gospodarskega subjekta. Likvidacijska vrednost gospodarskega subjekta je odvisna od stopnje specializacije sredstev, ki jih le ta uporablja in njihove prodajne vrednosti. Hkrati pa postopek likvidacije vključuje tudi določene stroške postopka. Uspešna reorganizacija gospodarskega subjekta zahteva stroške, saj gre lahko za zamenjavo določene opreme, izločitev zalog, ki niso tekoče, izboljšave v managementu. Navadno je predvidena večja vrednost reorganiziranega gospodarskega subjekta v primerjavi z likvidacijsko vrednostjo tista, s katero se gospodarski subjekt oziroma dolžnik pogaja z upniki v postopku prisilne poravnave (Weston, 1992, str. 1155).

Četudi so formalnopravni pogoji za uvedbo enega ali drugega postopka enaki, se postopka bistveno razlikujeta. Medtem ko je stečaj namenjen preprečitvi nadaljnjega poslovanja in poplačila upnikov, prisilna poravnava stremi ravno k nasprotnemu, k ohranitvi pravne osebe in znižanju obveznosti do upnikov. V stečaju se unovči celotno premoženje gospodarskega subjekta za poplačilo upnikov, zanemarijo pa se organizacija, položaj na trgu in ime gospodarskega subjekta – le-ti se namreč izničijo. Nasprotno pa prisilna poravnava želi preprečiti stečaj (poplačilo upnikov) in obenem izgubo funkcionalne vrednosti gospodarskega subjekta z nadzorovano situacijo. Stečaj se je v zadnjih desetletjih preoblikoval iz postopka z namenom poplačila upnikov v postopek, katerega namena sta nova razporeditev premoženja gospodarskega subjekta in omogočanje nadaljevanja dejavnosti v drugačnih organizacijskih in pravnih oblikah (Ivanjko, 1997, str. 968).

Prisilna poravnava je poskus, da dolžnik dokaže, da je zmožen sanirati svoje stanje, ustrezno poplačati upnike in nadaljevati poslovanje. Bistvena razlika med stečajem in

prisilno poravnavo je v tem, da se s prisilno poravnavo poskuša gospodarski subjekt sanirati, medtem ko stečaj pomeni prekinitev poslovanja.

3.1 Končanje postopka prisilne poravnave in začetek postopka stečaja

Začet postopek prisilne poravnave, ki se ne konča s sklepom o potrditvi prisilne poravnave, se nadaljuje kot stečajni postopek.

Sodišče v primeru, da zavrže ali zavrne predlog za začetek postopka prisilne poravnave, začne stečajni postopek. V teh primerih velja, da je dolžnik podrejeno predlagal začetek stečajnega postopka (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 141. člen).

Prav tako sodišče začne stečajni postopek, če dolžnik umakne predlog za začetek postopka po tem, ko sodišče opravi prvo procesno dejanje na podlagi vloženega predloga (po izdaji sklepa o dopolnitvi predloga za začetek postopka prisilne poravnave oziroma po izdaji sklepa o začetku postopka prisilne poravnave, če sklep o dopolnitvi ni bil izdan) (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 149. člen).

Izjemoma pa taka posledica ni nujna v primeru, ko insolventni dolžnik predlog za začetek postopka prisilne poravnave umakne zato, ker je zunaj postopka prisilne poravnave odpravil vzroke za insolventnost. Da pa ga posledica v obliki začetka stečajnega postopka ne doleti, mora dolžnik pojasniti okoliščine, zaradi katerih je ponovno postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben ter izjavi o umiku predloga priložiti tudi dokazila o tem. V kolikor sodišče oceni, da je dolžnik resnično odpravil vzroke za insolventnost, ustavi postopke prisilne poravnave, saj osnovna predpostavka za vodenje postopka prisilne poravnave ni več podana. Sodišče v tem primeru, kot že navedeno, ne začne stečajnega postopka, vendar pa dolžniku omejuje možnost vložitve novega predloga za začetek prisilne poravnave. Tak predlog lahko dolžnik vloži šele po poteku dveh let od izdaje sklepa o ustavitvi postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 149. člen).

3.2 Kumulacija predloga za stečajni postopek in predloga za začetek postopka prisilne poravnave

Pomembna novost novega ZFPPIPP je ta, da dolžnik po začetku stečajnega postopka ne more več predlagati postopke prisilne poravnave (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 140. člen). S tako ureditvijo se do neke mere odpravlja možnost zlorab s strani dolžnikov, ki so po pretekli ureditvi (vložitev predloga za začetek postopka prisilne poravnave je bila absolutna ovira za vodenje stečajnega postopka) z naknadno vložitvijo popolnega predloga za prisilno poravnavo ovirali upnike, ki so želeli doseči začetek stečajnega postopka.

Iz navedenega je moč razbrati enega izmed vzrokov za zmanjšanje števila predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v letih 2008 in še več v letu 2009, kar je razvidno iz Slike 1.

Dolжник lahko po vložitvi upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka (in pred njegovim začetkom), predlaga začetek postopka prisilne poravnave. Upnik pa lahko predlog za začetek stečajnega postopka vloži po uvedbi postopka prisilne poravnave, vendar pred njenim koncem. V teh primerih ima odločanje o začetku postopka prisilne poravnave prednost pred odločanjem o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka. Zakon določa, da se postopke odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka prekine do konca postopka prisilne poravnave. Nadaljevanje stečajnega postopka pa je odvisno od izida postopka prisilne poravnave:

- če je postopek prisilne poravnave končan, ne da bi bila prisilna poravnava potrjena ali izdan sklep o začetku stečajnega postopka, sodišče nadaljuje stečajni postopek,
- če sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka na podlagi podrejenega zahtevka se šteje, da je s tem odločilo tudi o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka,
- če pa je prisilna poravnava potrjena, sodišče upnikov predlog za začetek stečajnega postopka zavrže, saj ne obstoji več njegov pravni interes za vodenje tega postopka.

Zaradi uresničitve načela pospešitve (hitrosti) stečajnega postopka v stečajnem postopku ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje niti predlagati obnove postopka in ne vložiti revizije (Ivanjko et al., 2009, str. 1168).

3.3 Učinek izpolnitve obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave v poznejšem stečajnem postopku

Učinek poznejšega stečajnega postopka se razlikuje glede na to, ali je bila terjatev upoštevana sklep o potrditvi prisilne poravnave (delež, rok, obresti) v kakršnem koli deležu plačana (ZFPPIPP, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 218. člen):

- **terjatev je bila v celoti plačana:** upnik te terjatve v stečajnem postopku ne more uveljavljati;
- **terjatev ni bila niti delno izpolnjena:** v tem primeru lahko upnik v stečajnem postopku uveljavlja celoten znesek svoje terjatve, ki bi ga lahko sodno uveljavljal, če prisilna poravnava ne bi bila potrjena ali
- **terjatev je bila le delno izpolnjena:** v tem primeru lahko upnik v stečajnem postopku uveljavlja le znesek, ki bi ga lahko sodno uveljavljal, če prisilna poravnava ne bi bila potrjena, v deležu, ki je enak deležu v katerem terjatev ni bila plačana, v skladu s potrjeno prisilno poravnavo.

Primer:

- osnovna terjatev upnika znaša 100 enot,
- skladu s potrjeno prisilno poravnavo bi morala biti plačana v višini 30 odstotkov, kar znaša 30 enot,
- dolжник je obveznost izpolnil v višini 15 enot (to znaša 1/2 obveznosti po potrjeni prisilni poravnavi),
- v stečajnem postopku lahko upnik uveljavlja svojo terjatev v višini 50 enot (1/2 od 100 enot).

Pravila glede učinkov poznejšega stečajnega postopka se smiselno uporabljajo tudi v ponovnem postopku prisilne poravnave.

4 DILEME SEDANJE UREDITVE IN MOŽNE NADALJNE SPREMEMBE

Dne 15. januarja 2008 je začel veljati nov ZFPPIPP, ki združuje ureditvi iz predhodnega Zakona o finančnem poslovanju podjetij – ZFPPOd-B in Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji – ZPPSL iz leta 1993. Večina določb ZFPPIPP (predvsem glede postopka prisilne poravnave in stečajnih postopkov) se je začela uporabljati 1. oktobra 2008 (Jovanovič, Krajšek & Volk, 2008, str. 7).

Po besedah Ivanjka (2007b, str. 30) zakon sledi načelom in rešitvam Uncitralovih zakonodajnih smernic za insolventno pravo, ki so bile predmet posebne resolucije Združenih narodov z dne 2. decembra 2004 in so državam priporočile, naj smernice ustrezno upoštevajo pri oceni ekonomske učinkovitosti in svoji pravni ureditvi postopkov zaradi insolventnosti ob sprejemanju novih predpisov s področja insolventnega prava. Temeljni cilj zakona je zagotovitev pravne varnosti na trgu in spodbujanje stabilne gospodarske rasti, maksimiranje vrednosti premoženja dolžnika, zagotavljanje ustreznega ravnotežja med prodajo premoženja zaradi poplačila upnikov in finančnim prestrukturiranjem dolžnika, zagotovitev enakega obravnavanja upnikov, ki so v razmerju dolžnikov v enakem položaju, ter omogočanje pravočasnega, učinkovitega in nepristranskega presojanja položaja insolventnosti dolžnika.

Razen tega pa zakon sledi tudi načelom ohranitve vrednosti stečajne mase zaradi enakovredne in sorazmerne razdelitve med upnike in zagotavljanje predvidljive pravne ureditve postopkov zaradi insolventnosti. Zakon priznava vse obstoječe pravice upnikov in oblikuje jasna pravila za določanje vrstnega reda plačila terjatev (Ivanjko, 2008, str. 95).

V postopku prisilne poravnave je precej novosti predvsem v smeri predloga za začetek postopka prisilne poravnave in opredeljenega namena tega postopka, vse z namenom, da se z novo ureditvijo preprečijo nekatere zlorabe procesnih pravic v postopkih, ki so tekli po prejšnjem zakonu (ZPPSL).

Tudi v stečajnem postopku nad pravno osebo je mnogo novosti, predvsem glede upravljanja in unovčevanja stečajne mase, dosledneje vsebinsko opredeljene vloge upravitelja, pravnih posledic začetka stečajnega postopka, dopolnjena je ureditev izpodbijanja dolžnikovih pravnih dejanj (Jovanovič et al, 2008, str. 7).

V nadaljevanju magistrskega dela bom povzela predvsem tiste novosti, ki so pomembne pri delu davčnega organa in do spoznanj katerih sem prišla pri svojem vsakodnevnem delu.

4.1 Dileme sedanje ureditve, ki se pojavljajo pri delu davčnega organa

Sodnega sklepa o potrditvi prisilne poravnave ni mogoče umestiti med izvršilne naslove, ki jih za postopek davčne izvršbe določa 145. člen ZDavP-2, zato se poraja dilema o organu, ki je pristojen za izterjavo davčnih obveznosti, na katere učinkuje potrjena prisilna poravnava. Enake dileme so se odpirale že na podlagi ureditve v ZPPSL, vendar se je kljub temu izoblikovala praksa, po kateri je davčne obveznosti še naprej izterjeval davčni organ. Tudi sodna praksa je takemu ravnanju pritrjevala. Menim, da je smiselno, da se obstoječ način postopanja nadaljuje in da v primeru neplačila obveznosti na katere učinkuje potrjena prisilna poravnava, izvršbo teh obveznosti izvaja davčni organ.

Dilema se pojavi tudi pri vprašanju, kdo mora sestaviti in davčnemu organu predlagati vse naslednje davčne obračune tekom stečajnega postopka. ZFPPIPP v 291. členu nalaga stečajnemu upravitelju obveznost sestave le prvega obračuna po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka. Kljub odsotnosti izrecne zakonske določbe, ki bi to nalagala menim, da je obračune znotraj stečajnega postopka dolžan sestaviti in davčnemu organu predložiti stečajni upravitelj.

ZDavP-2 tudi ni usklajen z ZFPPIPP, ko govorimo o razdelitvi stečajne mase. ZFPPIPP namreč pojma glavna razdelitev ne pozna, nadomeščajo pa ga pojmi prva, poznejša in končna razdelitev.

Prva razdelitev se po ZFPPIPP opravi, ko razdelitvena masa zadošča za plačilo polovice zneska terjatev, ki jih je potrebno upoštevati pri razdelitvi. Po poteku šestih mesecev po začetku stečajnega postopka pa se prva razdelitev lahko opravi že, če razdelitvena masa zadošča za plačilo desetih odstotkov terjatev, ki jih je treba upoštevati pri plačilu. Ko razdelitvena masa zadošča za plačilo dodatnih deset odstotkov terjatev, se opravi poznejša razdelitev, pri čemer se zadnja poznejša razdelitev (končna razdelitev) opravi, ko je unovčena vsa stečajna masa.

V skladu z ZPPSL se je glavna razdelitev izvedla, ko je bil unovčen precejšnji del stečajne mase in predložitev obračuna je bila vezana na potrditev osnutka glavne razdelitve. Sredstva, ki so pritekala kasneje, pa so se med upnike razdelile v poznejših razdelitvah.

Menim, da je določbo 4. odstavka 368. člena ZDavP-2 mogoče smiselno uporabiti na način, da se obveznost predložitve končnega obračuna veže na končno razdelitev. Po mojem mnenju je mogoče zaključiti, da mora biti končni obračun sestavljen na dan pred potrditvijo načrta končne razdelitve, davčnemu organu pa predložen v 15 dneh od potrditve načrta.

Prav tako ZFPPIPP ne uporablja pojma prodaja dolžnika kot pravne osebe, temveč uporablja pojem prodaja premoženja, ki je poslovna celota. Nov zakon uporablja drugačen izraz, vendar gre po vsebini za podoben način prodaje poslovne celote, ki jo tvorijo stvari in premoženjske pravice, ki so kot celota potrebne za opravljanje posamezne proizvodne ali storitvene dejavnosti. Glede na navedeno menim, da se določba 5. odstavka 368. člena ZDavP-2 lahko smiselno uporablja tudi za prodajo poslovne celote po določbah ZFPPIPP.

Glede na dejstvo, da se davčno obdobje za obračun DDV zaključi »z dnem začetka stečajnega postopka«, in ne na dan pred začetkom stečajnega postopka, bi bilo mogoče zaključiti, da davčna obveznost nastane na dan začetka stečajnega postopka, torej po začetku stečajnega postopka, kar bi pomenilo, da se ta obveznost poplača po pravilih za poplačilo stroškov stečajnega postopka. Ne glede na navedeno, pa bi bilo v praksi primerno, da zavezanci sestavijo obračun DDV po stanju na dan pred začetkom stečajnega postopka. Taka ureditev je v ZDavP-2 že določena za obračun davka od dohodkov pravnih oseb in obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Prav tako so takšna pravila določena za vodenje poslovnih knjig in sestavljanje računovodskih izkazov stečajnega dolžnika. ZFPPIPP v 291. členu izrecno določa, da mora upravitelj sestaviti in predložiti davčnemu organu davčni obračun na dan pred začetkom stečajnega postopka.

4.2 Predlogi sprememb sedanje ureditve

Ker se mi pri mojem vsakodnevnem delu na področju insolventnega prava pojavljajo vedno nova vprašanja v smislu interpretacije ZFPPIPP, izvajanja zakona ali celo nedoločnosti v zakonu, sem pri svojem raziskovanju in študiji ter delu prišla do nekaterih ugotovitev in mogoče tudi smiselnih predlogov sprememb zakona, za katere menim, da bi jih bilo potrebno preučiti in eventuelno upoštevati pri naslednjem Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah ZFPPIPP.

4.2.1 Profesionalizacija dela upraviteljev

Obstoječi zakonski pogoji za opravljanje funkcije upravitelja sicer zagotavljajo ustrezno raven strokovnosti v času opravljanja izpita oziroma pridobitve licence, ne zagotavljajo pa njenega vzdrževanja, kar je še posebej pomembno v razmerah hitrega spreminjanja predpisov in ekonomskih razmer. Tako je iniciativi vsakega posameznega upravitelja prepuščena odločitev o permanentnem oziroma dodatnem izobraževanju ter usposabljanju. Čeprav je usposobljenost upraviteljev ob pridobitvi dovoljenja za delo hipotetično enaka,

se s potekom časa zaradi navedenih dejavnikov spreminja. Namen profesionalizacije upraviteljev je v zagotavljanju permanentnega izobraževanja in usposabljanja, izmenjavi izkušenj, opredelitvi in uporabi najboljše prakse (standardizacija dela). S tem se na agregatni ravni bistveno poveča kvaliteta in stroškovna učinkovitost dela, kar se rezultira v hitrejših in učinkovitejših postopkih.

Danes upravitelji svoje delo opravljajo bodisi kot odvetniki, samostojni podjetniki, v okviru gospodarske družbe ali kot fizične osebe. Pri tem poleg vodenja insolventnih postopkov večinoma opravljajo še drugo pridobitno dejavnost ali so celo v rednem delovnem razmerju. Menim, da bi bilo smiselna ustanovitev Zbornice upraviteljev, ki bi skrbela za njihov položaj in ustrezno strokovno usposobljenost. Zbornica bi vsekakor morala prevzeti tudi odločilno nalogo na področju usposabljanja upraviteljev (tako kandidatov za upravitelje, kakor tudi za stalno in redno dodatno izobraževanje upraviteljev, ki že imajo delovno dovoljenje), kakor tudi za preverjanje oziroma podaljšanje delovnega dovoljenja upraviteljem. Morala bi skrbeti za nadzor nad upravitelji, nad njihovim kvalitativnim, etičnim in ažurnim delom.

4.2.2 Odložitev pravnih posledic začetka stečajnega postopka do pravnomočnosti sklepa o začetku postopka

V kolikor je pritožba zoper sklep o začetku stečajnega postopka uspešna in je sklep razveljavljen, prihaja do situacije, da so bila delavcem že odpovedana delovna razmerja in že izvedeni odstopi od posameznih pogodb. Še posebej je to lahko problematično, v kolikor je v ponovljenem postopku predlog za začetek stečaja zavržen. Posamezne že nastale pravne posledice namreč niso več odpravljljive. Zato bi bilo primerno 244 čl. ZFPPIPP popraviti in nastanek pravnih posledic začetka stečaja odložiti na trenutek pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka.

4.2.3 Davčni izkazi

1. točka 291. člena ZFPPIPP določa, da mora upravitelj sestaviti in predložiti davčnemu organu davčni obračun na dan pred začetkom stečajnega postopka z vsebino in v rokih, določenih z zakonom, ki ureja davčni postopek, nikjer pa ni določbe o sestavi in predložitvi obračunov v času stečajnega postopka.

ZDavP-2 v 368. členu določa obveznost predložitve davčnega obračuna na dan pred začetkom stečaja. Davčne obračune mora sestavljati in davčnemu organu predlagati tudi v času stečajnega postopka. Zakon o obdavčenju, ki ureja sestavo in predložitev davčnih obračunov zavezancev, nad katerimi se je začel stečaj, je ZDDV-1. Predpisano je, da se obračun DDV sestavi na dan pred začetkom stečaja in potem v času stečaja. Ob končanju stečaja se davčno obdobje zaključi na dan pred sprejetjem sklepa o končanju stečajnega postopka.

Glede na to, da ZDavP-2 nalaga sestavo in predlaganje obračunov tudi v času stečaja in da sestavo in predlaganje obračunov zavezancev, nad katerimi se je začel stečajni postopek določa tudi zakon o obdavčenju, menim da bi bilo potrebno ZFPPIPP v tem delu dopolniti tako, da bodo v njem zajete vse obveznosti upravitelja za sestavo in predložitev davčnih obračunov, kot izhajajo iz ZDavP-2 in zakonov o obdavčenju.

Gre predvsem za terminološko uskladitev. Upravitelju je potrebno naložiti obveznost predložitve obračunov davka (in ne davčnega obračuna), ki je na podlagi 4. odstavka 49. člena ZDavP-2 skupen izraz za davčni obračun, obračun davčnega odtegljaja in obračun prispevkov za socialno varnost.

4.2.4 Podaljšanje roka za prijavo terjatev po davčnih obračunih na podlagi samoprijave

ZFPPIPP določa trimesečni rok za prijavo terjatev v stečajni postopek. Rok začne teči od objave oklica o začetku stečajnega postopka in zamuda roka ima za posledico prenehanje terjatve v razmerju do stečajnega dolžnika.

Davčni zavezanec mora sestaviti davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb na dan pred začetkom postopka stečaja, davčnemu organu pa ga mora predložiti najpozneje v 60 dneh od dneva, ko se je začel postopek stečaja. Predložitev obračunov davka v navedenem roku omogoča davčnemu organu prijavo morebitnih terjatev v stečajnem postopku.

Skladno z drugim odstavkom 291. člena ZFPPIPP mora upravitelj otvoritveno bilanco po stanju na dan začetka stečajnega postopka pripraviti v štirih mesecih po začetku stečajnega postopka. Iz navedenega izhaja, da davčni predpisi zahtevajo oblikovanje računovodskih izkazov že okvirno tri mesece pred rokom za sestavo otvoritvene bilance. V praksi upravitelji pogosto navajajo, da zaradi neurejene in nepopolne dokumentacije ni mogoče sestaviti računovodskih izkazov v roku za predložitev obračuna davka.

Z davčnega vidika ni posebnega razloga proti podaljšanju roka za predložitev davčnega obračuna, in sicer na štiri mesece od dneva začetka stečajnega postopka, kar bi na eni strani razbremenilo upravitelje, po drugi strani pa bi prispevalo k pravilnejšim obračunom davka. Predpostavka za takšno ureditev pa je rešitev v ZFPPIPP, po kateri bi se štela prijava terjatve, ki izhaja iz tako predloženega obračuna davka, za pravočasno. Zato menim, da bi bilo smiselno proučiti možnosti za spremembo oziroma dopolnitev ZFPPIPP tako, da bi davčnemu organu zagotavljale, da skladno s pravili o prijavi terjatev v obravnavanem primeru ne bi prišlo do prekluzije terjatev, ugotovljenih v obračunu davka, ki bi ga zavezanec predložil v štirih mesecih po začetku stečajnega postopka.

V praksi se dogajajo primeri, ko upravitelj tekom stečajnega postopka ugotovi, da poslovodstvo družbe pred začetkom stečaja ni sestavilo in davčnemu organu predložilo

posameznih obračunov davka, ki se nanašajo na obdobje do začetka stečaja. Predložitev manjkajočih davčnih obračunov s strani upravitelja se šteje za samoprijavo po 55. členu ZDavP-2. Na podlagi samoprijave mora dolжник plačati premalo napovedan oziroma obračunan davek skupaj z obrestmi po slovenski medbančni obrestni meri za čas od poteka roka za plačilo do predložitve davčnega obračuna ter kazenske penale, izražene v odstotnih točkah.

V primerih, ko upravitelj davčne obračune na podlagi samoprijave (in gre za obveznosti, ki nastanejo pred začetkom stečajnega postopka) odda po poteku roka za prijavo terjatev v stečajni postopek, samoprijava nima učinka, ker neprijavljena terjatev do stečajnega dolžnika s potekom roka za prijavo preneha. Ker gre v takih primerih za prijavo premalo obračunane oziroma neobračunane davčne obveznosti, ki bi jo moralo poslovodstvo obračunati že pred začetkom stečaja, je potrebno v zakonu zagotoviti možnost prijave te terjatve v stečajni postopek tudi po izteku splošnega tri mesečnega roka.

4.2.5 Terjatve, ki jih je treba prijaviti v stečajnem postopku

V stečajnem postopku bi bilo smiselno, da se omogoči možnost uveljavljati tudi terjatve na podlagi vloženih obračunov davka, ki jih upravitelj na primer popravi zaradi naknadno prejetih računov, ki se nanašajo na obdobje pred začetkom stečajnega postopka na eni strani, ter na drugi strani prijavo terjatev za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka v davčnem postopku, ki se je začel pred začetkom stečajnega postopka.

Stečajni postopek nad davčnim zavezancem se velikokrat začne tekom postopka davčnega inšpekcijskega nadzora. Postopek davčnega inšpekcijskega nadzora lahko po ZDavP-2 trajajo tudi do 9 mesecev. Zaradi rokov in procesnih dejanj v postopku (zapisnik, pripombe na zapisnik, dodatni zapisnik) se v praksi dogodi, da se pred začetkom stečajnega postopka začet postopek davčnega inšpekcijskega nadzora ne more zaključiti z izdajo odločbe do poteka roka za prijavo terjatev. Ker se v postopku nadzora, ki se začne pred začetkom stečaja vedno ugotavlja le višina že nastale davčne obveznosti (ta v teh primerih vedno nastane pred začetkom stečajnega postopka), je potrebno zagotoviti, da bo lahko uveljavljala svoje terjatve v stečajnem postopku tudi, če bo višina obveznosti ugotovljena (v odločbi davčnega organa) po poteku roka za prijavo terjatev v stečajni postopek.

4.2.6 Vračilo preveč plačanega davka po davčnem obračunu, ki je bil predložen ob zaključku stečajnega postopka

Skladno z določbo 7. odstavka 89. člena ZDDV-1 se ob končanju stečajnega postopka davčno obdobje konča na dan pred sprejetjem sklepa o končanju stečajnega postopka. Obračun mora biti davčnemu organu predložen na dan poteka davčnega obdobja. Če je v

obračunu izkazan presežek DDV in zavezanec zahteva vračilo je potrebno davek vrniti v roku 21 dni od predložitve obračuna.

V takšnih primerih pridobi s potekom roka za vračilo davka stečajni dolžnik terjatev do države, ki bi morala biti del stečajne mase in deliti njeno usodo. Takšna terjatev ne more predstavljati pozneje najdenega premoženja, saj gre za premoženje, ki je nastalo v zvezi s poslovanjem stečajnega dolžnika in ga je mogoče pričakovati.

Po veljavni ureditvi upravitelj po izdaji sklepa o zaključku stečajnega postopka nima več možnosti razdelitve stečajne mase, povsem možno pa je, da v času vračila sredstev stečajni dolžnik niti ne obstaja več. Menim, da bi bilo smiselno, da se stečajnemu upravitelju z zakonom izrecno določijo naloge v zvezi z razdelitvijo teh sredstev (DURS bi jih nakazala na določen račun), ki bi se raztezale tudi na čas po izdaji sklepa o zaključku stečajnega postopka in tudi po pravnomočnosti tega sklepa. Razdelitev teh sredstev bi predstavljala nekakšen podaljšek že zaključenega stečaja in bi se po poenostavljenem postopku izvedla med upnike, ki so svoje terjatve že prijavili v končanem postopku.

Minister za pravosodje, gospod Aleš Zalar je s sklepom št. 007-336/2009 z dne 14. oktober 2009 imenoval delovno skupino za pripravo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah ZFPPIPP (v nadaljevanju: delovna skupino), kot svoj strokovni (svetovalni) organ. V 15-članski delovni skupini so predstavniki sodišč, fakultet, stečajnih upraviteljev, gospodarske in trgovinske zbornice, bank ministrstev za pravosodje, finance in gospodarstvo ter DURS. Njihova naloga je analizirati obstoječo ureditev insolventnega prava, izdelati oceno stanja ter pripraviti potrebne spremembe s ciljem poenostavitve in pospešitve postopkov zaradi insolventnosti, zagotovitve večjega varstva upnikom, proučitve in priprave morebitne potrebne spremembe položaja upraviteljev in sistema dodelitve zadev upraviteljem ter zagotovitve boljših možnosti za nadaljevanje poslovanja.

SKLEP

Osrednja tema magistrskega dela je proučiti in analizirati pravno podlago za oba insolventna postopka, ki se lahko vodita za pravne osebe, torej postopek prisilne poravnave in postopek stečaja nad pravno osebo. Pri tem sem poskušala predstaviti sam ZFPPIPP in skozi analizo izpostaviti novosti, ki jih je prinesel ZFPPIPP glede na predhodno zakonodajo ter nedorečenosti na posameznih področjih, ki so se pokazale pri izvajanju samega zakona.

Teza in podteza, ki sta bili zastavljeni v uvodu magistrskega dela, sta bili za raziskavo obravnavane tematike potrjeni. Spremembe, ki jih je prinesla veljavna zakonodaja, so pripomogle k večji učinkovitosti insolventnih postopkov nad pravno osebo v smislu skrajšanja trajanja postopkov, bolj ekonomičnega vodenja in manjše zlorabe postopkov. Te se kažejo predvsem skozi spremembe objavljanja vseh procesnih dejanj v insolventnih

postopkih, in sicer se te objavljajo na spletnih straneh AJPES. Na novo so določene posamezne kategorije terjatev, katere so pomembne zaradi določanja učinkov potrjene prisilne poravnave in vrstnega reda poplačila terjatev ter uvedena je nova kategorija terjatev, to so verjetno izkazane terjatve. Istočasni začetek in zaključek stečaja po ZFPPIPP ni več mogoč, rok za prijavo terjatev v postopku stečaja nad pravno osebo je podaljšan na tri mesece, ravno tako ni več mogoče razvrščanje dolžnika upnikov v različne razrede z različnimi pogoji plačila terjatev. Kapitalske družbe lahko upnikom ponudijo predlog prisilne poravnave s pretvorbo terjatev v deleže, dolžnik po začetku postopka stečaja ne more več predlagati začetka postopka prisilne poravnave in druge. In ne nazadnje je ZFPPIPP omogočil enako obravnavanje vseh upnikov in izboljšal njihov položaj, s tem ko mora dolžnik v postopku vsem upnikom, ki so v razmerju do njega v enakem položaju, ponuditi enake pogoje plačila njihovih terjatev.

Ne glede na opisane spremembe, pa bi bile potrebne še nadaljnje spremembe. Pri svoji analizi sem ugotovila tudi mnoge pomanjkljivosti ZFPPIPP in v smeri katerih menim, da bi bilo smiselno spremeniti in dopolniti ZFPPIPP. Ravno tako kot že po ZPPSL ni bilo mogoče umestiti sodnega sklepa o potrjeni prisilni poravnavi med izvršilne naslove, ga tudi po ZFPPIPP ni mogoče. Nikjer v ZFPPIPP ni določeno, kdo mora sestaviti in davčnemu organu predlagati obračune tekom stečajnega postopka. Mnogo je terminoloških neujemanj, kot so glavna razdelitev stečajne mase po ZDavP-2 in končna razdelitev po ZFPPIPP, smiselna bi bila odložitev pravnih posledic začetka stečajnega postopka do pravnomočnosti sklepa o začetku postopka in ne nazadnje bi bilo potrebno z zakonom izrecno določiti naloge stečajnega upravitelja v zvezi z vračili sredstev, ki nastanejo po izdaji sklepa o zaključku stečajne mase in ne predstavljajo pozneje najdenega premoženja.

Zaradi mnogih pomanjkljivosti ZFPPIPP, ki so se pokazale pri praktični uporabi, je moč pričakovati še nadaljnje spremembe ZFPPIPP. V času mojega raziskovanja je bila sprejeta že tretja novela ZFPPIPP-C. Med drugim novela uvaja kar nekaj novosti pri organizaciji dela stečajnih upraviteljev s ciljem večje profesionalizacije in strokovne usposobljenosti ter tudi večjega in boljšega nadzora nad delom stečajnih upraviteljev, katera je bila izpostavljena tudi v magistrskem delu. Ena bistvenih novosti je ustanovitev zbornice upraviteljev, katere dolžnost bo zagotavljati stalno izobraževanje upraviteljev, sprejeti kodeks dobrih praks ter dajati upraviteljem priporočila za izvedbo teh dobrih praks. Novost so tudi pravila o disciplinski odgovornosti upraviteljev.

Država naj bi varovala tudi položaj delavcev v gospodarskih subjektih, ki se znajdejo v postopkih insolventnosti. Če gospodarski subjekt tri mesece zapored ne bo izplačal plač, se bo avtomatično uvedel postopek stečaja.

Novela ZFPPIPP-C vnaša zlasti spremembe in dopolnitve, ki se nanašajo:

- na povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti in z njimi povezanih izvršilnih postopkov;
- na pravni okvir, ki posamezniku kljub postopku osebnega stečaja omogoča nov začetek;
- na položaj upnikov in upniškega odbora v postopkih zaradi insolventnosti;
- na večjo profesionalizacijo in strokovno usposobljenost upraviteljev ter nadzor nad upravitelji.

Hitro in učinkovito ukrepanje poslovodnih organov v postopkih insolventnosti zahteva poznavanje pravic in obveznosti, ki izhajajo iz veljavne zakonodaje s področja finančnega poslovanja ter insolventnih postopkov.

Področje insolventnega prava je z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju bistveno spremenjeno in dopolnjeno. ZFPPIPP je tako z vidika vsebine, kot z vidika specifične nomotehnike, zahteven zakon. Ugotavljam, da se na nekaterih področjih postavljajo vedno nova vprašanja.

LITERATURA IN VIRI

1. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. Najdeno 22. novembra 2009 na spletnem naslovu <http://www.ajpes.si/>
2. Altman, E. I. (1993). *Corporate financial distress and bankruptcy: a complete guide to predicting nad avoiding distress and profiting from bankruptcy* (2. izdaja). New York: John Wiley&Sons.
3. Altman, E. I. (1993a). *Bankruptcy and distressed restructurings: Analitical issues and investment opportunities*. Homewood, Illinois: Business one Irwin.
4. An.S. (2010, 13. avgust). Stečaj za Center Naložbe, ne prisilna poravnava. *Delo*. Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.delo.si/clanek/117231>
5. Bogataj, B. (2010). Stečaj, če prisilka ne bo uspela. *Gorenjski glas*. Najdeno 30. julija 2010 na spletnem naslovu <http://www.gorenjskiglas.si/novice/ekonomija/index.php?action=clanek&id=42866>
6. Carter, T. (2009). Prisilna poravnava, prostovoljna poravnava in stečaj. *Cekin.si*. Najdeno 30. julija 2010 na spletnem naslovu http://cekin.si/clanek/financni_trgi/prisilna-poravnava-prostovoljna-poravnava-in-stecaj.html
7. Davčna uprava Republike Slovenije. (2008, oktober). *Postopek prisilne poravnave in stečajni postopki po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju* (številka: 007-135/2008 01131-03). Ljubljana: Davčna uprava Republike Slovenije.
8. *Davčna uprava Republike Slovenije*. Najdeno 22. novembra 2009 na spletnem naslovu <http://www.durs.gov.si/>
9. Dubrovski, D. (2006). Insolvenčni postopki kot oblika uspešnega ali neuspešnega razreševanje kriz v podjetjih. *Podjetje in delo*, 32(8), 1795–1829.
10. Greganovič, B., & Tajnikar, M. (2010). So stečaji dobra rešitev za upnike in zaposlene ali bi se nekatera podjetja, denimo tudi Vegrad, bolj splačalo reševati. *Manager*, 2010(9), 88.
11. Herman, Š. (2004). Insolvenčni postopki v EU. *Evro PP: evropsko pravo in praksa*, 2(2), 37–39.
12. Hieng, G., & Hieng, R. (1996). Prisilna poravnava, stečaj in likvidacija kapitalske družbe s pravnega in računovodskega vidika. *Revija IKS*, 23(11), 125–184.
13. *Davčne uprave Republike Slovenije–Intranet*. Najdeno 16. novembra 2009 na spletnem naslovu <http://intranet.durs.gov.si/>
14. *Davčna uprava Republike Slovenije–Intranet 2*. Najdeno 16. novembra 2009 na spletnem naslovu <http://intranet2.durs.gov.si/>
15. Ivanjko, Š. (1997). Kriza podjetja. *Podjetje in delo*, 23(6/7), 961–978.
16. Ivanjko, Š., & Kocbek, M. (2003). *Korporacijsko pravo: pravni položaj gospodarskih subjektov*. Ljubljana: GV Založba.
17. Ivanjko, Š. (2007a). Insolvenčno pravo in osebni stečaj: de lege ferenda. *Podjetje in delo*, 33(6/7), 1164–1175.

18. Ivanjko, Š. (2007b, junij). Predvidene novosti pri finančnem poslovanju in insolventnih postopkih. *Zbornik referatov. 1. Davčni dnevi DURS*. Ljubljana: Davčna uprava Republike Slovenije.
19. Ivanjko, Š. (2008, september). Pravna ureditev osebnega stečaja. *Zbornik referatov. 2. Davčni dnevi DURS*. Ljubljana: Davčna uprava Republike Slovenije.
20. Ivanjko, Š., Kocbek, M., & Prelič, S. (2009). *Korporacijsko pravo: pravni položaj gospodarskih subjektov* (druga, dopolnjena in predelana izdaja). Ljubljana: GV Založba.
21. Ivanjko, Š., & Tajnikar, M. (2010). Je prav, da podjetje v stečaju nadaljuje enako dejavnost v novem podjetju? *Večer*, 66(89), 4.
22. Jovanovič, D., Novak, K. D., & Volk, D. (2008). *Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – z navzkrižnima navajanjem zakonodaje*. Ljubljana: Planet GV.
23. Kocbek, M., & Prelič, S. (2006). *Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), Uvodna pojasnila*. Ljubljana: GV Založba.
24. *Legal Framework for Business in Slovenia*. (1995). Ljubljana: Gospodarski vestnik.
25. Movrin, P. (2003). Zbiljski gaj: Prisilna poravnava kot najugodnejša rešitev. Najdeno 30. julija 2010 na spletnem naslovu <http://24ur.com/novice/slovenija/zbiljski-gaj-prisilna-poravnava-kot-najugodnejša-resitev.html>
26. Plavšak, N. (2008). *Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP)*. Ljubljana: GV Založba.
27. Pravilnik o postopku uveljavljanja in spremljanja terjatev Republike Slovenije v insolventnih postopkih (postopku prisilne poravnave, stečaja oziroma likvidacije), o načinu posredovanja dokumentacije in o spremljanju postopkov. *Uradni list RS* št. 55/2004.
28. Pravilnik o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen. *Uradni list RS* št. 91/2008, 119/2008, 53/2009.
29. *Prisilna poravnava*. Najdeno 30. julija 2010 na spletnem naslovu <http://www.poslovni-bazar.si/?mod=articles&article=1614>
30. Repovž, L. (1993). Upravljanje in vodenje podjetij v krizi. *Revizor*, 4(3), 47–59.
31. Repovž, L. (2003). Vzroki kriz. 25. *simpozij o sodobnih metodah v računovodstvu in poslovnih financah* (str. 255). Portorož: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
32. Rozman, R., Kovač, J., & Koletnik, F. (1993). *Management*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
33. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.). *Sodna statistika 2005*. Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/stat_sodna_2005_celotna.pdf
34. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.). *Sodna statistika 2006*. Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/stat_sodna_2006_celotna.pdf

35. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.). *Sodna statistika 2007*. Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/stat_sodna_2007_celotna.pdf
36. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.). *Sodna statistika 2008*. Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/publikacije/BILTEN_SS_2008-12_junij_09.pdf
37. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.). *Sodna statistika 2009*. Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/100525_biltenss2009-12_verzija_16.pdf
38. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije. (b.l.). *Sodna statistika 1–3 2010*. Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/2005/PDF/statistika/100520_Bilten2010_1_3.pdf
39. Vlada Republike Slovenije (2010, 8. marec). *Stališča delovne skupine o pobudah za spremembo ZFPPIPP (ver. 6)*. Najdeno 6. junija 2010 na spletnem naslovu http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/Protikrizni_ukrepi/izhod_iz_krize/pregled/100309_ZFPPIPP_staliscasDS_ver6.pdf
40. Šlamberger, M. (2008). Klasifikacija terjatev po novem zakonu o insolventnosti. *Pravna praksa*, 27(3), 9–10.
41. Tarifa nadomestil za objave v postopkih zaradi insolventnosti. *Uradni list RS* št. 93/2008.
42. Tičar, L. (2009). Vpliv prisilne poravnave in stečaja podjetja na zaposlene: položaj delavcev v stečaju in prisilni poravnavi. *HRM*, 7(30), 33–36.
43. Uredba o objavah v postopkih zaradi insolventnosti. *Uradni list RS* št. 89/2008, 48/2009.
44. *V pripravi spremembe zakona o finančnem poslovanju*. Najdeno 15. oktobra 2009 na spletnem naslovu http://www.siol.net/gospodarstvo/2009/10/spremembe_zakona_o_financnem_poslovanju.aspx
45. Volk, D. (2009). *Insolvenčni postopki po ZFPPIPP*. Interno gradivo za seminar. Ljubljana: Davčna uprava Republike Slovenije.
46. Volk, D. (2009a). Prisilna poravnava je za mala podjetja predraga. *Dnevnik*. Najdeno 6. Junija 2010 na spletnem naslovu http://www.dnevnik.si/tiskane_izdaje/dnevnik/104225981
47. Weston, F. J., & Copeland, T. E. (1992). *Managerial Finance* (9th ed.) . Fort Worth: The Dryden press.
48. Wood, R. F. (1995). *Principles of International Insolvency*. London: Sweet and Maxwell.
49. Zakon o davčnem postopku. *Uradni list RS* št. 117/06, 24/08-ZDDKIS, 125/08, 20/09-ZDoh-2D, 110/09, (1/10 popr.), 43/10.
50. Zakon o davku na dodano vrednost – ZDDV-1. *Uradni list RS* št. 10/10 – UPB2.
51. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-2. *Uradni list RS* št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09.

52. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. *Uradni list RS*, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009.
53. Zakon o finančnem poslovanju podjetij. *Uradni list RS* št. 54/1999, 110/1999, 97/2000 Odl. US: UI 264/99-40, 50/2002 Skl. US: U-I-135/00-60, 93/2002 Odl. US: U-I-135/00-77, 117/2006-ZDDPO-2, 31/2007, 33/2007-ZSReg-B, 38/2007 Skl. US: U-I-117/07-7, 126/2007-ZFPPIPP.
54. Zakon o gospodarskih družbah. *Uradni list RS* št. 42/2006, (60/2006 popr.), 26/2007-ZSDU-B, 33/2007-ZSReg-B, 67/2007-ZTFI (100/2007 popr.), 10/2008, 68/2008, 23/2009 Odl.US: U-I-268/06-35, 42/2009, 65/2009-UPB3, 83/2009 Odl.US: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up-379/09-8.
55. Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. *Uradni list RS* št. 67/1993, 74/1994 Odl.US, 8/1996 Odl.US: U-I-114/95, 25/1997-ZJSRS, 39/1997, 1/1999-ZNIDC, 52/1999, 101/2001 Odl.US: Up-148/01, 42/2002-ZDR, 58/2003-ZZK-1, 10/2006 Odl.US: U-I-253/04-11, 126/2007-ZFPPIPP.
56. Zakon o splošnem upravnem postopku. *Uradni list RS* št. 24/06-UPB2, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10.
57. Zakon o trgu nematerializiranih vrednostnih papirjev. *Uradni list RS* št. 02/2007-UPB-1, 67/2007, 100/2007.
58. Zakonu o zavodih. *Uradni list RS* št. 12/1991, 45I/1994 Odl.US: U-I-104/92, 8/1996, 18/1998 Odl. US: U-I-34/98, 36/2000-ZPDZC, 127/2006-ZJZP.

PRILOGA

Priloga 1: Vzorec obvestila Državnemu pravobranilstvu o prisilni poravnavi

Vzorec obvestila Državnemu pravobranilstvu o prisilni poravnavi
.....(*Glava državnega organa*).....

.....(*Naziv službe državnega organa*)..... Naslov.....
Tel: faks:.....

Številka:

Datum:

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO
Oddelek v
.....(*Naslov*).....

(Poštna št.).. ..(*Pošta*).....

ZADEVA: (*Naziv dolžnika*)iz (*Naslov dolžnika oziroma sedež*)

..... – **obvestilo za prijavo terjatev v postopek prisilne poravnave**

S sklepom Okrožnega sodišča v(*Naziv sodišča*)....., opr. št.....,
z
dne(*Uradni list RS, št....., z dne*) je bil objavljen začetek postopka
prisilne poravnave nad dolžnikom..... (*Firma dolžnika*).....,
.....
.....(*Sedež dolžnika*).....,(*Matična št. dolžnika*)....., ...(*Davčna št. dolžnika*).....

Prosim, da v skladu s 43. členom Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji
(Uradni list RS, št. 67/93, 45/94, 8/96 - odločba US, 25/97 - ZJSRS, 39/97, 1/99 - ZNIDC,
52/99, 101/01 - odločba US, 42/02 - ZDR in 58/03 - ZZK-1) v navedeni postopek prisilne
poravnave prijavite terjatve Republike Slovenije, Gregorčičeva 20, Ljubljana, ki jih vodi
.....(*Naziv državnega organa*)....,(*Naziv pristojne službe državnega organa*).....,
.....(*Naslov pristojne službe državnega organa*)..... iz naslova neplačanih
obveznosti do začetka postopka prisilne poravnave, ki po stanju na dan..... znašajo
.....SIT, od tega znašajo zamudne obresti..... SIT.

Terjatve (ni)so zavarovane (z(Navedba zavarovanj, če obstajajo).....).

(Ime in podpis odgovorne osebe
pristojne službe)

.....

Pripravil:

.....

Priloge:

1. Seznam terjatev do dolžnika z navedbo pravne podlage posamezne terjatve, višine posamezne terjatve in številke vplačilnega podračuna oziroma številke podračuna za izvrševanje proračuna RS, na katerega bo dolžnik po zaključku postopka izvedel poplačilo posamezne terjatve, in podatka za obvezen vpis v predpolje (model) in v polje sklicevanja na številko odobritve v skladu s predpisom, ki ureja področje vplačevanja javnofinančnih prihodkov in obveznih dajatev - 2x

2. Dokaz o obstoju posamezne terjatve in njeni višini - 2x